

**VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA
N U T A R I M A S**

**DĖL NAUDOJIMOSI AKCINĖS BENDROVĖS „LIETUVOS DUJOS“ GAMTINIŲ DUJŲ
SKIRSTYMO SISTEMA TAISYKLIŲ DERINIMO**

2015 m. lapkričio 30 d. Nr. O3-631
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 49 straipsnio 3 dalimi, Reikalavimų naudojimosi gamtinių dujų perdavimo sistema taisyklėms ir naudojimosi gamtinių dujų skirstymo sistema taisyklėms, patvirtintų Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2012 m. liepos 5 d. nutarimu O3-178 „Dėl Reikalavimų naudojimosi gamtinių dujų perdavimo sistema taisyklėms ir naudojimosi gamtinių dujų skirstymo sistema taisyklėms patvirtinimo“, 21 punktu bei atsižvelgdama į AB „Lietuvos dujos“ 2015 m. spalio 29 d. Nr. 7-293-795 ir 2015 m. lapkričio 17 d. Nr. 7-293-863 raštus, Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2015 m. lapkričio 23 d. pažymą Nr. O5-422 „Naudojimosi akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų skirstymo sistema taisyklių derinimo“, Komisija **n u t a r i a**:

1. Derinti Naudojimosi AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų skirstymo sistema taisyklės (pridedama).

2. Pripažinti netekusiais galios:

2.1. Komisijos 2013 m. lapkričio 28 d. nutarimą Nr. O3-723 „Dėl Naudojimosi akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų skirstymo sistema taisyklių derinimo“;

2.2. Komisijos 2014 m. liepos 28 d. nutarimą Nr. O3-751 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2013 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. O3-723 „Dėl naudojimosi akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų skirstymo sistema taisyklių derinimo“ pakeitimo“;

2.3. Komisijos 2014 m. lapkričio 17 d. nutarimą Nr. O3-889 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2013 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. O3-723 „Dėl naudojimosi akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų skirstymo sistema taisyklių derinimo“ pakeitimo“.

3. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2016 m. sausio 1 d.

4. Nustatyti, jog reorganizavus akcinę bendrovę „Lietuvos dujos“ ir teisės aktų nustatyta tvarka Komisijai išdavus gamtinių dujų skirstymo licenciją šio nutarimo 1 punktu derintos Naudojimosi AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų skirstymo sistema taisyklės taikomos akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ teisių ir pareigų perėmėjui.

Šis nutarimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Komisijos pirmininkė

Inga Žilienė

*Patvirtinta
AB „Lietuvos dujos“ generalinio direktoriaus*

AKCINĖ BENDROVĖ „LIETUVOS DUJOS“

NAUDOJIMOSI AB „LIETUVOS DUJOS“ GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMO SISTEMA TAISYKLĖS

03.00 versija

Vilnius, 2015

TAISYKLIŲ TURINYS

<u>1. BENDROSIOS NUOSTATOS</u>	3
<u>2. TAISYKLĖSE VARTOJAMOS SAVOKOS</u>	3
<u>3. SKIRSTYMO SISTEMA</u>	5
<u>4. SKIRSTYMO SISTEMOS OPERATORIUS</u>	6
<u>5. SKIRSTYMO PASLAUGŲ RIBŲ NUSTATYMAS</u>	7
<u>6. SKIRSTYMO SISTEMOS OPERATORIAUS TEISĖS IR PAREIGOS</u>	7
<u>7. SKIRSTYMO SISTEMOS NAUDOTOJAI, JU TEISĖS IR PAREIGOS</u>	10
<u>8. SKIRSTOMO DUJŲ KIEKIO MATAVIMAS</u>	13
<u>9. SKIRSTOMO DUJŲ KIEKIO NUSTATYMAS</u>	14
<u>10. DUJŲ KOKYBĖ</u>	16
<u>11. PRAŠYMAS DĖL SKIRSTYMO PASLAUGOS SUTEIKIMO</u>	17
<u>12. SKIRSTYMO SUTARTIES SUDARYMAS IR VYKDYMAS</u>	20
<u>13. SKIRSTYMO PASLAUGŲ SUTARTIES NUTRAUKIMAS IR NEVYKDYMAS</u>	22
<u>14. SKIRSTYMO RIBOJIMAS AR NUTRAUKIMAS</u>	24
<u>15. SKIRSTYMO KAINŲ NUSTATYMAS IR TAIKYMAS</u>	24
<u>16. APMOKĖJIMO UŽ SKIRSTYMO PASLAUGAS TVARKA</u>	25
<u>17. INFORMAVIMAS</u>	27
<u>18. ŽALOS NUSTATYMAS IR ATLYGINIMAS</u>	30
<u>19. TAISYKLIŲ SKELBIMAS IR KOREGAVIMAS</u>	30
<u>20. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS</u>	30
<u>PRIEDAI</u>	31

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Šios Naudojimosi AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų skirstymo sistema taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 49 straipsnio 3 dalyje nustatytu įpareigojimu skirstymo sistemų operatoriams parengti naudojimosi sistema taisyklės, Reikalavimais naudojimosi gamtinių dujų perdavimo sistema taisyklėms ir naudojimosi gamtinių dujų skirstymo sistema taisyklėms, patvirtintais Valstybinės kainų ir energetikos komisijos 2012 m. liepos 5 d. nutarimu Nr. O3-178, Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 1-248 (toliau – Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklės), kitomis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo bei kitų teisės aktų nuostatomis.

1.2. Taisyklės nustato naudojimosi skirstymo sistemos operatoriaus AB „Lietuvos dujos“ (reorganizavus AB „Lietuvos dujos“ – jos teisių ir pareigų perėmėjo, toliau – Operatorius) valdoma gamtinių dujų skirstymo sistema tvarką ir sąlygas, Operatoriaus ir skirstymo sistemos naudotojų teises ir pareigas.

1.3. Taisyklės taikomos Operatoriaus skirstymo sistemos esamiems ir potencialiems naudotojams.

1.4. Taisyklėmis siekiama užtikrinti, kad teisė naudotis gamtinių dujų (toliau – dujų) skirstymo sistema būtų suteikiama objektyviai, sąžiningai, lygiomis sąlygomis, nediskriminuojant jos naudotojų.

1.5. Taisyklių nuostatų privalo laikytis visi sistemos naudotojai, sudarę ar ketinantys sudaryti gamtinių dujų skirstymo paslaugų sutartis su Operatoriumi. Taisyklės yra neatskiriama gamtinių dujų skirstymo paslaugų sutarčių dalis.

1.6. Esant prieštaravimų tarp šių Taisyklių ir teisės aktų nuostatų, vadovaujamosi teisės aktų nuostatomis.

2. TAISYKLĖSE VARTOJAMOS SĄVOKOS

2.1. Pagrindinės šių Taisyklių sąvokos:

2.1.1. **Apskaitos vieta** – dujų kiekio matavimo priemonių įrengimo vieta, kurioje įrengtos dujų kiekio matavimo priemonės, skirtos konkrečiame vartotojo objekte suvartoto dujų kiekio apskaitai.

2.1.2. **Ataskaitinis laikotarpis** – vienas dujų mėnuo.

2.1.3. **Dujų para** (toliau – **para**) – laikotarpis, prasidedantis kiekvienos dienos 7.00 valandą ir pasibaigiantis kitos dienos 7.00 valandą.

2.1.4. **Dujų mėnuo** (toliau – **mėnuo**) – laikotarpis, prasidedantis kiekvieno kalendorinio mėnesio pirmą dieną 7.00 valandą ir pasibaigiantis kito kalendorinio mėnesio pirmą dieną 7.00 valandą.

2.1.5. **Dujų ketvirtis** (toliau – **ketvirtis**) – laikotarpis nuo sausio 1 dienos 7.00 valandos iki balandžio 1 dienos 7.00 valandos; laikotarpis nuo balandžio 1 dienos 7.00 valandos iki liepos 1 dienos 7.00 valandos; laikotarpis nuo liepos 1 dienos 7.00 valandos iki spalio 1 dienos 7.00 valandos; laikotarpis nuo spalio 1 dienos 7.00 valandos iki sausio 1 dienos 7.00 valandos.

2.1.6. **Dujų metai** (toliau – **metai**) – laikotarpis, prasidedantis kiekvienų metų sausio 1 dieną 7.00 val. ir pasibaigiantis kitų metų sausio 1 d. 7.00 valandą.

2.1.7. **Energijos vienetas** – kilovatvalandė (kWh), apskaičiuota pagal dujų viršutinio šilumingumo vertę.

2.1.8. **Interneto svetainė** – Operatoriaus (reorganizavus Operatorių – jo teisių ir pareigų perėmėjo) valdomas interneto puslapis, kuriame skelbiama esamiems bei potencialiems sistemos naudotojams skirta bei kita teisės aktuose numatyta informacija. Iki Operatoriaus reorganizavimo informacija skelbiama www.lietuvosdujos.lt.

2.1.9. **Kasdienės apskaitos vieta** – vieta, kurioje įrengtos dujų kiekio matavimo priemonės su nuotolinio duomenų surinkimo ir valdymo sistema (NVS) ir dujų kiekio fiksavimu ne rečiau kaip kiekvieną parą.

2.1.10. **Kita skirstymo sistema** (toliau – **kita sistema**) – kito skirstymo operatoriaus (ne AB „Lietuvos dujos“ ir ne jos teisių ir pareigų perėmėjo po AB „Lietuvos dujos“ reorganizacijos) valdoma gamtinių dujų skirstymo sistema, prijungta arba ketinama prijungti prie Operatoriaus skirstymo sistemos.

2.1.11. **Nekasdienės apskaitos vieta** – vieta, kurioje dujų kiekis fiksuojamas rečiau kaip kiekvieną parą.

2.1.12. **Pristatymo vieta** – vieta, kurioje baigiasi dujų skirstymas skirstomuoju dujotiekiu ir kurioje Operatorius pateikia dujas Sistemos naudotojui.

2.1.13. **Pristatymo vietų registras** (toliau – **Registras**) – Operatoriaus tvarkomas elektroninis registras, kuriame kaupiami pristatymo vietų ir objektų duomenys.

2.1.14. **Prašymas** – Taisyklių 1 priede nurodytos formos prašymas, kuriuo asmuo išreiškia norą dėl skirstymo paslaugos (sudaryti skirstymo sutartį) ar pakeisti sudarytos skirstymo sutarties duomenis.

2.1.15. **Objektas** – asmeniui nuosavybės teise priklausantis ar kitais teisėtais pagrindais valdomas objektas, kuriame vartojamos dujos ir kuriame yra įrengta dujų kiekio matavimo priemonė (-ės).

2.1.16. **Operatorius** – gamtinių dujų skirstymo sistemos operatorius AB „Lietuvos dujos“ (reorganizavus AB „Lietuvos dujos“ – jos teisių ir pareigų perėmėjas).

2.1.17. **Skirstymo sistemos įėjimo taškas** (toliau – **sistemos įėjimo taškas**) – dujų priėmimo į skirstymo sistemą vieta.

2.1.18. **Sistemos naudotojas** – su Operatoriumi gamtinių dujų skirstymo paslaugų sutartį sudaręs asmuo, kuris tiekia dujas į skirstymo sistemą arba kuriam jos tiekiamos iš skirstymo sistemos.

2.1.19. **Sistemos naudotojas-vartotojas** (toliau – **SN-vartotojas**) – su Operatoriumi skirstymo paslaugų sutartį sudaręs vartotojas.

2.1.20. **Sistemos naudotojas-tiekimo įmonė** (toliau – **SN-tiekimo įmonė**) – su Operatoriumi skirstymo paslaugų sutartį sudariusi dujų tiekimo įmonė.

2.1.21. **SN-tiekimo įmonės vartotojas** – su SN-tiekimo įmone gamtinių dujų pirkimo-pardavimo ir paslaugų teikimo sutartį sudaręs dujų vartotojas.

2.1.22. **Skirstymo paslaugų sutartis** (toliau – **skirstymo sutartis**) – tarp Operatoriaus ir Sistemos naudotojo sudaryta gamtinių dujų skirstymo paslaugų sutartis (įskaitant visus skirstymo sutarties priedus, pakeitimus ir papildymus), suteikianti Sistemos naudotojui teisę naudotis Operatoriaus sistema.

2.1.23. **Taisyklės** – šios Naudojimosi AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų skirstymo sistema taisyklės.

2.1.24. **Tūrio (kiekio) vienetas** – kubinis metras (m^3) dujų esant norminėms sąlygoms: dujų temperatūra $20^{\circ}C$, dujų absoliutinis slėgis 1,01325 bar. Perskaičiavimui į normines sąlygas taikomas Lietuvos standartas LST EN ISO 13443: 2005 „Gamtinės dujos. Norminės sąlygos (ISO 13443:1996, įskaitant pataisą 1:1997)“.

2.1.25. **Techniniai pajėgumai** – didžiausi pajėgumai, kuriuos Operatorius gali suteikti Sistemos naudotojui, atsižvelgdamas į sistemos vientisumą bei jos eksploatavimo bei valdymo reikalavimus.

2.1.26. **Viršutinė gamtinių dujų šilumingumo vertė** (toliau – šilumingumo vertė) – energijos kiekis, išreikštas kWh viename m^3 dujų **norminėmis sąlygomis** (kWh/m^3), prie numatytos degimo temperatūros $25^{\circ}C$ ir matavimo temperatūros $20^{\circ}C$.

2.2. Taisyklėse vartojamos santrumpos:

2.2.1. **DSS** – dujų skirstymo stotis.

2.2.2. **ESPS** – elektroninė skirstymo paslaugų užsakymo ir administravimo sistema (atskirai ar bendrai veikiančių programų ir duomenų bazių visuma).

2.2.3. **NVS** – nuotolinio duomenų surinkimo ir valdymo sistema.

2.2.4. **Q_{max}** – didžiausias leistinas dujų kiekio matavimo priemonės matuojamas srautas norminėmis sąlygomis ($m^3/val.$).

2.2.5. **Q_{min}** – mažiausias leistinas dujų kiekio matavimo priemonės matuojamas srautas norminėmis sąlygomis ($m^3/val.$).

2.2.6. **VKEKK (Komisija)** – Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

2.3. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos, jeigu jose aiškiai nenurodyta kitaip, suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

3. SKIRSTYMO SISTEMA

3.1. Operatoriaus sistemą sudaro atskiros, prie perdavimo sistemos prijungtos Operatoriaus skirstymo sistemos. Šių sistemų ir jų įėjimo taškų sąrašas pateikiamas Operatoriaus interneto svetainėje.

3.2. Sistema skirstomų gamtinių dujų (toliau – dujos) slėgis negali viršyti 16 bar. Dujų slėgis konkrečioje pristatymo vietoje nustatomas išduodant technines vartotojo sistemos ar kitos sistemos prisijungimo prie Operatoriaus sistemos sąlygas ir įrašoma į vartotojo sistemos prijungimo sutartį.

3.3. Sistemos naudotojai gali pasinaudoti sistema esant šioms techninėms sąlygoms:

3.3.1. Vartotojo sistema ar kita sistema yra prijungta prie Operatoriaus sistemos;

3.3.2. Operatoriaus sistemos techninis pajėgumas yra pakankamas;

3.3.3. dujų kiekio apskaitai yra įrengtos dujų kiekio matavimo priemonės;

3.3.4. dujų, kurias skirstyti prašo Sistemos naudotojas, kokybė atitinka Gamtinių dujų kokybės reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 1-194 „Dėl Gamtinių dujų kokybės reikalavimų patvirtinimo“ su vėlesniais pakeitimais (toliau – Gamtinių dujų kokybės reikalavimai).

3.3.5. dujų slėgis, kurio prašo Sistemos naudotojas, atitinka skirstymo sistemos dujų slėgi pristatymo vietoje.

3.4. Sistemos ar atskirų jos dalių techninis pajėgumas nustatomas atsižvelgiant į:

3.4.1. geometrinius, fizinius dujotiekių ir jų įrenginių parametrus;

3.4.2. maksimalų darbinį slėgį;

3.4.3. maksimalų leistiną dujų greitį vamzdyne;

3.4.4. dujų ir aplinkos temperatūrą;

3.4.5. sistemos įėjimo taškų maksimalius dujų srautus;

3.4.6. įeinančio į sistemą dujų srauto slėgį;

3.4.7. apribojimus atskirose sistemos vietose dėl dujų srauto bei slėgio;

3.4.8. dujų poreikį Operatoriaus reikmėms;

3.4.9. apribojimus prie sistemos prijungtose kitose sistemose.

3.5. Sistemos techninis pajėgumas vykdant skirstymą į konkrečią pristatymo vietą yra lygus tai pristatymo vietai nustatytam maksimaliam leistinam dujų srautui.

3.6. Sistemos naudotojai, kurie naudojami sistema, tiekia dujas į sistemos įėjimo taškus (skirstymo sistemas) ir gauna dujas pristatymo vietoje.

3.7. Operatorius identifikuoja dujų pristatymo vietas ir jas įrašo į Registrą. Sistemos naudotojams teikiami Registro duomenys: 1) pristatymo vietos adresas, identifikavimo numeris, koordinatorės; 2) dujų nominalus slėgis pristatymo vietoje (bar); 3) objekto adresas ir identifikavimo numeris; 4) didžiausias (Q_{max}) ir mažiausias (Q_{min}) leistinas dujų srautas į objektą; 5) informacija apie objekto sujungimą ar parengimą sujungimui (naujo objekto atveju) su sistema. Registro duomenys, pristatymo vietos ir objekto identifikavimo tikslu, privalo būti naudojami sudarant skirstymo sutartis, gamtinių dujų pirkimo-pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis. Skirstymo sutartį sudarant pirmą kartą, rengiant skirstymo sutarties projektą reikalingus Registro duomenis teikia Operatorius. Registro diegimo laikotarpiu, prašymo formoje, skirstymo sutartyse, gamtinių dujų pirkimo-pardavimo ir paslaugų teikimo sutartyse nurodomi Sistemos naudotojų ir (ar) Operatoriaus turimi pristatymo vietų ir objektų duomenys.

4. SKIRSTYMO SISTEMOS OPERATORIUS

4.1. Operatorius, tiek, kiek teisės aktai nenustato kitaip, sistemą ir skirstomų dujų srautus valdo bendradarbiaudamas su sistemos naudotojais, perdavimo sistemos operatoriumi, vartotojais, kitų sistemų, prijungtų prie Operatoriaus valdomos sistemos, operatoriais.

4.2. Operatoriaus bendradarbiavimas su perdavimo sistemos operatoriumi, kitų sistemų, prijungtų prie Operatoriaus skirstymo sistemos, operatoriais vykdomas sutartiniais pagrindais.

4.3. Operatoriaus santykiai su Sistemos naudotojais grindžiami skirstymo sutartimis.

4.4. Operatorius skirstymo sutartyse ar interneto svetainėje nurodytu telefonu visą parą priima informaciją apie sistemoje įvykusias avarijas, sutrikimus, gedimus, rekonstrukcijos, remonto ir eksploatavimo darbus dujų sistemose ar dujotiekių apsaugos zonose ir kitas aplinkybes, kurios gali turėti įtakos patikimam ir saugiam sistemos darbui.

4.5. Operatorius skirstymo paslaugų teikimo valdymui naudoja ESPS. Taisyklėse numatytais atvejais ir apimtimi kiekvienas Sistemos naudotojas privalo naudotis ESPS bei laikytis naudojimosi ESPS tvarkos, skelbiamos Operatoriaus interneto svetainėje. Operatorius prisijungimo prie ESPS vardą ir slaptažodį Sistemos naudotojui suteikia skirstymo sutarties sudarymo metu. Sistemos naudotojas užtikrina slaptažodžio, per ESPS gautos ir (ar) į ESPS teikiamos informacijos konfidencialumą, nesuteikia teisės tretiesiems asmenims naudotis ESPS. Sistemos naudotojas taip pat užtikrina, jog prie ESPS jungtūsi ir veiksmus joje galėtų atliktų tik tie asmenys, kurie turi tinkamas teises veikti Sistemos naudotojo vardu (pvz., sistemos naudotojo darbuotojai). Bet kuris veiksmas, atliktas panaudojant Sistemos naudotojui suteiktą prieigą prie ESPS slaptažodį, yra laikomas atliktu paties Sistemos naudotojo. Informacija, pateikta per ESPS, laikoma pateikta raštiškai bei gauta pranešimo pateikimo į ESPS dieną, išskyrus savaitgalių ir švenčių dienas, kai informacija laikoma gauta kitą darbo dieną, einančią po savaitgalio ar švenčių dienos.

4.6. Tuo atveju, kai ESPS neveikia ar veikia netinkamai (neįmanoma pasinaudoti ESPS funkcionalumais), visos per ESPS vykdytinos procedūros atliekamos raštu (elektroniniu paštu, paštu, faksu).

5. SKIRSTYMO PASLAUGŲ RIBŲ NUSTATYMAS

5.1. Operatoriaus atsakomybė teikiant skirstymo paslaugą yra nuo sistemos įėjimo taško iki pristatymo vietos.

5.2. Operatoriaus sistemos, prijungtos prie perdavimo sistemos, įėjimo taškas paprastai yra skirstomojo dujotiekių taškas vieno metro atstumu už dujų skirstymo stočių aptvertos teritorijos išvadinio dujotiekių kryptimi. Konkrečiu atveju, sistemos įėjimo taškas nustatomas sujungtų dujų sistemų operatorių tarpusavio susitarimu. Sistemos įėjimo taško vieta įforminama atsakomybės ribų aktu.

5.3. Atsakomybės riba (pristatymo vieta) nustatoma pagal Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklių reikalavimus.

5.4. Jei yra sudaromas atsakomybės ribų aktas, pristatymo vieta sutampa su atsakomybės ribų akte nustatyta atsakomybės riba. Operatorius pristatymo vietą į Registrą įrašo vadovaudamasis tokio akto duomenimis.

6. SKIRSTYMO SISTEMOS OPERATORIAUS TEISĖS IR PAREIGOS

6.1. Operatoriaus teisės teikiant skirstymo paslaugą:

6.1.1. nustatyti naudojimosi skirstymo sistema taisykles;

6.1.2. gauti iš Sistemos naudotojų ir kitų asmenų, kurių įrenginiai prijungti prie Operatoriaus sistemos, dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis ir kitą informaciją, reikalingą Operatoriaus pareigoms ir funkcijoms vykdyti;

6.1.3. iš anksto suderinus laiką su Sistemos naudotoju ar vartotoju, patekti į teritorijas (namų valdas) ir (ar) patalpas eksploatuojant vartotojo valdose esančias sistemos dalis, įrengti, perkelti, prižiūrėti, keisti dujų kiekio matavimo priemones;

6.1.4. tikrinti dujų kiekio matavimo priemones, plombas, dujų kiekio matavimo priemonės rodmenis;

6.1.5. atjungti Sistemos naudotojo ar vartotojo sistemą nuo Operatoriaus sistemos Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklėse nustatytais atvejais ir tvarka;

6.1.6. apriboti ar nutraukti skirstymą teisės aktuose nustatytais atvejais ir tvarka;

6.1.7. sustabdyti skirstymą į pristatymo vietą ar konkretų objektą, kai yra nustatoma, kad vartotojo sistema kelia grėsmę Operatoriaus sistemos saugumui ar vartotojo sistema kelia grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai ar turtui, apie tai nedelsiant pranešant Sistemos naudotojui;

6.1.8. atsisakyti priimti skirstyti dujas, jei į sistemos įėjimo tašką pristatomos dujos neatitinka Gamtinių dujų kokybės reikalavimų, tol kol bus pateikti akredituotos laboratorijos dokumentai, įrodantys, kad dujos atitinka teisės aktais nustatytus dujų kokybės reikalavimus;

6.1.9. atsisakyti suteikti teisę naudotis sistema, jeigu nepakanka techninių pajėgumų arba teisė naudotis sistema trukdytų Operatoriui vykdyti teisės aktais nustatytus viešųjų paslaugų teikimo įpareigojimus;

6.1.10. Taisyklėse ir teisės aktuose numatytais atvejais reikalauti atlyginti nuostolius, susidariusius dėl Sistemos naudotojo kaltės;

6.1.11. reikalauti apmokėti už teisės aktų reikalavimus atitinkančios dujų kiekio matavimo priemonės pakeitimą, metrologinę patikrą, transporto išlaidas, kai matavimo priemonės pakeičiamos, patikra atliekama Sistemos naudotojo prašymu;

6.1.12. nutraukti skirstymo sutartį Sistemos naudotojo prašymu arba kai Sistemos naudotojas nevykdo Taisyklių ar skirstymo sutarties sąlygų;

6.1.13. reikalauti iš Sistemos naudotojų, pažeidusių nustatytą atsiskaitymo už Sistemos naudotojui suteiktas skirstymo paslaugas tvarką, pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimą;

6.1.14. vienašališkai nutraukti skirstymo paslaugas SN-tiekimo įmonei į tas pristatymo vietas (objektus), kurioms dujas pradeda tiekti nauja tiekimo įmonė (objekto savininkas ar teisėtas valdytojas esamą tiekimo įmonę teisės aktų nustatyta tvarka pakeičia nauja tiekimo įmone);

6.1.15. kontroliuoti dujų kiekio matavimo priemonių rodmenų deklaravimo teisingumą;

6.1.16. reikalauti iš Sistemos naudotojo apmokėti už įvykdytą neeilinį dujų kiekio matavimo priemonės ir rodmenų patikrinimą, kai neeilinis matavimo priemonės ir rodmenų patikrinimas atliekamas Sistemos naudotojo prašymu;

6.1.17. skirstymo ir kitų teisės aktuose numatytų paslaugų teikimo bei funkcijų vykdymo tikslais tvarkyti asmens duomenis;

6.1.18. reikalauti SN-tiekimo įmonės atlyginti Operatoriui padarytą žalą, jei paaiškėja, jog SN-tiekimo įmonės prašymas nutraukti skirstymą SN-tiekimo įmonės vartotojui yra nepagrįstas;

6.1.19. kitas teisės aktuose, Taisyklėse numatytas teises.

6.2. Operatoriaus pareigos teikiant skirstymo paslaugą:

6.2.1. eksploatuoti, valdyti ir plėtoti skirstymo sistemą, užtikrinti patikimą jos darbą, efektyvų ir saugų dujų pristatymą;

6.2.2. Taisyklėse ir teisės aktuose nustatytomis sąlygomis suteikti teisę pasinaudoti sistema visiems to pageidaujantiems asmenims;

6.2.3. pagal teisės aktų reikalavimus įsirengus vartotojo sistemą ir sudarius atitinkamas sutartis su dujų tiekimo įmone ir (ar) perdavimo sistemos operatoriumi, per 5 darbo dienas nuo Sistemos naudotojo prašymo dėl skirstymo paslaugos suteikimo ir gauto apmokėjimo už pirminio dujų paleidimo darbus gavimo, prijungti vartotojo sistemą prie Operatoriaus sistemos;

6.2.4. teisės aktų nustatyta tvarka apskaičiuoti ir viešai interneto svetainėje skelbti skirstymo paslaugų kainas;

6.2.5. įrengti, eksploatuoti teisės aktų reikalavimus atitinkančias dujų kiekio matavimo priemones, apskaičiuoti skirstomas dujas;

6.2.6. į sistemą priimti Sistemos naudotojo patiektas Gamtinių dujų kokybės reikalavimus atitinkančias dujas;

6.2.7. informuoti SN-vartotoją, vartotoją apie dujų kiekio matavimo priemonių maksimalaus leistino dujų srauto apskaitos vietoje (Q_{max} , m³/h) ir (ar) minimalaus leistino dujų srauto apskaitos vietoje (Q_{min} , m³/h), kurie nurodyti skirstymo sutartyje ar dujų pirkimo-pardavimo ir paslaugų teikimo sutartyje su tiekimo įmone, pasikeitimus, pasirašant dujų kiekio matavimo priemonių sumontavimo (pakeitimo) aktą; SN-tiekimo įmonę – pateikiant informaciją ESPPS, raštu ar kitais būdais;

6.2.8. dujų kiekio matavimo priemonių keitimo metu suteikti informaciją Sistemos naudotojui, vartotojui apie dujų kiekio matavimo priemonių saugų naudojimą, rodmenų fiksavimą,

plombas, užraktus, saugos žymenis ir kitas Operatoriaus taikomas dujų kiekio matavimo priemonių apsaugos priemonės;

6.2.9. kiekvienai konkrečiai skirstymo sistemai apskaičiuoti šilumingumo vertę (kWh/m^3) pagal duomenis gautus iš perdavimo sistemos ar kitų skirstymo sistemų operatorių;

6.2.10. pateikti Sistemos naudotojui informaciją apie jam paskirstytus dujų kiekius;

6.2.11. Sistemos naudotojui kartu su PVM sąskaita faktūra parengti ataskaitinio laikotarpio paskirstytų dujų kiekių suvestinę;

6.2.12. vykdyti dujų kiekio matavimo priemonių rodmenų, plombavimo vietų būklės patikrinimą, plombuoti dujų kiekio matavimo priemonės, išardomus dujotiekių sujungimus ir įtaisus įrengtus prieš dujų kiekio matavimo priemonės;

6.2.13. Sistemos naudotojo prašymu atlikti (organizuoti) neeilinę dujų kiekio matavimo priemonės metrologinę patikrą;

6.2.14. informuoti SN-tiekimo įmonę, perdavimo sistemos operatorių (jei gautas prašymas), jei ne dėl Operatoriaus kaltės per 15 darbo dienų nuo SN-tiekimo įmonės, perdavimo sistemos operatorių prašymo gavimo nepavyksta nutraukti dujų skirstymo prašyme nurodytam vartotojui. Informacija pateikiama ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pasibaigus šio punkto pirmoje dalyje nurodytam terminui;

6.2.15. kreiptis į teismą dėl SN-tiekimo įmonės, perdavimo sistemos operatoriaus prašymo nutraukti skirstymą prašyme nurodytam vartotojui įgyvendinimo, jeigu toks vartotojas per 6.2.14 papunktyje nurodytą terminą nesudaro sąlygų nutraukti dujų skirstymo;

6.2.16. nedelsiant pranešti Sistemos naudotojui visuomenės informavimo priemonėmis, raštu ar kitomis priemonėmis apie avarijas, gedimus, sutrikimus, kurie turi įtakos skirstymo paslaugų teikimui;

6.2.17. nedelsiant raštu ar kitomis priemonėmis informuoti Sistemos naudotojus apie ekstremalią situaciją dujų sektoriuje, ekstremalią energetikos padėtį ir imtis priemonių, kad būtų kiek įmanoma mažiau apribotas dujų skirstymas;

6.2.18. užtikrinti, kad Sistemos naudotojas ne vėliau kaip prieš 5 kalendorines dienas iki dujų sistemos priežiūros ir remonto darbų pradžios visuomenės informavimo priemonėmis, raštu ar kitais būdais būtų informuotas apie numatomą dujų skirstymo apribojimą ar nutraukimą dėl būtinų sistemos remonto darbų ir (ar) vartotojų sistemų prijungimo. Pranešimuose nurodomas planuojamų dujų skirstymo apribojimų ar nutraukimų laikas ir trukmė;

6.2.19. nediskriminuoti Sistemos naudotojų;

6.2.20. Sistemos naudotojui raštiškai ir pagrįstai prašant, atlyginti tiesioginius nuostolius, jei Operatorius nevykdo skirstymo sutarties ar Taisyklių nuostatų;

6.2.21. raštu, ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų, informuoti Sistemos naudotojus apie Operatoriaus teisinio statuso, pavadinimo, adreso ar kitų rekvizitinių duomenų, būtinų tinkamai vykdyti skirstymo sutartį, pasikeitimą;

6.2.22. užtikrinti visą parą veikiančios avarinės tarnybos darbą ir viešai interneto svetainėje skelbti jos telefono numerį;

6.2.23. teikti Operatoriaus turimą ar verslo veiklos metu gautą informaciją perdavimo sistemos operatoriui, kitų sistemų operatoriams, Sistemos naudotojams, kuri būtina jų funkcijoms ir sutartiniams įsipareigojimas tinkamai vykdyti, jei toks informacijos teikimas yra numatytas teisės aktuose arba minėtų asmenų su Operatoriumi sudarytose sutartyse;

6.2.24. pateikti Sistemos naudotojui informaciją apie tuos patikrinimų metu užfiksuotus dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis ir pakeistas dujų kiekio matavimo priemones, kurie yra aktualūs ir reikšmingi Sistemos naudotojui;

6.2.25. vykdyti kitas teisės aktuose nustatytas prievoles.

7. SKIRSTYMO SISTEMOS NAUDOTOJAI, JŲ TEISĖS IR PAREIGOS

7.1. Sistemos naudotojais gali būti šie skirstymo sutartis su Operatoriumi sudarę asmenys:

7.1.1. Tiekimo įmonės;

- 7.1.2. Vartotojai;
- 7.1.3. Kitų sistemų operatoriai;
- 7.2. Sistemos naudotojų teisės:
 - 7.2.1. sudarius skirstymo sutartį naudotis sistema;
 - 7.2.2. dalyvauti Operatoriui keičiant, tikrinant dujų kiekio matavimo priemones, plombas;
 - 7.2.3. gauti iš Operatoriaus informaciją apie Operatoriaus pavadinimą, buveinės adresą, įmonės kodą, teisinę formą, teikiamas paslaugas ir jų teikimo sąlygas, teikiamų paslaugų kainas, pranešimų apie kainas pateikimo būdus, ginčų nagrinėjimo tvarką;
 - 7.2.4. prašyti paaiškinimo, koku pagrindu Operatorius skaičiuoja mokėjimus už suteiktas paslaugas;
 - 7.2.5. įvykdžius visas savo prievoles nutraukti skirstymo sutartį, jei Operatoriaus keičiamos skirstymo sutarties sąlygos Sistemos naudotojui yra nepriimtinos;
 - 7.2.6. gauti skirstymo paslaugą nustatytomis skirstymo paslaugų kainomis;
 - 7.2.7. gauti Operatoriaus užfiksuotus dujų apskaitos duomenis;
 - 7.2.8. reikalauti Operatorių atlikti neeilinę dujų kiekio matavimo priemonės metrologinės patikros ar dujų kiekio matavimo priemonės patikrinimo paslaugą;
 - 7.2.9. reikalauti Operatorių atlyginti tiesioginius nuostolius, patirtus dėl netinkamo skirstymo sutarties vykdymo;
 - 7.2.10. pranešti Operatoriui apie laikiną dujų neavartojimą ir jo trukmę konkrečiame objekte, Operatoriaus nustatytu formatu (ESPS, elektroniniu paštu, faksu);
 - 7.2.11. kitas teisės aktais suteiktas teises.
- 7.3. Sistemos naudotojų pareigos naudojantis sistema:
 - 7.3.1. laikytis Taisyklėse ir skirstymo sutartyje nustatytų reikalavimų;
 - 7.3.2. prieš dujų skirstymo pradžią turėti galiojančią dujų perdavimo paslaugų sutartį;
 - 7.3.3. ne vėliau kaip 3 kalendorinės dienos prieš skirstymo pradžią pateikti Operatoriui dujų perdavimo paslaugų sutarties kopiją ar dokumentą, patvirtinantį perdavimo paslaugų sutarties sudarymą;
 - 7.3.4. pateikti į sistemos įėjimo tašką (-us) (skirstymo sistemas) reikalingą dujų kiekį;
 - 7.3.5. priimti dujas pristatymo vietoje (-ose), numatytoje (-ose) skirstymo sutartyje;
 - 7.3.6. į sistemos įėjimo tašką (-us) pateikti tokį dujų kiekį, koks yra paimamas pristatymo vietoje (-ose);
 - 7.3.7. nedelsiant informuoti Operatorių apie vartotojo sistemos ar kitos skirstymo sistemos nuosavybės ar valdymo teisių pasikeitimą (teisių perleidimą tretiesiems asmenims, praradimą, apribojimą ar kitokį suvaržymą);
 - 7.3.8. Taisyklėse nustatyta tvarka informuoti Operatorių apie reikalingus paskirstyti dujų kiekius, skirstomo dujų kiekio pasikeitimus;
 - 7.3.9. Taisyklėse nustatyta tvarka ir laiku deklaruoti paskirstytą (suvartotą) dujų kiekį bei dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis;
 - 7.3.10. Operatoriui ESPS ar raštiškai prašant, teikti informaciją, leidžiančią įvertinti Sistemos naudotojo dujų poreikį ir atlikti dujų poreikio prognozę;
 - 7.3.11. užtikrinti, kad pateiktų dujų kokybė sistemos įėjimo taške atitiktų Gamtinių dujų kokybės reikalavimų ir kitų teisės aktų reikalavimus;
 - 7.3.12. Taisyklėse ir teisės aktuose nustatyta tvarka bei terminais sumokėti už skirstymo paslaugas;
 - 7.3.13. vykdyti Operatoriaus nurodymus dėl dujų skirstymo ribojimų ar nutraukimo, kai dujų skirstymas ribojamas Taisyklėse ar teisės aktuose nustatytais atvejais, taip pat sistemos avarių, sutrikimų, gedimų, ekstremalių situacijų dujų sektoriuje atvejais;
 - 7.3.14. Operatoriaus reikalavimu pateikti jam priimtina prievolių, atsirandančių pagal skirstymo sutartį(-is), užtikrinimą, kai Sistemos naudotojas laiku neatsiskaito už skirstymo paslaugas ar Operatorius pagrįstai mano, jog egzistuoja didelė Sistemos naudotojo nemokumo rizika;
 - 7.3.15. atlyginti Operatoriui nuostolius (žalą), patirtus Sistemos naudotojui nesilaikant ar netinkamai laikantis skirstymo sutarties sąlygų, Taisyklių ar teisės aktų nuostatų;

7.3.16. atlyginti Operatoriui neeilinės dujų kiekio matavimo priemonės metrologinės patikros sąnaudas ir su tuo susijusias išlaidas, jei po Sistemos naudotojo prašymu atliktos neeilinės dujų kiekio matavimo priemonės metrologinės patikros nustatoma, kad dujų kiekio matavimo priemonė atitinka teisės aktų reikalavimus;

7.3.17. raštu, ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų, informuoti Operatorių apie Sistemos naudotojo teisinio statuso, pavadinimo, adreso ar kitų rekvizitų, būtinų tinkamai vykdyti skirstymo sutartį, pasikeitimą;

7.3.18. nedelsiant pranešti Operatoriui apie nutraukiamas dujų perdavimo paslaugų, dujų pirkimo-pardavimo ir paslaugų teikimo, nenutrūkstamo gamtinių dujų tiekimo sutartis;

7.3.19. SN-tiekimo įmonė turi pranešti Operatoriui apie naujai sudarytas dujų pirkimo-pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis su vartotojais ne vėliau kaip kitą dieną po sutarties sudarymo arba prieš 20 kalendorinių dienų iki dujų skirstymo pradžios, jei toks vartotojas esamą tiekimo įmonę pakeičia nauja tiekimo įmone;

7.3.20. pagal Operatoriaus patvirtintus įkainius apmokėti Operatoriui išlaidas už vartotojo dujų kiekio matavimo priemonių, rodmenų neplanuotą patikrinimą, jei toks matavimo priemonių, rodmenų neplanuotas patikrinimas buvo įvykdytas Sistemos naudotojo prašymu;

7.3.21. laikytis naudojimosi ESPS taisyklių;

7.3.22. SN-tiekimo įmonė iš anksto, ne vėliau kaip prieš 60 kalendorinių dienų, privalo informuoti Operatorių apie dujų tiekimo veiklos nutraukimą ar sustabdymą (nurodant veiklos nutraukimo ar sustabdymo priežastis), dėl kurio Operatoriui gali atsirasti teisės aktuose nustatyta prievolė užtikrinti garantinį dujų tiekimą;

7.3.23. laikytis kitų, teisės aktuose ir Taisyklėse nustatytų reikalavimų.

7.4. SN–vartotojų papildomos pareigos:

7.4.1. užtikrinti, kad Operatoriaus darbuotojai ar jų įgalioti asmenys, pateikę tarnybinius pažymėjimus, patektų į vartotojo teritoriją (namų valdą) ir (ar) patalpas, nuo 8 iki 21 val. ir galėtų atlikti Operatoriaus valdomų dujotiekių ir jų įrenginių, dujų kiekio matavimo priemonių techninę priežiūrą, keitimą, perkėlimą bei tikrinti, ar vartotojas laiku ir teisingai pagal matavimo priemonės rodmenis deklaruoja dujų kiekį;

7.4.2. kartu su Operatoriaus atstovu dalyvauti plombuojant dujų kiekio matavimo priemones, išardomus dujų sistemos sujungimus bei įtaisus, kai jie įrengti vartotojo valdomame turte (sklype, pastate ar kitame turte);

7.4.3. užtikrinti vartotojo valdomame turte (sklype, pastate ar kitame turte) esančių skirstomųjų dujotiekių, dujotiekio įrenginių (dujų slėgio reguliavimo įrenginių, uždaramųjų įtaisų, NVS, dujų kiekio matavimo priemonių) ir jų plombų saugumą, apsaugą nuo mechaninių pažeidimų, o pastebėjęs jų darbo sutrikimus, avarijas, gedimus, pažeistas plombas ar kitokius pažeidimus – nedelsiant apie tai informuoti Operatorių interneto svetainėje, skirstymo sutartyje nurodytais kontaktais (telefonų numeriais);

7.4.4. užtikrinti dujų kiekio matavimo priemonėms, įrengtoms vartotojo patalpose, projekte numatytas aplinkos sąlygas;

7.4.5. neviršyti skirstymo sutartyje ar su Operatoriumi sudarytame dujų kiekio matavimo priemonių sumontavimo (pakeitimo) akte, objektui nustatyto maksimalaus leistino dujų srauto (Q_{max} , m^3/h);

7.4.6. pasirašyti aktus, kuriais Operatoriaus atstovai informina Operatoriaus sistemos, esančios vartotojo valdomame turte (sklype, pastate ar kitame turte) avarijas, sutrikimus, kitus įvykius (gedimus), dujų kiekio matavimo priemonių, išardomų sujungimų, plombų, lipdukų pažeidimus;

7.4.7. nedelsdamas, skirstymo sutartyje nurodytais kontaktais (telefonų numeriais), informuoti Operatoriaus avarines tarnybas apie dujų sistemos avarijas, sutrikimus, gedimus bei Operatoriaus ar kitos įmonės, teikiančios avarinės tarnybos paslaugas, darbuotojams minėtų pažeidimų pašalinimo tikslu leisti vartotojo valdomame turte (sklype, pastate ar kitame turte) atlikti reikalingus žemės kasimo, skirstymo sistemos remonto bei kitus darbus. Operatorius ar jo vardu veikiantys asmenys, atlikę reikalingus darbus, sutvarko teritoriją ir atstato jos būklę;

7.4.8. prieš parą informuoti Operatorių ESPS, elektroniniu paštu ar faksimiliniu ryšiu apie vartotojo vykdomus planinius ir neplaninius dujų vartojimo nutraukimus, ekstremalius suvartojimo svyravimus, jų trukmę;

7.4.9. atlyginti Operatoriui patirtus nuostolius (žalą), kai vartotojas neteisėtai naudoja dujas;

7.4.10. teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka, Operatoriaus nurodymu atjungti vartotojo objektą nuo sistemos;

7.4.11. pateikti Operatoriui dokumentus, įrodančius teisėtą pristatymo vietoje prijungtos vartotojo sistemos ar dujų tinkamo objekto valdymą;

7.4.12. pašalinti Operatoriaus ir (ar) Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau – Valstybinė energetikos inspekcija) raštu nurodytus vartotojo sistemos trūkumus;

7.4.13. vykdyti kitas teisės aktuose ir Taisyklėse nustatytas pareigas.

8. SKIRSTOMO DUJŲ KIEKIO MATAVIMAS

8.1. Skirstomų dujų apskaitą vykdo ir paskirstytą dujų kiekį atsiskaitymo už skirstymo paslaugą tikslais (ar kitais pagrįstais tikslais) nustato Operatorius ar jo vardu teisėtai veikiantis asmuo (-ys).

8.2. Dujų kiekis matuojamas pagal teisės aktų reikalavimus įrengtomis ir teisės aktų reikalavimus atitinkančiomis dujų kiekio matavimo priemonėmis.

8.3. Sistemoje dujų kiekis apskaitomas tūrio vienetais (m^3) ir (ar) energijos vienetais (kWh), naudojant dujų viršutinį šilumingumą. Atsiskaitymui už skirstymo paslaugas dujų kiekis apskaitomas energijos vienetais (kWh).

8.4. Dujų kiekio matavimo vienetas yra kubinis metras (m^3), kuris esant norminėms sąlygoms, užima vieno kubinio metro tūrį.

8.5. Dujų kiekio energijos vertė skaičiuojama kilovatvalandėmis (kWh), kubinius metrus norminėmis sąlygomis pagal teisės aktų reikalavimus dauginant iš dujų energetinės vertės, išreikštos kWh/ m^3 .

8.6. Dujų kiekio matavimas ir nustatymas vykdomas pagal Lietuvos respublikos energetikos ministro 2013 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 1-245 patvirtinto Gamtinių dujų apskaitos tvarkos aprašo (su vėlesniais pakeitimais) (toliau – Gamtinių dujų apskaitos tvarkos aprašas) reikalavimus.

8.7. Dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis turi teisę nuskaityti:

8.7.1. Vartotojas;

8.7.2. Operatoriaus darbuotojai ar kiti Operatoriaus vardu teisėtai veikiantys asmenys;

8.7.3. SN-tiekimo įmonių, tiekiančių dujas į konkretų objektą, darbuotojai.

8.8. Papunktyje 8.7 nurodyti asmenys fiksuoja tokius dujų kiekio matavimo priemonės duomenis:

8.8.1. naujai įrengtos bei pakeistos dujų kiekio matavimo priemonės rodmenis;

8.8.2. ataskaitinių laikotarpių rodmenis ir paskirstytą dujų kiekį;

8.8.3. dujų pirkimo-pardavimo ir paslaugų teikimo sutarties įsigaliojimo ar tiekimo įmonės pakeitimo įsigaliojimo dienos rodmenis;

8.8.4. rodmenis tos dienos, kai dujų kiekio matavimo priemonė, fiksuojanti rodmenis rečiau nei kas parą (nekasdienė apskaita), pakeičiama į dujų kiekio matavimo priemonę, fiksuojančią rodmenis kas parą (kasdienė apskaita);

8.8.5. rodmenis tos dienos, kai dujų tiekimas ar vartojimas buvo sustabdytas.

9. SKIRSTOMO DUJŲ KIEKIO NUSTATYMAS

9.1. Sistemos naudotojams paskirstytą dujų kiekį sistemoje apskaičiuoja Operatorius, laikantis principo, kad Sistemos naudotojams paskirstytas dujų kiekis yra lygus tam dujų kiekiui, kuris lieka iš į sistemą patiekto dujų kiekio atėmus sistemos technologinėms reikmėms reikalingą dujų kiekį.

9.2. Paskirstytas dujų kiekis sistemoje nustatomas vadovaujantis Gamtinių dujų apskaitos tvarkos aprašu.

9.3. Sistemos naudotojui per ataskaitinį laikotarpį sistemoje paskirstytas dujų kiekis nustatomas pagal:

9.3.1. per NVS gautus dujų kiekių matavimo priemonių rodmenis iš kasdienės apskaitos vietų;

9.3.2. Sistemos naudotojų raštu deklaruotus (ESPS, elektroniniu paštu, faksu) dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis iš kasdienės apskaitos vietų, kai NVS neveikia;

9.3.3. Sistemos naudotojų ESPS deklaruotus priimtus (suvartotus) dujų kiekius iš nebuitinių vartotojų objektų nekasdienės apskaitos vietų arba nedeklaravimo atveju ar kai Sistemos naudotojo ESPS deklaruotas dujų kiekis yra mažesnis už Operatoriaus patikrinimo metu užfiksuotą kiekį – pagal Operatorius apskaičiuotą paskirstytą dujų kiekį, nustatytą taikant Paskirstytų gamtinių dujų kiekių apskaičiavimo AB „Lietuvos dujos“ skirstymo sistemose metodiką (Taisyklių 2 priedas);

9.3.4. pagal Operatoriaus apskaičiuotą dujų kiekį, priskiriamą buitiniams vartotojams, nustatytą pagal Paskirstytų gamtinių dujų kiekių apskaičiavimo AB „Lietuvos dujos“ skirstymo sistemose metodiką (Taisyklių 2 priedas), išskyrus buitinius vartotojus, kurie yra Sistemos naudotojai;

9.3.5. tuo atveju, kai ne dėl Operatoriaus kaltės per 15 darbo dienų nuo Sistemos naudotojo prašymo gavimo dėl vartotojo objekto atjungimo nebuvo nutrauktas dujų tiekimas, tokiam objektui apskaičiuotą dujų kiekį Operatorius Sistemos naudotojui priskiria einamąjį mėnesį, kurį įvykdomas atjungimas arba gaunamas prašymas dėl atjungimo atšaukimo. Įvykdžius atjungimą, dujų kiekis paskirstomas einamąjį mėnesį iki atjungimo dienos, įvertinant nustatytus matavimo priemonės rodmenis.

9.4. Paskirstytam dujų kiekiui nustatyti Operatorius turi teisę naudoti Operatoriaus ar jo vardu teisėtai veikiančių asmenų užfiksuotus dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis, jeigu iš jų yra galimybė nustatyti per ataskaitinį laikotarpį Sistemos naudotojui paskirstytą dujų kiekį.

9.5. Kai Operatoriaus ar jo vardu teisėtai veikiančių asmenų užfiksuoti dujų kiekio matavimo priemonių duomenys nesutampa su duomenimis, surinktais per NVS, deklaruotais Sistemos naudotojo ar tais duomenimis, iki kurių Operatorius apskaičiavo paskirstytą dujų kiekį, paskirstytas dujų kiekis perskaičiuojamas taikant Operatoriaus ar jo vardu teisėtai veikiančių asmenų užfiksuotus dujų kiekio matavimo priemonių duomenis, apie tai informuojant Sistemos naudotoją.

9.6. Sistemos naudotojai objekte apskaitytą dujų kiekį ir dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis privalo pranešti (deklaruoti) tokiais terminais:

9.6.1. iš kasdienių apskaitos vietų, kai NVS neveikia ir kai dėl to yra gautas pranešimas iš Operatoriaus – iki 11 val. darbo dienos, einančios po praėjusios paros, už kurią turi būti deklaruoti duomenys;

9.6.2. iš nebuitinių vartotojų nekasdienių apskaitos vietų – ne vėliau kaip antrąją darbo dieną iki 15 val., pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui, už per ataskaitinį laikotarpį priimtą dujų kiekį ir dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis;

9.6.3. per 5 darbo dienas pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui, už per ataskaitinį laikotarpį buitinių vartotojų dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis ir suvartotą dujų kiekį per ataskaitinį laikotarpį.

9.7. Dujų kiekio matavimo priemonių duomenis Operatoriui gali perduoti (deklaruoti) asmenys, veikiantys Sistemos naudotojo vardu arba nurodyti skirstymo sutartyje.

9.8. Kai yra atliekama dujų kiekio matavimo priemonės metrologinė patikra arba kai Sistemos naudotojas ar vartotojas praneša Operatoriui apie pastebėtą dujų kiekio matavimo priemonės gedimą, nuo dujų kiekio matavimo priemonės gedimo pradžios iki suremontuotos (pakeistos nauja) ar patikrintos matavimo priemonės sumontavimo dienos (jei priemonė nebuvo išmontuota – iki remonto ar patikros pabaigos) paskirstytas dujų kiekis apskaičiuojamas pagal paskutinių 3 parų, buvusių iki matavimo priemonės remonto, patikros ar išmontavimo, vidutinį dujų suvartojimą, įvertinant dujinių prietaisų darbinį galimumą arba kitu šalių sutartu būdu. Tokiu pat būdu paskirstytas dujų kiekis apskaičiuojamas, kai neveikia NVS ir Operatorius negauna duomenų 9.6.1 papunktyje nustatyta tvarka.

9.9. Jei vartojamų dujų srautas nesiekia skirstymo sutartyje nurodytos mažiausios leistinos dujų srauto ribos Q_{\min} (jei sudaromas dujų kiekio matavimo priemonių sumontavimo (pakeitimo) aktas

– tokiam akte nurodyto Q_{\min} ribos), nebuitinio vartotojo vartojamas dujų srautas skaičiuojamas pagal mažiausią leistiną dujų srautą Q_{\min} .

9.10. Jeigu dujų kiekio matavimo priemonė įrengta ne ties šalių atsakomybės riba ir vartotojo teritorijoje esančiame dujotiekyje prieš dujų kiekio matavimo priemones susidaro nuostoliai, dujų nuostolius, susidariusius vartotojo sistemoje, apskaičiuoja Operatorius pagal Operatoriaus patvirtintą metodiką. Už vartotojo sistemoje susidariusius nuostolius sumoka kaltoji šalis pagal Operatoriaus pateiktą PVM sąskaitą faktūrą. Operatorius kartu su sąskaita pateikia nuostolių skaičiavimus.

9.11. Operatorius sumuoja Sistemos naudotojui paskirstytą ir (ar) apskaičiuotą dujų kiekį už ataskaitinį laikotarpį ir parengia skirstytų dujų kiekių suvestinę, kurią kartu su PVM sąskaita faktūra pateikia Sistemos naudotojui.

9.12. Kai į pristatymo vietą vietoje esamos SN-tiekimo įmonės dujas rengiasi tiekti nauja SN-tiekimo įmonė, dujų matavimo priemonės rodmenis nustatymas ir tiekimo įmonės keitimo procedūra vykdoma Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklių nustatyta tvarka.

9.13. Operatorius, kaip prognozuojančioji šalis, sistemose atlieka ne kas parą matuojamo dujų kiekio kitos paros prognozę pagal „Ne kas parą matuojamo gamtinių dujų kiekio prognozavimo AB „Lietuvos dujos“ skirstymo sistemose metodiką“ (Taisyklių 3 priedas). Perdavimo sistemos balansavimo tikslais Sistemos naudotojams suprognuozuotus kitos paros dujų kiekius nekasdienėse apskaitos vietose, Operatorius perduoda perdavimo sistemos operatoriui.

9.14. Operatoriaus suprognuozuotas kitos paros dujų kiekis parai pasibaigus tikslinamas pagal Taisyklių 2 priedą.

10. DUJŲ KOKYBĖ

10.1. Dujų kokybė Operatoriaus sistemos įėjimo taške ir pristatymo vietose turi atitikti Gamtinių dujų kokybės reikalavimuose bei kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

10.2. Dujų kokybės parametrus sistemos įėjimo taške (perdavimo sistemos ar kitos sistemos išėjimo taške) nustato dujų sistemos, prie kurios prijungtas Operatoriaus sistemos įėjimo taškas, operatorius.

10.3. Perdavimo sistemos ar kitos sistemos operatoriai, transportuojantys dujas į Operatoriaus sistemą, teikia informaciją Operatoriui apie į sistemos įėjimo taškus pristatomų dujų kokybės parametrus (tankį, santykinį tankį, azoto ir anglies dvideginio kiekį, šilumingumo vertę), reikalingus dujų spūdumui ir dujų kiekiui norminėmis sąlygomis apskaičiuoti Operatoriaus sistemoje.

10.4. Jei į sistemos įėjimo tašką pristatomos dujos neatitinka Gamtinių dujų kokybės reikalavimų ir kitais teisės aktais nustatyto ar su Sistemos naudotoju sutartos dujų kokybės reikalavimų, Operatorius turi teisę atsisakyti priimti skirstyti dujas tol, kol bus pateikti nepriklausomos akredituotos laboratorijos dokumentai, įrodantys, kad dujos atitinka nustatytus Gamtinių dujų kokybės reikalavimus.

10.5. Jei į pristatymo vietą pristatomos dujos neatitinka Gamtinių dujų kokybės reikalavimų ir kitais teisės aktais nustatyto ar su Sistemos naudotoju sutartos dujų kokybės reikalavimų, Sistemos naudotojas turi teisę atsisakyti priimti tokias dujas. Jei Sistemos naudotojas sužino, kad gamtinės dujos, kurios buvo tiekiamos arba kurios bus tiekiamos į įėjimo tašką, neatitinka Gamtinių dujų kokybės reikalavimų ir kitais teisės aktais nustatyto dujų kokybės reikalavimų, Sistemos naudotojas apie tai privalo nedelsiant pranešti Operatoriui.

10.6. Sistemos naudotojo, vartotojo atskiru raštišku prašymu dujų kokybė (atitikimas parametrams) gali būti įvertinama pristatymo vietose, prašančiajam (Sistemos naudotojui ar vartotojui) apmokant dujų kokybės nustatymo išlaidas.

11. PRAŠYMAS DĖL SKIRSTYMO PASLAUGOS SUTEIKIMO

11.1. Asmuo, norintis pasinaudoti sistema (sudaryti ar pakeisti skirstymo sutartį) (toliau – Asmuo), Operatoriui turi pateikti prašymą (Taisyklių 1 priedas).

- 11.2. Prašyme turi būti nurodyta:
- 11.2.1. prašymą teikiančio asmens rekvizitai (Sistemos naudotojo pavadinimas, buveinės adresas, kodas, kontaktinė informacija);
 - 11.2.2. prašymo tikslas;
 - 11.2.3. prašomas skirstymo sutarties galiojimo laikotarpis;
 - 11.2.4. prašymo teikėjo vardu teisę veikti turintys asmenys;
 - 11.2.5. objektų ir vartotojų (įskaitant SN-tiekimo įmonės vartotojus), kuriems prašoma skirstyti dujas, sąrašas, nurodant objekto adresą ir charakterizuojantį pavadinimą;
 - 11.2.6. dujų tiekimo patikimumo, dujų tiekimo nutraukimo (ribojimo) grupė, nustatyta pagal Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 163 (toliau – Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašas) su vėlesniais visais pakeitimais;
 - 11.2.7. dujų vartojimo paskirtis;
 - 11.2.8. vartotojo ūkio šaka / veiklos sritis;
 - 11.2.9. didžiausias ir mažiausias prašomas dujų srautas Q_{\max} , Q_{\min} (m^3/h);
 - 11.2.10. prašomi skirstytini dujų kiekiai (MWh):
 - 11.2.10.1. nebutiniams vartotojams pagal pristatymo vietas;
 - 11.2.10.2. buitiniams – pagal numatomą buitinių vartotojų skaičių ir skirstymo kainų grupes, atskirose konkrečiose skirstymo sistemose sudarant skirstymo sutartį pirmą kartą ar pratęsiant kitiems metams;
 - 11.2.11. kita Operatoriaus prašoma ir jo funkcijoms tinkamai vykdyti reikalinga informacija.
- 11.3. Prašyme turi būti nurodyta dujų vartojimo paskirtis (viena arba kelios) pagal šį paskirčių sąrašą (jei reikia, nurodant kelis variantus, sugrupuotus prioritetine tvarka):
- 11.3.1. šilumos gamyba;
 - 11.3.2. elektros gamyba;
 - 11.3.3. garo gamyba;
 - 11.3.4. technologinės reikmės;
 - 11.3.5. maisto gamyba (įmonės);
 - 11.3.6. nenutrūkstamas gamybos procesas;
 - 11.3.7. sezoninė gamyba;
 - 11.3.8. kita gamyba;
 - 11.3.9. negyvenamųjų patalpų šildymas;
 - 11.3.10. gyvenamųjų patalpų šildymas;
 - 11.3.11. karšto vandens ruošimas;
 - 11.3.12. maisto ruošimas (buitiniai vartotojai);
 - 11.3.13. kita paskirtis (kai netinka nė vienas iš aukščiau nurodytų atvejų).
- 11.4. Prašymas gali būti pateikiamas raštu (faksimiliniu ryšiu, registruotu laišku, per kurjerį, ESPS ar *pdf* formatu elektroniniu paštu). Prašymas per ESPS priimamas po pirmos skirstymo sutarties sudarymo, kai Sistemos naudotojui suteikiami prisijungimo prie ESPS duomenys.
- 11.5. Kartu su prašymu pateikiami duomenys ir dokumentai:
- 11.5.1. dujų perdavimo paslaugų sutarties kopija ar dokumentas, patvirtinantis perdavimo paslaugų sutarties sudarymą. Minėti dokumentai turi būti pateikti ne vėliau kaip prieš 3 kalendorinės dienos iki skirstymo pradžios;
 - 11.5.2. jeigu dujas numatoma tiekti nenutrūkstamu režimu pagal Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašą, pateikiama: (1) nenutrūkstamo gamtinių dujų tiekimo sutarties kopija ar dokumentas, patvirtinantis nenutrūkstamo gamtinių dujų tiekimo sutarties sudarymą; (2) perdavimo sutarties kopija ar dokumentas, patvirtinantis perdavimo paslaugų sutarties dėl nenutrūkstamo gamtinių dujų tiekimo į sistemą sudarymą; (3) dujų kiekiai, reikalingi nenutrūkstamam dujų tiekimui užtikrinti, pagal prašymo formą (Taisyklių 1 priedas);
 - 11.5.3. Vartotojo sistemos ar objekto teisėtą valdymą patvirtinantys dokumentai (valstybės įmonės Registrų centro pažymėjimas apie nekilnojamo daikto ir daiktinių teisių į jį įregistravimą

nekilnojamojo turto registre arba vartotojo dujų sistemos teisėto valdymo teisę patvirtinančios sutarties kopija), jei prašymą teikia SN-vartotojas;

11.5.4. atstovavimo teisę patvirtinantis dokumentas, jei asmuo veikia per atstovą;

11.5.5. veiklos licencijos ar leidimo kopija, jei prašymą teikia SN-tiekimo įmonė (jei pagal teisės aktų reikalavimus tiekimo veiklai vykdyti būtina licencija ar leidimas);

11.5.6. pranešimas (pagal Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklių reikalavimus) apie vartotojo SN-tiekimo įmonės pakeitimą (tuo atveju, kai SN-tiekimo įmonė prašo sudaryti skirstymo sutartį dėl vartotojo, keičiančio esamą tiekimo įmonę nauja tiekimo įmone).

11.6. Operatorius turi teisę tikrinti kreditorinį asmens patikimumą. Operatoriui pagrįstai prašant, asmuo privalo pateikti savo paskutines (naujausias) finansines ataskaitas ir kitą reikalingą informaciją, kad Operatorius galėtų įvertinti asmens finansinį pajėgumą tinkamai vykdyti skirstymo sutartį. Operatorius turi teisę reikalauti užtikrinti ketinamos sudaryti ar jau sudarytos skirstymo sutarties vykdymą Operatoriui pririmtais prievolių užtikrinimo būdais, jeigu pagrįstai mano, jog yra didelė asmens nemokumo rizika.

11.7. Prašymas nagrinėjamas ir derinamas šiais terminais:

11.7.1. Prašymas sudaryti skirstymo sutartį turi būti pateikiamas Operatoriui ne vėliau kaip prieš 20 kalendorinių dienų prieš skirstymo paslaugos suteikimo pradžią, išskyrus prašymą dėl naujų vartotojų, kurių dujų sistema pirmą kartą prijungiama prie skirstymo sistemos. Tokiu atveju, SN-vartotojas gali kreiptis nedelsiant, kai gauna Valstybinės energetikos inspekcijos išduotą pažymą apie dujų sistemų parengimą sujungimui ir duomenys apie dujų sistemų parengimą sujungimui (naujo vartotojo pristatymo vieta) yra Registre. SN-tiekimo įmonės prašymas suteikti skirstymo paslaugą SN-tiekimo įmonės vartotojui turi būti pateikiamas ne vėliau kaip kitą dieną po dujų pirkimo-pardavimo ir paslaugų teikimo sutarties sudarymo.

11.7.2. Operatorius išnagrinėja prašymą, įvertina ar prašomi techniniai pajėgumai (Q_{max}) yra pakankami patenkinti asmens nurodytus poreikius ir per 7 kalendorines dienas nuo prašymo gavimo raštu (ESPS, faksimiliniu ryšiu ar elektroniniu paštu) pateikia atsakymą, kuriuo:

11.7.2.1. praneša apie visišką ar dalinį prašymo tenkinimą ir pasiūlo sudaryti skirstymo sutartį;

11.7.2.2. paprašo patikslinti / papildyti prašyme nurodytą informaciją ar pateiktus dokumentus (toliau prašymo patikslinimas);

11.7.2.3. atsisako patenkinti prašymą, nurodydamas atsisakymo priežastį ir apie tai informuoja Komisiją Taisyklių 11.10 papunktyje numatyta tvarka;

11.7.3. Prašymo patikslinimą asmuo Operatoriui turi pateikti per 3 kalendorines dienas nuo atsakymo iš Operatoriaus gavimo;

11.7.4. Gautą prašymo patikslinimą Operatorius išnagrinėja ir apie sprendimą patenkinti, nepatenkinti ar iš dalies patenkinti prašymą praneša per 4 kalendorines dienas nuo prašymo patikslinimo gavimo. Jei per šiame punkte nurodytą terminą asmuo nėra informuojamas, laikoma, kad Prašymas patenkintas.

11.8. Tuo atveju, kai SN-tiekimo įmonė prašo suteikti skirstymo paslaugą vartotojo objektui, kurio sistema nėra prijungta prie Operatoriaus sistemos ir (ar) kurioje nėra įrengta dujų kiekio matavimo priemonė ar prašo atjungti objektą, tuo atveju jei SN-tiekimo įmonės vartotojas per 15 darbo dienų nuo tokio prašymo gavimo nesudaro sąlygų Operatoriaus sistemos ir vartotojo sistemų sujungimui ir (ar) dujų kiekio matavimo priemonės įrengimui arba SN-tiekimo įmonės vartotojas pagal Operatoriaus išrašytą išankstinio apmokėjimo dokumentą nesumoka už minėtų sistemų sujungimo ir (ar) atjungimo darbus, Operatorius turi teisę netenkinti minėtų prašymų. Jei SN-tiekimo įmonės vartotojas neapmokėjo atjungimo ir su tuo susijusių išlaidų vartotojo dujų sistemos atjungimo nuo Operatoriaus sistemos metu, pakartotinio pajungimo bei kitas su tuo susijusias išlaidas SN-tiekimo įmonės vartotojas privalo sumokėti prieš minėtų sistemų pakartotinį sujungimą.

Šiame punkte nurodytos sąlygos taikomos ir tais atvejais, kai prašymą teikia SN-vartotojas.

11.9. Operatorius turi teisę netenkinti prašymo, kai:

11.9.1. Prašyme (įskaitant jo priedus) pateikiama ne visa reikalinga informacija (dokumentai) arba ji yra netiksli ir per 3 kalendorines dienas, Operatoriui prašant, informacija nepatikslinama ir(ar) nepateikiami reikalingi dokumentai;

11.9.2. nesilaikoma Taisyklėse nurodytų terminų, nustatytų prašymui prieš pageidaujamą skirstymo pradžią pateikti;

11.9.3. nėra techninių galimybių suteikti skirstymo paslaugą;

11.9.4. asmuo turi pradelstų mokėjimų už Operatoriaus suteiktas paslaugas;

11.9.5. nustatoma, kad prie sistemos prijungta vartotojo sistema (įskaitant SN-tiekimo įmonės vartotojo dujų sistemą) neatitinka teisės aktų reikalavimų;

11.9.6. dėl dujų skirstymo vartotojui jau yra sudaryta skirstymo sutartis (išskyrus atvejį, kai vartotojas keičia tiekimo įmonę);

11.9.7. asmuo nėra teisėtas objekto, į kurį prašoma skirstyti dujas, savininkas ar valdytojas;

11.9.8. iki prašyme nurodytos skirstymo pradžios lieka mažiau nei 3 kalendorinės dienos;

11.9.9. kitais teisės aktų nustatytais atvejais.

11.10. Operatorius apie atsisakymą tenkinti prašymą (išskyrus atsisakymą dėl tiekimo įmonės pakeitimo) per 10 darbo dienų informuoja Komisiją, jei trūksta pajėgumų arba teisė naudotis sistema trukdytų Operatoriui vykdyti teisės aktuose nurodytus viešųjų paslaugų teikimo įpareigojimus.

12. SKIRSTYMO SUTARTIES SUDARYMAS IR VYKDYMAS

12.1. Sistemos naudotojui skirstymo paslauga teikiama tik sudarius skirstymo sutartį.

12.2. Skirstymo sutartis sudaroma Operatoriui patenkinus prašymą.

12.3. Skirstymo sutartis parengiama ir pasirašoma tokiais terminais:

12.3.1. skirstymo sutarties projektas parengiamas ir asmeniui išsiunčiamas faksu ar elektroniniu paštu ne vėliau kaip kitą darbo dieną po prašymo tenkinimo.

12.3.2. jeigu asmuo sutinka su gautomis skirstymo sutarties projekto sąlygomis, jis per 3 kalendorines dienas nuo projekto gavimo (laikoma, kad faksu ar elektroniniu paštu išsiųsti dokumentai yra gauti jų išsiuntimo dieną) skirstymo sutarties projektą pasirašo ir faksu arba elektroniniu paštu atsiunčia Operatoriui. Tokiu būdu pasirašytas ir Operatoriui pateiktas skirstymo sutarties projektas tampa šalis įpareigojančiu dokumentu, Operatoriui ir asmeniui suteikiančiu visas skirstymo sutarties projekte numatytas teises ir pareigas, išskyrus atvejus, kai Operatoriaus gautas skirstymo sutarties projektas nesutampa su asmeniui išsiųstu projektu (esant nesutapimui, vadovaujamosi Operatoriaus asmeniui išsiųstu skirstymo sutarties projektu) arba pasirašytas skirstymo sutarties projektas Operatoriui pateikiamas likus mažiau nei 3 kalendorinėms dienoms iki prašyme nurodytos skirstymo paslaugos teikimo pradžios ir Operatorius tuo pagrindu nusprendžia atšaukti pasiūlymą sudaryti skirstymo sutartį.

12.3.3. Asmuo, skirstymo sutarties projekte pastebėjęs netikslumus apie tai nedelsiant turi pranešti Operatoriui, kuris parengia ir asmeniui pateikia pakoreguotą skirstymo sutarties projektą. Tokia pat tvarka šalinami ir Operatoriaus pastebėti netikslumai, t. y., Operatorius apie pastebėtus netikslumus praneša asmeniui bei išsiunčia pakoreguotą skirstymo sutarties projektą.

12.3.4. Asmuo skirstymo sutarties projektą turi pasirašyti ir 12.3.2 papunktyje nurodytu būdu pateikti ne vėliau kaip prieš 3 kalendorines dienas iki skirstymo paslaugos teikimo pradžios (išskyrus naujų vartotojų (ar pakartotinių pajungimų), SN-tiekimo įmonės keitimo atvejus). Skirstymo sutartis dėl naujų vartotojų ar pakartotinai pajungiamų vartotojų įsigalioja nuo vartotojo sistemos prijungimo prie Operatoriaus sistemos.

12.3.5. Operatorius, faksu arba elektroniniu paštu gavęs pasirašytą skirstymo sutarties projektą, pasirašo skirstymo sutarties projektą atitinkančius skirstymo sutarties originalus ir per 5 kalendorines dienas paštu išsiunčia asmeniui, kuris privalo pasirašyti gautą skirstymo sutartį ir vieną jos egzempliorių per 5 kalendorines dienas paštu grąžinti Operatoriui.

12.3.6. Skirstymo sutartis laikoma sudaryta nuo tada, kai pasirašo abi sutarties šalys. Šalių pasirašyta skirstymo sutartis persiūsta faksu ar elektroniniu paštu galioja ir turi juridinę galią, kol šalys persiunčia viena kitai skirstymo sutarties originalus. Esant nesutapimams tarp skirstymo

sutarties originalo ir šalių pasirašyto skirstymo sutarties projekto, persiūsto faksu ar elektroniniu paštu, vadovaujamosi skirstymo sutarties projektu, susiderintu faksu ar elektroniniu paštu. Asmeniui negražinus pasirašyto skirstymo sutarties originalo, šalys privalo vykdyti skirstymo sutarties projekte, šalių pasirašytame ir persiūstame faksu ar elektroniniu paštu, numatytas sąlygas.

12.4. Jei asmuo nepasirašo skirstymo sutarties prieš 3 kalendorines dienas iki prašyme nurodytos skirstymo paslaugos suteikimo pradžios (arba pasirašo likus mažiau nei 3 kalendorinėms dienoms), Operatorius turi teisę nukelti skirstymo paslaugos teikimo pradžią tiek dienų, kiek buvo vėluojama pasirašyti skirstymo sutartį apie tai nedelsiant informuojant asmenį (elektroniniu paštu, faksu, ESPS).

12.5. Operatorius turi teisę atsisakyti sudaryti skirstymo sutartį:

12.5.1. Taisyklių 11.8 papunktyje numatytais atvejais;

12.5.2. Taisyklių 11.9 papunktyje numatytais atvejais;

12.5.3. Taisyklių 12.4 papunktyje numatytu atveju;

12.5.4. kitais teisės aktų numatytais atvejais.

12.6. Skirstymo sutartyje nurodoma:

12.6.1. šalys ir jų rekvizitai;

12.6.2. sutarties objektas;

12.6.3. dujų skirstymo laikotarpis;

12.6.4. dujų kiekiai;

12.6.5. dujų skirstymo, ribojimo sąlygos;

12.6.6. dujų kiekio apskaita ir dujų kokybė;

12.6.7. skirstymo paslaugų kainos ir apmokėjimo už jas tvarka;

12.6.8. šalių atsakomybė;

12.6.9. ginčų sprendimo tvarka;

12.6.10. skirstymo sutarties pakeitimo, nutraukimo ir galiojimo sąlygos;

12.6.11. konfidencialumo sąlygos;

12.6.12. skirstymo sutarties šalių duomenys ir teisę joms atstovauti turintys asmenys;

12.6.13. avarinės tarnybos pavadinimas, adresas ir kontaktinė informacija;

12.6.14. dujų skirstymo sistemos, pristatymo vietos ir objektų duomenys;

12.6.15. kitos šalių sutartos sąlygos.

12.7. Skirstymo sutartis gali būti:

12.7.1. trumpalaikė – trumpesnio kaip vienerių metų laikotarpio;

12.7.2. vienerių metų;

12.7.3. ilgesnio kaip vienerių metų laikotarpio;

12.7.4. neterminuota.

12.8. Dujos skirstomos pagal Taisyklėse nurodytas ir skirstymo sutartyje numatytas sąlygas. Nenutrūkstamas dujų skirstymas užtikrinamas į tuos objektus, dėl kurių yra sudaryta dujų tiekimo (dujų pirkimo-pardavimo) ir dujų perdavimo paslaugų sutartys, užtikrinančios nenutrūkstamą dujų tiekimą.

12.9. Skirstymo sutartis įsigalioja joje nurodytą sudarymo dieną, jeigu atskirai nenurodoma kita įsigaliojimo data, ir galioja iki skirstymo sutartimi nustatyto dujų skirstymo laikotarpio pabaigos, bet ne trumpiau nei yra visiškai įvykdomos skirstymo sutartyje numatytos prievolės.

12.10. Skirstymo sutartis sudaroma lietuvių kalba, po vieną egzempliorių kiekvienai šaliai.

12.11. Terminuotos skirstymo sutarties galiojimo laikotarpis gali būti pratęsiamas šalių susitarimu. Sutarties pratęsimui, pakeitimui taikoma prašymo nagrinėjimo tvarka ir terminai.

12.12. Skirstymo sutarties pakeitimai, papildymai ir priedai sudaromi raštu (faksu, elektroniniu paštu arba ESPS).

12.13. Visi skirstymo sutartyje nurodyti šalių pranešimai siunčiami raštu, paskutiniu skirstymo sutarties šalies kitai šaliai pateiktu adresu, vienu iš šių būdų – paštu, per kurjerį, elektroniniu paštu, faksu, ESPS ar kitu skirstymo sutarties šalių susitartu būdu.

12.14. Sistemos naudotojui sudarant/pratęsiant/atnaujinant skirstymo sutartį prašyme turi būti nurodytas vienerių metų laikotarpiui pamėnesiui reikalingas skirstyti dujų kiekis į kiekvieną

konkrečią nebuitinio vartotojo pristatymo vietą ir, jei skirstoma buitiniams vartotojams – konkrečios skirstymo kainų grupės buitinių vartotojų skaičius bei kiekis atskirose skirstymo sistemose. Dujų kiekiai turi būti atnaujinami kiekvienais metais, taikant prašymo pateikimo ir nagrinėjimo tvarką bei terminus.

12.15. Sistemos naudotojo prašomi skirstyti dujų kiekių pakeitimai po skirstymo sutarties sudarymo turi būti pateikiami ne vėliau kaip prieš 10 kalendorinių dienų iki kiekvieno ketvirčio pradžios per ESPS arba ne vėliau kaip prieš 30 kalendorinių dienų iki kiekvieno ketvirčio pradžios, pateikiant juos raštu.

12.16. Jei dujų kiekiai keičiasi dėl pristatymo vietos (-ų) (vartotojo) objekto panaikinimo ar naujos (-ų) pristatymo vietos, objektų atsiradimo, prašomi skirstyti dujų kiekiai turi būti patikslinami nedelsiant.

12.17. Sistemos naudotojas, po skirstymo sutarties sudarymo, Operatoriaus prašymu raštu ar nurodžius ESPS, privalo pateikti planuojamus skirstyti dujų kiekius nurodytam laikotarpiui pagal Operatoriaus nustatytą formą ESPS arba skelbiamą Operatoriaus internetinėje svetainėje.

12.18. Operatoriaus prašymu asmuo privalo patikslinti prašomus skirstyti dujų kiekius, jeigu prašomi skirstyti dujų kiekiai viršija techninius pajėgumus ar jų patenkinti nėra techninių galimybių.

12.19. Tuo atveju, kai SN-tiekimo įmonės vartotojas sudaro dujų pirkimo-pardavimo ir paslaugų teikimo sutartį su kita (nauja) tiekimo įmone, nauja tiekimo įmonė turi sudaryti skirstymo sutartį dėl dujų skirstymo tokio vartotojo objektui. Kai SN-tiekimo įmonės vartotojas keičia tiekimo įmonę, skirstymo sutartis su nauja tiekimo įmone sudaroma Taisyklėse ir Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklėse nustatyta tvarka. Tuo atveju, jei SN-tiekimo įmonės ir vartotojo sudaryta sutartis neįsigalioja, SN- tiekimo įmonės prašymas ir skirstymo sutartis dėl skirstymo paslaugų teikimo tokio vartotojo objektui (-ams) netenka galios. SN-tiekimo įmonės negali reikšti Operatoriui jokių pretenzijų, kylančių dėl tiekimo įmonės keitimo, kuris buvo atliktas vadovaujantis Taisyklių bei Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklių nuostatomis.

13. SKIRSTYMO PASLAUGŲ SUTARTIES NUTRAUKIMAS IR NEVYKDYMAS

13.1. Skirstymo sutartis gali būti nutraukta jos šalims susitarus bei teisės aktuose numatytais atvejais.

13.2. Šalis gali vienašališkai nutraukti skirstymo sutartį prieš 10 kalendorinių dienų apie tai įspėjusi kitą šalį, jeigu kita šalis nevykdo ar netinkamai vykdo įsipareigojimus ir tai yra esminis skirstymo sutarties pažeidimas Civilinio kodekso 6.217 straipsnio nustatytais pagrindais. Esminiu skirstymo sutarties pažeidimu laikomas praleistas prievolės įvykdymo terminas ir (ar) šalies prievolės neįvykdymas per papildomai nustatytą terminą.

13.3. Skirstymo sutarties šalys turi teisę vienašališkai nutraukti skirstymo sutartį prieš 20 kalendorinių dienų informavus kitą sutarties šalį, jei keičiamos skirstymo sutarties sąlygos ir jos skirstymo sutarties šalims yra nepriimtinos.

13.4. Operatorius turi teisę vienašališkai, neatlygintinai pakeisti skirstymo sutartį SN- tiekimo įmonės vartotojo objektams, kurių savininkai ar teisėti valdytojai yra SN-tiekimo įmonės vartotojai, nusprendę esamą SN-tiekimo įmonę pakeisti nauja tiekimo įmone. Toks skirstymo sutarties pakeitimas nelaikomas pažeidimu. Apie vienašališką skirstymo sutarties pakeitimą Operatorius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po skirstymo sutarties sudarymo su kitu SN-tiekimo įmone informuoja ankstesnę SN-tiekimo įmonę.

13.5. Vartotojui praradus nuosavybės ar valdymo teises į objektą, Operatorius turi teisę vienašališkai nutraukti skirstymą ir (ar) skirstymo sutartį tokį objektą.

13.6. Gavus Sistemos naudotojo prašymą dėl vartotojo objekto atjungimo, kai nutraukti dujų tiekimą prašo vartotojas, bet nesutinka apmokėti vartotojo dujų sistemos atjungimo bei kitų su tuo susijusių išlaidų, Operatorius turi teisę atjungti minėtą objektą, o skolą išieškoti teisės aktuose nustatyta tvarka.

13.7. Dujos neskirstomos, jei nėra sudarytos skirstymo paslaugų, dujų perdavimo paslaugų ar dujų pirkimo-pardavimo ir paslaugų teikimo sutartys.

13.8. Skirstymo sutartimi numatyti šalių įsipareigojimai gali būti perleisti kitam juridiniam asmeniui pagal Civilinio kodekso, kitų įstatymų reikalavimus. Pasikeitus šalių juridiniam statusui (jas reorganizavus), teises ir pareigas pagal skirstymo sutartį perima šalių teisių ir pareigų perėmėjas (perėmėjai).

13.9. Šalis atleidžiama nuo atsakomybės už skirstymo sutarties nevykdymą, jeigu ji įrodo, kad Skirstymo sutartis nevykdyta dėl aplinkybių, kurių ji negalėjo kontroliuoti bei protingai numatyti skirstymo sutarties sudarymo metu ir kad negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų padariniams atsirasti (toliau – nenugalima jėga (*force majeure*)). Nenugalima jėga nelaikoma tai, kad skirstymo sutarties šalis neturi reikiamų finansinių išteklių arba skolininko kontrahentai pažeidžia savo prievolės.

13.10. Apie nenugalimos jėgos aplinkybių atsiradimą šalis nedelsdama faksu, o po to ir raštu privalo pranešti kitai sutarties šaliai. Šalis, nepranešusi kitai šaliai apie nenugalimos jėgos aplinkybes, negali jomis remtis kaip atleidimo nuo atsakomybės už skirstymo sutarties nevykdymą pagrindu. Būtina pranešti ir tuomet, kai išnyksta pagrindas nevykdyti įsipareigojimų dėl nenugalimos jėgos aplinkybių.

13.11. Jei atsiranda nenugalimos jėgos aplinkybių, šalis atleidžiama nuo savo sutartinių įsipareigojimų vykdymo visų minėtų aplinkybių buvimo laikotarpiu, bet ne ilgiau kaip 30 kalendorinių dienų.

13.12. Jeigu pagrindas nevykdyti įsipareigojimų dėl nenugalimos jėgos išlieka ilgiau negu 30 dienų, tai bet kuri šalis, išpėjusi kitą šalį prieš 3 dienas, turi teisę nutraukti skirstymo sutartį arba sustabdyti jos vykdymą. Skirstymo sutarties nutraukimas nepanaikina teisės reikalauti atlyginti nuostolius atsiradusius iki nenugalimos jėgos pradžios dėl skirstymo sutarties neįvykdymo.

13.13. Pasibaigus nenugalimos jėgos aplinkybėms, šalis privalo nedelsdama įvykdyti įsipareigojimus, kurių nevykdė iki nenugalimos jėgos aplinkybių atsiradimo, jeigu šalys nesusitarė kitaip.

13.14. Skirstymo sutarties, dujų perdavimo sutarties nutraukimo atvejais, dujų pirkimo-pardavimo ir paslaugų teikimo sutarties nutraukimo atvejais, kai šis nutraukimas nėra susijęs su tiekimo įmonės pakeitimu, vartotojo sistema atjungiama nuo Operatoriaus skirstymo sistemos. Pakartotinis vartotojo sistemos prijungimas atliekamas sudarius skirstymo paslaugai teikti reikalingas sutartis.

14. SKIRSTYMO RIBOJIMAS AR NUTRAUKIMAS

14.1. Operatoriaus turi teisę apriboti, nutraukti skirstymą ar atjungti vartotojo sistemą Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklių bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

14.2. Ekstremalios energetikos situacijos atveju, Operatoriui gavus iš perdavimo sistemos operatoriaus nurodymą apriboti dujų skirstymą sistemoje didesne apimtimi negu vartotojų, turinčių nepertraukiamo tiekimo režimą poreikis, dujų skirstymo apribojimas ar nutraukimas šiems vartotojams vykdomas vadovaujantis Sistemos naudotojo su perdavimo sistemos operatoriumi suderintu ir Operatoriui pateiktu dujų tiekimo grafiku. Nepateikus grafiko, Operatorius turi teisę apriboti ar nutraukti dujų skirstymą vartotojams savo nuožiūra, vadovaujantis skirstymo sutartyse nurodytomis dujų tiekimo ribojimo grupėmis.

15. SKIRSTYMO KAINŲ NUSTATYMAS IR TAIKYMAS

15.1. Skirstymo paslaugų kainos nustatomos teisės aktų nustatyta tvarka.

15.2. Atsiskaitymui už skirstymo paslaugas taikomos Operatoriaus nustatytos ir su Komisija suderintos dujų skirstymo kainos.

15.3. Galiojančios dujų skirstymo kainų grupės ir dujų skirstymo kainos skelbiamos Operatoriaus interneto svetainėje.

15.4. Skirstymo kainos diferencijuojamos į grupes pagal į konkrečią pristatymo vietą konkrečiam vartotojui skirstomą dujų kiekį per metus. Kai dujos skirstomos į pastatą, kuriame yra

kelių vartotojų objektai, į konkrečią pristatymo vietą konkrečiam vartotojui skirstomas dujų kiekis per metus nustatomas pagal konkrečiame vartotojo objekte paskirstytą dujų kiekį.

15.5. Dujų skirstymo kainos yra vienanarės ir taikomos už paskirstytą dujų kiekį per metus. Buitiniams vartotojams paskirstytas dujų kiekis per metus nustatomas pagal Paskirstytų gamtinių dujų kiekių apskaičiavimo AB „Lietuvos dujos“ skirstymo sistemose metodiką (Taisyklių 2 priedas).

15.6. Teikiant skirstymo paslaugą SN-tiekimo įmonės buitiniam vartotojui, taikytina skirstymo paslaugų kainų grupė konkrečioje pristatymo vietoje konkrečiam vartotojui nustatoma:

15.6.1. pirmą kartą sudarant skirstymo sutartį naujai buitinio vartotojo sistemai, taikytina skirstymo kainų grupė nustatoma pagal dujų vartojimo paskirtį. Dujų vartojimo paskirtis buitiniam vartotojui nustatoma naujo vartotojo sistemos prijungimo prie Operatoriaus skirstymo sistemos metu:

15.6.1.1. vartotojai, kurie vartoja dujas maistui ruošti ir (ar) vandeniui šildyti yra priskiriami I (pirmai) skirstymo kainų grupei;

15.6.1.2. vartotojai, kurie vartoja dujas patalpoms šildyti ir kitoms reikmėms, priskiriami II (antrai) skirstymo kainų grupei.

15.6.2. tolesniais metais po naujo buitinio vartotojo sistemos prijungimo, skirstymo kainų grupė tęsiama pagal nustatytą dujų vartojimo paskirtį;

15.6.3. vėlesniais metais, skirstymo paslaugų kainų grupė konkrečioje pristatymo vietoje konkrečiam vartotojui nustatoma pagal paskirstytą dujų kiekį per praėjusius metus.

15.7. Teikiant skirstymo paslaugą Sistemos naudotojo nebutiniam vartotojui, taikytina skirstymo kainų grupė nustatoma pagal Sistemos naudotojo numatomą skirstyti dujų kiekį per metus į konkrečią pristatymo vietą konkrečiam nebutiniam vartotojui (jo vartotojo sistemai).

15.8. Naujai prijungtai nebutinio vartotojo sistemai ar objektui, kuriam dujų skirstymo paslauga teikiama ne nuo metų pradžios – taikytina dujų skirstymo kainų grupė einamaisiais metais nustatoma atsižvelgiant į naujo vartotojo sistemos prijungimo sutartyje nurodytą numatomą transportuoti metinį dujų kiekį.

15.9. Operatorius, pasibaigus metams, įvertina bendrą paskirstytą pristatymo vietoje dujų kiekį už metus kiekvienam konkrečiam vartotojui ir patikslina atitinkamą skirstymo kainos grupę.

15.10. Mokėjimų už skirstymo paslaugas perskaičiavimas dėl kainų grupės pasikeitimo už nepilnus metus naujai prijungtoms vartotojų sistemoms ar objektams nedaromas, išskyrus atvejus, kai paskirstomas didesnis dujų kiekis ir turi būti taikoma aukštesnės skirstymo kainų grupės kaina.

15.11. Jeigu yra paskirstytas didesnis ar mažesnis dujų kiekis nei buvo nustatyta metų pradžioje ir dėl to turi būti taikoma kita skirstymo kainų grupės kaina, tai:

15.11.1. Operatorius, pasibaigus metams, įvertina paskirstytą dujų kiekį per metus ir perskaičiuoja mokėjimus už skirstymo paslaugą, taikydamas atitinkamos skirstymo kainų grupės kainą.

15.11.2. Operatorius, nepasibaigus metams, paskirstęs didesnę dujų kiekį, kuris turėjo įtakos skirstymo kainų grupės pasikeitimą, atlieka perskaičiavimą nuo metų pradžios ir likusiu metų laikotarpiu taiko atitinkamą skirstymo kainų grupę.

15.12. Jeigu nepasibaigus metams vartotojui yra nutraukiamas dujų tiekimas ir skirstymo sutartis su Sistemos naudotoju bei nustatoma, kad iki skirstymo sutarties nutraukimo turi būti taikoma kitos grupės skirstymo kaina nei buvo nustatyta, mokėjimai už paskirstytą dujų kiekį perskaičiuojami taikant atitinkamos skirstymo kainų grupės kainą.

15.13. Jeigu nepasibaigus metams, dujų skirstymas į tą pačią pristatymo vietą tam pačiam vartotojui yra atnaujinamas, tai skirstymo paslaugų kaina nustatoma įvertinant ir einamaisiais metais iki dujų skirstymo nutraukimo jau paskirstytą dujų kiekį.

15.14. SN-tiekimo įmonei, kuri sudaro skirstymo sutartį dėl dujų skirstymo vartotojui, per einamuosius dujų metus keičiančiam dujų tiekėją, taikytina skirstymo paslaugų kaina nustatoma pagal į konkrečią pristatymo vietą konkrečiam vartotojui skirstomą dujų kiekį per metus, įvertinus ir einamaisiais metais jau paskirstytą dujų kiekį.

15.15. Jeigu pasibaigus metams vartotojui, keitusiam tiekimo įmonės į konkrečią pristatymo vietą (objektą) didesnis ar mažesnis dujų kiekis ir dėl to keičiasi skirstymo kainų grupė, Operatorius

kiekvienai tiekimo įmonei, kuri tais metais teikė dujų skirstymo paslaugą vartotojui, perskaičiuoja mokėjimus už atitinkamus laikotarpius, taikydamas patikslintą skirstymo kainų grupę.

16. APMOKĖJIMO UŽ SKIRSTYMO PASLAUGAS TVARKA

16.1. Operatorius už Sistemos naudotojui suteiktas skirstymo paslaugas už kiekvieną ataskaitinį laikotarpį parengia skirstytų dujų kiekių suvestinę ir PVM sąskaitą faktūrą. Sistemos naudotojui skirstytų dujų kiekių suvestinė ir PVM sąskaita faktūra pateikiama ESPS, laikant, kad PVM sąskaitos faktūros pateikimo (suformavimo) ESPS diena yra jos pateikimo Sistemos naudotojui diena. Jei ESPS neveikia, minėti dokumentai siunčiami paštu arba elektroniniu paštu skirstymo sutartyje nurodytu adresu. Šiame punkte nurodytu būdu Sistemos naudotojui pateikiami ir kiti šiame Taisyklių skyriuje (16-ame) nurodyti mokėjimo dokumentai.

16.2. Skirstytų dujų kiekių suvestinė ir PVM sąskaita faktūra pateikiama iki 7-tos kito mėnesio, einančio po ataskaitinio mėnesio, kalendorinės dienos. Jei minėtų dokumentų pateikimo diena sutampa su ne darbo ar švenčių diena, tokie dokumentai pateikiami artimiausią darbo dieną. Skirstytų dujų kiekių suvestinės ir (ar) PVM sąskaitos faktūros nepateikimas laiku, neatleidžia Sistemos naudotojo nuo prievolės apmokėti už suteiktas skirstymo paslaugas. Jei šiame punkte nurodytais terminais Sistemos naudotojui nepateikiama skirstytų dujų kiekių suvestinė ir (ar) PVM sąskaita faktūra, dėl tokių dokumentų gavimo Sistemos naudotojas privalo nedelsiant kreiptis į Operatorių ir atsiskaityti už suteiktas skirstymo paslaugas ne vėliau, kaip iki 14-os mėnesio, kurį turėtų būti pateikta PVM sąskaita faktūra, dienos.

16.3. PVM sąskaitoje faktūroje nurodomas per ataskaitinį laikotarpį paskirstytas dujų kiekis (MWh) už kurį mokama skirstymo paslaugų kaina pagal skirstomų dujų kiekių grupes.

16.4. Sistemos naudotojas nustatęs, kad Operatoriaus pateiktuose dokumentuose yra netikslumų, apie tai nedelsiant turi informuoti Operatorių. Operatorius tikslina dokumentuose nurodytus duomenis iš karto, kai tik nustato netikslumus, ir patikslintus duomenis (dokumentus) pateikia Sistemos naudotojui ir, kai tai būtina, kitiems teisėtą suinteresuotumą turintiems asmenims.

16.5. Sistemos naudotojas už skirstymo paslaugas privalo apmokėti iki 14-os mėnesio, kurį buvo pateikta PVM sąskaita faktūra, kalendorinės dienos.

16.6. Jeigu paskutinė mokėjimo termino diena sutampa su ne darbo ar švenčių diena, tai mokėjimo termino pabaigos diena laikoma po jos einanti darbo diena.

16.7. Visi mokėjimai atliekami eurais į PVM sąskaitoje faktūroje nurodytą banko sąskaitą. Šalis, gavusi kitos šalies raštišką sutikimą, gali atsiskaityti ir kita valiuta.

16.8. Nustatytais terminais nesumokėjus už skirstymo paslaugas, Sistemos naudotojui skaičiuojami delspinigiai. Apskaičiuota delspinigių suma kartu su kitais duomenimis nurodoma PVM sąskaitoje faktūroje. Jei už ataskaitinį laikotarpį PVM sąskaita faktūra Sistemos naudotojui neišrašoma, tai priskaičiuoti delspinigiai Sistemos naudotojui pateikiami delspinigių skaičiavimo ataskaitoje.

16.9. Jei per metus Operatorius užfiksuoja kitus per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį paskirstytus dujų kiekių duomenis nei prieš tai buvo užfiksuota, ir todėl turi būti tikslinama PVM sąskaita faktūra už skirstymo paslaugas, nustatytas ir apskaičiuotas skirtumas po tokio tikslinimo nustatymo turi būti įforminamas kreditine PVM sąskaita faktūra. Operatoriaus išrašytą kreditinę PVM sąskaitą faktūrą Sistemos naudotojas privalo apmokėti per 7 kalendorines dienas nuo jos pateikimo Sistemos naudotojui. Tuo atveju, kai išrašoma kreditinė PVM sąskaita faktūra Operatoriui, Operatorius atlieka užskaitą su Sistemos naudotojo mokėtina suma.

16.10. Pasibaigus metams, įvertinus paskirstytą dujų kiekį į konkrečią Sistemos naudotojo nebutinio vartotojo pristatymo vietą (-as) ir nustačius kitą skirstymo kainų grupę nei buvo nustatyta metų ar skirstymo paslaugos teikimo pradžioje, atliekamas tokio Sistemos naudotojo mokėjimų už skirstymo paslaugas į konkrečią pristatymo vietą perskaičiavimas.

16.11. SN-tiekimo įmonės mokėjimai už skirstymo paslaugą kiekvienai buitinio vartotojo sistemai (objektui) perskaičiuojami, jei pasibaigus metams, Operatorius nustato, kad faktiškai paskirstytas dujų kiekis yra didesnis ar mažesnis nei buvo apskaičiuotas. Jeigu yra paskirstytas

didesnis ar mažesnis dujų kiekis ir dėl to turi būti taikoma kita skirstymo kainų grupės kaina, tai atliekama vadovaujantis Taisyklių 15 skyriaus nuostatomis.

16.12. Sistemos naudotojui skirstymo kainų grupių tikslinimai konkrečiose pristatymo vietose (objektuose) ir mokėjimų už skirstymo paslaugas perskaičiavimai atliekami per 10 dienų nuo kalendorinių metų pabaigos ir įforminami PVM sąskaita faktūra. Išrašytą PVM sąskaitą faktūrą Sistemos naudotojas privalo apmokėti ne vėliau kaip iki 17-os einamojo mėnesio kalendorinės dienos. Laiku neatsiskaičius už skirstymo paslaugas, Sistemos naudotojui skaičiuojami delspinigiai.

16.13. Jeigu pasibaigus metams nė viena skirstymo sutarties šalis per aukščiau nurodytus laikotarpius raštu nepateikia pasiūlymų tikslinti duomenis, pagal kuriuos buvo atlikti mokėjimai, laikoma, kad už praėjusius metus visi atsiskaitymai yra įforminti ir įvykdyti teisingai.

16.14. Bet koks mokėjimas pagal skirstymo sutartį laikomas atliktu tą dieną, kai lėšos įskaitomos į gavėjo banko sąskaitą. Visi už suteiktas skirstymo paslaugas gauti mokėjimai įskaitomi Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatytu eiliškumu, nepriklausomai nuo to, kas nurodyta Sistemos naudotojo mokėjimo dokumentuose: (1) delspinigiai; (2) skola už praėjusį ataskaitinį laikotarpį; (3) einamieji mokėjimai.

16.15. Sistemos naudotojui praleidus atsiskaitymo terminus ar pažeidus kitas skirstymo sutarties sąlygas, taip pat jei Sistemos naudotojui pradėta bankroto procedūra, ir (ar) yra kitų aplinkybių, leidžiančių pagrįstai manyti, kad Sistemos naudotojas nevykdys savo prievolių pagal Skirstymo sutartį, Operatorius turi teisę atsiskaitymų už paslaugas užtikrinimui iš Sistemos naudotojo reikalauti:

16.15.1. trumpesnių atsiskaitymo terminų;

16.15.2. laidavimo sutarties, banko ar kitos kredito įstaigos garantijos;

16.15.3. už suteikiamas skirstymo paslaugas mokėti iš anksto (avansu). Tokiu atveju, Sistemos naudotojas už reikalingą skirstyti dujų kiekį per kitą ataskaitinį laikotarpį moka pagal Operatoriaus pateiktą sąskaitą ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki ataskaitinio laikotarpio pradžios. Atliktas Sistemos naudotojo išankstinis mokėjimas mokėjimą už skirstymo paslaugas gali padengti visiškai, jas apmokėti iš dalies (atsiranda nepriemoka) arba už jas permokėti. Permokos atveju, permokėta suma įskaitoma į būsimą mokėjimą (arba gražinama Sistemos naudotojui, jei nutraukiama skirstymo sutartis), o nepriemoką Sistemos naudotojas sumoka pagal Operatoriaus pateiktą PVM sąskaitas faktūrą, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo jos pateikimo. Nutraukiant skirstymo sutartį ir esant Sistemos naudotojui gražintinai sumai, Operatorius tokią sumą gražina ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo PVM sąskaitas faktūros pateikimo Sistemos naudotojui. Nustatytu laiku negražinus minėtos sumos, Operatorius Sistemos naudotojui nuo negražintos sumos moka 0,04 proc. dydžio delspinigius už kiekvieną pradelstą dieną.

16.15.4. Sistemos naudotojas, nesumokėjęs už skirstymo paslaugas nustatytais terminais, moka Operatoriui 0,04 proc. dydžio delspinigius nuo laiku nesumokėtos sumos už kiekvieną pradelstą dieną.

16.16. Skirstymo sutarties nutraukimo atveju, skirstymo sutarties šalys privalo įvykdyti visas iki skirstymo sutarties nutraukimo neįvykdytas mokėjimo prievoles (įskaitant skolos išieškojimo, papildomų paslaugų teikimo išlaidas, jei tokių būtų).

17. INFORMAVIMAS

17.1. Operatorius informaciją apie skirstymo paslaugos teikimą ir naudojimosi sistema sąlygas (Taisykles, paslaugų kainas, dokumentų formas ir kitą su paslaugų teikimu susijusią bendrą informaciją) skelbia (teikia) viešai interneto svetainėje.

17.2. Informacija, susijusia su konkrečios skirstymo sutarties vykdymu, keičiamasi raštu (elektroniniu paštu, paštu, faksu, per ESPS), jeigu konkrečioje sutartyje numatytas kitoks keitimosi būdas.

17.3. Informaciją teikiančios ir (ar) gaunančios šalys teikiant skirstymo paslaugą yra: Operatorius, perdavimo operatorius, sistemos naudotojai.

17.4. Operatoriaus teikiama informacija perdavimo sistemos operatoriui:

- 17.4.1. techniniai sistemos pajėgumai;
- 17.4.2. techniniai sistemos parametrai sistemos įėjimo taške;
- 17.4.3. techniniai pristatymo vietos ir (ar) apskaitos vietos pajėgumai;
- 17.4.4. duomenis, tiek, kiek reikia sutartims sudaryti ir sistemų balansavimui;
- 17.4.5. apie kitas sistemas (tokių sistemų prijungimo vietas, operatorius, techninius parametrus);
- 17.4.6. suminis kiekvienam Sistemos naudotojui kiekvienoje konkrečioje sistemoje į kasdienės apskaitos vietas paskirstytas dujų kiekis;
- 17.4.7. suminis kiekvienam Sistemos naudotojui kiekvienoje konkrečioje sistemoje į nekasdienės apskaitos vietas paskirstytas dujų kiekis;
- 17.4.8. apie sistemos avarijas, sutrikimus, gedimus, eksploataavimo darbus, kurie turi įtakos skirstomų dujų kiekiams;
- 17.4.9. apie priimtas priemones ir veiksmus avarijų, sutrikimų, gedimų, ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje metu ar dujų perdavimo ribojimo metu;
- 17.4.10. kita perdavimo operatoriui būtina informacija.
- 17.5. Operatoriaus gaunama informacija iš perdavimo operatoriaus:
 - 17.5.1. Perdavimo sistemos išėjimo taškų techniniai pajėgumai;
 - 17.5.2. Perdavimo sistemos išėjimo taškų techniniai parametrai;
 - 17.5.3. dujų kokybės parametrai perdavimo sistemos išėjimo taškuose;
 - 17.5.4. apie į sistemos įėjimo taškus pristatomų dujų kokybės parametrus (tankį, santykinį tankį, azotą, anglies dvideginį), reikalingus dujų spūdumui ir dujų kiekiui norminėmis sąlygomis apskaičiuoti sistemoje;
 - 17.5.5. dujų šilumingumo vertė kWh/m³ perdavimo sistemos išėjimo taškuose;
 - 17.5.6. dujų kiekio matavimo priemonių duomenys ir rodmenys perdavimo sistemos išėjimo taškuose;
 - 17.5.7. apie perdavimo ribojimus, kurie turi įtakos skirstomam dujų kiekiui;
 - 17.5.8. apie avarijas, sutrikimus, gedimus, ekstremalią situaciją ir vykdomus veiksmus jų metu;
 - 17.5.9. kita Operatoriui reikalinga informacija.
- 17.6. Operatoriaus teikiama informacija Sistemos naudotojams:
 - 17.6.1. naudojimosi sistema sąlygos (Taisyklės);
 - 17.6.2. skirstymo paslaugų kainos;
 - 17.6.3. Registro duomenys, tiek, kiek reikia sutartims sudaryti;
 - 17.6.4. apie numatomus Taisyklių ar skirstymo paslaugų kainų pakeitimus;
 - 17.6.5. ataskaitiniu laikotarpiu paskirstytas dujų kiekis;
 - 17.6.6. apie už suteiktas skirstymo paslaugas susidariusias skolas;
 - 17.6.7. apie sistemos avarijas, sutrikimus, gedimus, eksploataavimo darbus, kurie turi įtakos skirstomam dujų kiekiui;
 - 17.6.8. apie ekstremaliąją situaciją dujų sektoriuje ir būtinus Sistemos naudotojo veiksmus ekstremaliosios situacijos laikotarpiu;
 - 17.6.9. apie skirstomų dujų kokybę;
 - 17.6.10. dujų šilumingumo vertės kWh/m³ sistemoje;
 - 17.6.11. apie dujų kiekio matavimo priemonių rodmenų patikrinimo rezultatus;
 - 17.6.12. apie įvykdytus ir neįvykdytus skirstymo nutraukimus vartotojams;
 - 17.6.13. kita Sistemos naudotojui būtina informacija.
- 17.7. Sistemos naudotojų teikiama informacija Operatoriui:
 - 17.7.1. informacija ar dokumentai apie sudarytas nenutrūkstamo dujų tiekimo, dujų perdavimo sutartis ir kiti duomenys, reikalingi skirstymo paslaugai užtikrinti;
 - 17.7.2. apie vartotojo tiekimo įmonės pakeitimą;
 - 17.7.3. dujų kiekio apskaitos duomenys;

17.7.4. dujų kiekio matavimo priemonių rodmenys ir suvartojimo duomenys kiekvienoje nekasdienės apskaitos vietoje bei dujų kiekio matavimo priemonių rodmenys ir suvartojimo duomenys kasdienės apskaitos vietose, kuriose NVS laikinai neveikia;

17.7.5. skirstymo paslaugų kainoms nustatyti reikalinga informacija;

17.7.6. užsakomi skirstyti dujų kiekiai ir jų pasikeitimai;

17.7.7. skirstomų dujų kiekių ribojimus, vartojimo ribojimus;

17.7.8. apie nuosavybės ar kitų teisėtų valdymo teisių į objektą pasikeitimą;

17.7.9. Sistemos naudotojų rekvizitai;

17.7.10. apie prašymo nutraukti skirstymo paslaugą (atjungti vartotojo sistemą) ar prašymo pajungti vartotojo sistemą anuliavimą pranešama nedelsiant Operatoriaus nurodytu elektroniniu paštu bei kitą dieną pateikiant prašymą dėl anuliavimo (Taisyklių 1 priedas).

17.7.11. kita Operatoriui reikalinga informacija.

17.8. Operatoriaus teikiama informacija kitos sistemos operatoriui:

17.8.1. apie paskirstytą dujų kiekį už ataskaitinį laikotarpį;

17.8.2. dujų kiekio matavimo priemonių duomenys ir rodmenys skirstymo sistemų sujungimo vietose;

17.8.3. apie sistemos avarijas, sutrikimus, gedimus, eksploataavimo darbus, kurie turi įtakos skirstomam dujų kiekiui;

17.8.4. apie ekstremalią padėtį ir būtinus veiksmus ekstremalios padėties laikotarpiu;

17.8.5. apie skirstomų dujų kokybę;

17.8.6. dujų šilumingumo vertės kWh/m³ sistemoje;

17.8.7. apie dujų kiekio matavimo priemonių techninę priežiūrą;

17.8.8. kita reikalinga informacija.

17.9. Kitos sistemos operatoriaus teikiama informacija Operatoriui:

17.9.1. kiekvieno kitos sistemos Sistemos naudotojo suvartotas dujų kiekis per parą;

17.9.2. kiekvieno kitos sistemos Sistemos naudotojo suvartotas dujų kiekis per ataskaitinį laikotarpį;

17.9.3. užsakomi skirstomų dujų kiekiai ir jų pasikeitimai;

17.9.4. skirstomų dujų kiekių ribojimai, vartojimo ribojimai;

17.9.5. apie nuosavybės teisių pasikeitimą prijungtoje skirstymo sistemoje;

17.9.6. kita Operatoriui reikalinga informacija.

17.10. Operatorius turi teisę pagrįstai gauti ir (ar) teikti ir kitą šiame skirsnyje nepaminėtą informaciją susijusioms šalims ar tretiesiems asmenims, jei tai reikalinga Operatoriui pavestoms funkcijoms vykdyti ar dujų sistemų saugiai veiklai užtikrinti.

17.11. Visa informacija, kurią Operatorius perduoda esamam ar potencialiam Sistemos naudotojui arba kurią toks naudotojas perduoda Operatoriui, yra laikoma Operatoriaus komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, ir negali būti atskleista tretiesiems asmenims be išankstinio raštiško Operatoriaus sutikimo, išskyrus informaciją, kuri skelbiama viešai arba, kurią viešai skelbti ar teikti tretiesiems asmenims įpareigoja teisės aktai, arba kurią Operatorius turi perduoti tretiesiems asmenims, siekdamas užtikrinti tinkamą Operatoriaus funkcijų vykdymą. Operatorius užtikrina vykdomos veiklos metu gautos informacijos, laikomos komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, konfidencialumą ir pasirūpina, kad komercinį pranašumą galinti suteikti informacija apie Operatoriaus veiklą nebūtų atskleista diskriminaciniu būdu.

18. ŽALOS NUSTATYMAS IR ATLYGINIMAS

18.1. Sistemos naudotojai, vartotojai, tretieji asmenys privalo atlyginti Operatoriui padarytą žalą Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklių bei kitais teisės aktais nustatytais atvejais ir tvarka.

18.2. Operatorius turi teisę kreiptis į teisėsaugos institucijas dėl teisės aktuose numatytos atsakomybės taikymo pažeidimą padariusiems asmenims.

18.3. Žalą padariusiam asmeniui laiku neatlyginus Operatoriui padarytos žalos, ji išieškoma teisės aktų nustatyta tvarka.

19. TAISYKLIŲ SKELBIMAS IR KOREGAVIMAS

19.1. Taisyklės, Taisyklių pakeitimų projektai ir pakeitimai skelbiami interneto svetainėje.

19.2. Taisyklių pakeitimų projektai skelbiami ne vėliau kaip vienas mėnuo prieš jiems įsigaliojant.

19.3. Interneto svetainėje skelbiamos Taisyklės, Taisyklių pakeitimai, paskutinė konsoliduota Taisyklių redakcija. Galiojančia laikoma paskutinė konsoliduota Taisyklių redakcija arba naujausia Taisyklių versija.

19.4. Taisyklių pakeitimai derinami su Komisija.

20. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19.5. Klausimai, kurių nereglamentuoja Taisyklės, sprendžiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu bei kitais teisės aktais.

19.6. Operatorius nustato ir savo interneto svetainėje paskelbia Sistemos naudotojų skundų dėl pasinaudojimo sistema nagrinėjimo tvarką.

19.7. Ginčai dėl Taisyklių nuostatų taikymo sprendžiami tarpusavio sutarimu arba teisės aktų nustatyta tvarka.

PRIEDAI

Taisyklių 1 priedas
Prašymas dėl skirstymo paslaugos

(įmonės pavadinimas ar fizinio asmens vardas ir pavardė, kuris prašo paslaugos)

Įmonės kodas ar fizinio asmens gimimo data		PVM mokėtojo kodas	
Atsiskaitomoji sąskaita, bankas, banko kodas		Buveinės adresas/adresas korespondencijai	
Telefonas		Faksas	
Elektroninis paštas		Internetinis puslapis	

Operatoriaus pavadinimas, adresas

PRAŠYMAS
DĖL SKIRSTYMO PASLAUGOS Nr. _____
20....-....-...

Prašome (*reikalingą pažymėti x*):

- sudaryti gamtinių dujų skirstymo paslaugų sutartį (toliau – skirstymo sutartį);
- pratęsti sudarytą skirstymo paslaugų sutartį naujam laikotarpiui;
- patikslinti sudarytą skirstymo sutartį, papildomai įrašant naujus objektus;
- pajungti vartotojo objektą (-tus), nekeičiant skirstymo paslaugų sutarties;
- pajungti vartotojo objektą (-us) ir papildyti skirstymo paslaugų sutartį;
- atjungti vartotojo objektą (-us), nekeičiant skirstymo paslaugų sutarties;
- atjungti vartotojo objektą (-us) ir nutraukti skirstymo paslaugų sutartį;
- patikslinti sudarytą skirstymo sutartį, išbraukiant iš skirstymo sutarties nurodytus objektus;
- patikslinti sudarytą skirstymo sutartį dėl nenutrūkstamo dujų tiekimo;
- patikslinti kitas skirstymo sutarties nuostatas ar duomenis (jei reikia, tai nurodant atskirame priede);
- anuliuoti pateiktą prašymą dėl vartotojo objekto.

Prašomas (esamas) skirstymo sutarties galiojimo laikotarpis

Skirstymo sutarties galiojimo pradžia (metai-mėn.-d.): **20...-...-...**

Skirstymo sutarties galiojimo pabaiga (metai-mėn.-d arba neterminuota (*palikti vieną*): **20...-...-.../neterminuota**

Atsakingi asmenys

	Vardas, pavardė	Pareigos	Telefonas, el. paštas, faksas
Įmonės vadovas (ar asmuo, įgaliotas sudaryti skirstymo paslaugų sutartį):			
Įgalioti asmenys skirstymo paslaugos sąlygoms užtikrinti			
Asmenys, susisiekti 24 val. per parą			

Pagal prašymą reikalingi pridedami dokumentai

1. SN–vartotojo objektų, į kuriuos prašoma skirstyti dujas, sąrašas (Prašymo 1 priedo 1 ir 2 dalys);
2. SN–tiekimo įmonės buitinių vartotojų objektų, į kuriuos prašoma skirstyti dujas, sąrašas (Prašymo 1 priedo 3 dalis);
3. SN–tiekimo įmonės nebutinių vartotojų objektų, į kuriuos prašoma skirstyti dujas, sąrašas (Prašymo 1 priedo 4 dalis);

4. [] Sistemos naudotojo nenutrūkstamam dujų tiekimui užtikrinti reikalingi skirstyti dujų kiekiai ir dokumentai patvirtinantys nenutrūkstamo gamtinių dujų tiekimo bei perdavimo sutarčių sudarymą arba šių sutarčių kopijos (Prašymo 1 priedo 5 dalis);
5. [] Sistemos naudotojo prašomi skirstyti dujų kiekiai nebuitiniams vartotojams (Prašymo 2 priedo 1 dalis);
6. [] Sistemos naudotojo prašomi skirstyti dujų kiekiai buitiniams vartotojams (Prašymo 2 priedo 2 dalis);
7. [] Sistemos naudotojo objektų sąrašas, kuriems prašoma nutraukti (atjungti) / pajungti dujas (Prašymo 3 priedas);
8. [] Sistemos naudotojo objektų sąrašas, kuriems prašoma anuliuoti pateiktą užsakymą (Prašymo 4 priedas);
9. [] Sistemos naudotojo objektų sąrašas dėl duomenų pasikeitimų (Prašymo 5 priedas);
10. [] Dokumentai patvirtinantys dujų perdavimo paslaugų sutarties sudarymą arba perdavimo sutarties kopija;
11. [] Sistemos naudotojo-vartotojo dujų sistemą teisėtą valdymą patvirtinantys dokumentai;
12. [] Asmens įgaliojimas (jei skirstymo sutartį pasirašo ne įmonės vadovas);
13. [] Veiklos licencijos kopija (jeigu tokia reikalinga pagal teisės aktų reikalavimus);
- (pridedamus pažymėti x)

Prašymą pateikęs asmuo

Pareigos	Vardas, pavardė	Parašas	Telefonas, el. paštas, faksas

A. V.

Prašymo dėl skirstymo paslaugos Nr..... 1 priedo 1 dalis

Sistemos naudotojo-vartotojo.....

(įmonės pavadinimas)

Objektų, į kuriuos prašoma skirstyti dujas, sąrašas

20...-...-...

(data)

Eil. Nr.	Skirstymo sistema	Pristatymo vietos identifikacinis numeris	Pristatymo vietos adresas	Objekto identifikacinis numeris	Objekto adresas (gatvė, namo -buto gr., miestas, gyvenvietė, rajonas)	Didžiausias leistinas gamtinių dujų srautas Q_{max} (m ³ /val.)	Mažiausias leistinas gamtinių dujų srautas Q_{min} (m ³ /val.)	Gamtinių dujų slėgis pristatymo vietoje (bar), ($\pm 10\%$)	Skirstymo į objektą būseną ¹ : Naujai prijungiamas (NP); Esamas prijungtas (EP);	Objekto pavadinimas	Skirstymo pradžios data (xxxx. xx. xx)	(Pildoma tik (EP) atveiu)	Sistemos naudotojo ūkio šaka
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													

Pastabos

1. Jei skirstymo į objektą būsenos Registre nėra Sistemos naudotojas skirstymo į objektą būsenas pildo pagal jam žinomą esamą situaciją. Skirstymo į objektą būsenos: NP – naujo vartotojo objekto dujų sistema paruošta sujungimui su Operatoriaus dujų sistema; EP – esamas vartotojo objektas prijungtas prie Operatoriaus dujų sistemos; ILA – dujos atjungtos ir skirstymo paslaugų sutartis objektui nutraukta; LA – dujos atjungtos, bet skirstymo sutartis objektui nenutraukta.

Prašymą pateikęs asmuo

Pareigos, vardas, pavardė	
El. paštas, telefonas, faksas	
Parašas	

**Prašymo dėl skirstymo paslaugos Nr.....
1 priedo 2 dalis**

Sistemos naudotojo-vartotojo.....

(įmonės pavadinimas)

objektų, į kuriuos prašoma skirstyti dujas, sąrašas

20...-...-...

(data)

Eil. Nr.	Skirstymo sistema	Objekto identifikacinis numeris	Objekto adresas (gatvė, namo -buto Nr., miestas, gyvenvietė, rajonas)	Tiekimo patikimumo grupė: nutrūkstamas (NUTR)	Dujų tiekimo nutraukimo (tribaimo) smūgis ¹	Nenutrūkstamam dujų tiekimui pristatymo vietoje reikalingas dujų kiekis MWh ¹	Nenutrūkstamo laikotarpio pradžia ¹	Nenutrūkstamo laikotarpio pabaiga ¹	Dujų vartojimo paskirtis ²	Atsakingas už vartotojo sistemos eksploatavimą asmuo: v. pavardė	Atsakingo už vartotojo sistemos eksploatavimą asmens pareigos	Atsakingo asmens už vartotojo sistemos eksploatavimą telefonas (+370xxxxxxx)	Atsakingo asmens už vartotojo sistemos eksploatavimą el. paštas
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Pastabos:

1. Pagal Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašą ir nenutrūkstamo gamtinių dujų tiekimo sutartį.

2. Dujų vartojimo paskirtis pagal paskirčių sąrašą: šilumos gamyba (ŠG); elektros gamyba (EG); garo gamyba (GG); technologinės reikmės (TR); maisto gamyba (įmonės) (MGI); nenutrūkstamas gamybos procesas (NGP); sezoninė gamyba (SG); kita gamyba (KG); negyvenamų patalpų šildymas (NPS); gyvenamųjų patalpų šildymas (GPS); karšto vandens ruošimas (KVR); maisto ruošimas (buitiniai vartotojai) (MRB); kita paskirtis (kai netinka nė vienas iš anksčiau nurodytų atvejų) (KP).

Prašymą pateikęs asmuo

Pareigos, vardas, pavardė	
El. paštas, telefonas, faksas	
Parašas	

**Prašymo dėl skirstymo paslaugos Nr.....
1 priedo 3 dalis**

Sistemos naudotojo-tiekimo įmonės.....

(įmonės pavadinimas)

buitinių vartotojų objektų, į kuriuos prašoma skirstyti dujas, sąrašas

20...-...-...

(data)

Registro duomenys apie objektą								Vartotojo ir objekto charakteristikos															
Eil. Nr.	Skirstymo sistema	Pristatymo vietas	Pristatymo vietos adresas	Objekto identifikacinis	Objekto adresas	(Gatvė, namo-buto Nr., Didžiausias leistinas gamtinių dujų slėgis (bar))	Gamtinių dujų slėgis pristatymo vietoje (bar)	Skirstymo į objektą būseną ¹ :	NP, EP, ILA, LA	Keičiama tiekimo įmonė	Skirstymo pradžios data (xxxx-xx-xx)	Vartotojo objekto pavadinimas	Dujų vartojimo paskirtis ²	Skirstymo kainų grupė	Vartotojo vardas, pavardė	Vartotojo gimimo data (xxxx- xx-xx)	Vartotojo telefonas	Vartotojo el. paštas	Vartotojo pasikeitimas ³ : iš buitinio į buitinį (B-B); iš nebuitinio į buitinį (NEB-B);	Buvusio vartotojo vardas, pavardė arba įmonės pavardė	Suderinti matavimo priemonės	Pajungti vartotojo objektą ir koreguoti skirstymo paslaugų	Pastabos
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

Pastabos:

¹ Skirstymo į objektą būsenos laikinai pristatymo vietų registre neteikiamos. Sistemos naudotojas – tiekimo įmonė skirstymo į objektą būsenas pildo pagal jam žinomą esamą situaciją. Skirstymo į objektą būsenos:

NP – naujo vartotojo objekto dujų sistema paruošta sujungimui su operatoriaus dujų sistema;

EP – esamas vartotojo objektas prijungtas prie operatoriaus dujų sistemos;

ILA – atjungtos dujos ir nutraukta skirstymo paslaugų sutartis objektui;

LA – atjungtos dujos bet nenutraukta skirstymo paslaugų sutartis objektui;

² Dujų vartojimo paskirtis nurodoma pagal paskirčių sąrašą: gyvenamųjų patalpų šildymas (GPŠ); karšto vandens ruošimas (KVR); maisto ruošimas (MRB).

³ Pildoma tik vartotojo pasikeitimo atveju, kai pasikeitimas vykdomas iš buitinio į buitinį (B-B) ar iš nebuitinio į buitinį (NEB-B).

⁴ Pildoma tik tuo atveju, kai: (a) objekto būseną yra ILA; (b) objekto būseną yra LA, tačiau keičiasi objekto savininkas ir (ar) objekto statusas.

Prašymą pateikęs asmuo

Pareigos, vardas, pavardė	
El. paštas, telefonas, faksas	
Parašas	

**Prašymo dėl skirstymo paslaugos Nr.....
1 priedo 4 dalis**

Sistemos naudotojo-tiekimo įmonės.....

(įmonės pavadinimas)

nebutinių vartotojų objektų, į kuriuos prašoma skirstyti dujas, sąrašas

20...-...-...

(data)

Eil. Nr.	Skirstymo sistema
1	Pristatymo vietos identifikacinis numeris
2	Pristatymo vietos adresas
3	Objekto identifikacinis numeris
4	Objekto adresas (gatvė, namo -buto Nr., miestas, gyvenvietė, Didžiausias leistinas gamtinių dujų srautas Q_{max} (m ³ /val.)
5	Mažiausias leistinas gamtinių dujų srautas Q_{min} (m ³ /val.)
6	Gamtinių dujų slėgis pristatymo vietoje (bar), ($\pm 10\%$)
7	Skirstymo į objektą būseną ¹ : NP, EP, ILA, LA
8	Keičiamas tiekėjas (KT)
9	Skirstymo pradžios data (xxxx. xx. xx), (Pildoma tik (EP)
10	Vartotojo objekto pavadinimas
11	Dujų vartojimo paskirtis ²
12	Vartotojo ūkio šaka (veiklos sritis)
13	Pažeidžiamas ar nepažeidžiamas vartotojas (PA/NEP) ³
14	Tiekimo patikimumo grupė ³ : nutrukstamas (NUTR);
15	Dujų tiekimo nutraukimo (ribojimo) grupė ³
16	Vartotojo įmonės pavadinimas arba vartotojo vardas, pavardė
17	Vartotojo įmonės kodas arba vartotojo gimimo data/asmens
18	Vartotojo buveinės adresas
19	Vartotojo adresas korespondencijai, jei skiriasi nuo buveinės
20	Vartotojo įmonės vadovo vardas, pavardė
21	Vartotojo įmonės vadovo telefonas
22	Vartotojo įmonės vadovo el. paštas
23	Vartotojo įmonės vadovo faksas (x xxx) xxxxxx
24	Vartotojo atsakingo už dujų sistemos eksploatavimą vardas,
25	Vartotojo atsakingo už dujų sistemos eksploatavimą telefono
26	Vartotojo atsakingo už dujų sistemos eksploatavimą el.
27	Vartotojo pasikeitimas ⁴ : (NEB-NEB) ar (B-NEB);
28	Buvusio vartotojo vardas, pavardė arba įmonės pavadinimas
29	Suderinti matavimo priemonės
30	Pajungti vartotojo objektą ir koreguoti skirstymo paslaugų
31	
32	
33	

Pastabos:

¹ Skirstymo į objektą būsenos laikinai pristatymo vietų registre neteikiamos. Sistemos naudotojas – tiekimas NP (Naujai prijungiamas) – naujo vartotojo objekto dujų sistema paruošta sujungimui su operatoriaus dujų sistema; EP (Esamas prijungtas) – esamas vartotojo objektas prijungtas prie operatoriaus dujų sistemos;

ILA (Ilgam laikui atjungtas) – atjungtos dujos ir nutraukta skirstymo paslaugų sutartis objektui; LA (Laikini atjungtas) – atjungtos dujos bet nenutraukta skirstymo paslaugų sutartis objektui;

² Dujų vartojimo paskirtis nurodoma pagal paskirčių sąrašą: šilumos gamyba (ŠG); elektros gamyba (EG); sezoninė gamyba (SG); kita gamyba (KG); negyvenamų patalpų šildymas (NPS); gyvenamųjų patalpų šildymas (GPS);

³ Pagal Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašą ir nenutrūkstamo dujų tiekimo sąlygas;

⁴ Pildoma tik vartotojo pasikeitimo atveju, kai pasikeitimas vykdomas iš nebutinio į nebutinį (NEB-NEB) arba iš butinio į butinį (B-B);

⁵ Pildoma tik tuo atveju, kai:

(a) objekto būseną yra ILA;

(b) objekto būseną yra LA, tačiau keičiasi objekto savininkas ir (ar) objekto statusas.

Prašymą pateikęs asmuo

Pareigos, vardas, pavardė	
El. paštas, telefonas, faksas	
Parašas	

								Sausis	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis	Rugsėjis	Spalis	Lapkritis	Gruodis	Viso per metus	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Iš viso..... skirstymo sistemoje																					
Iš viso..... skirstymo sistemoje																					
Iš viso																					

¹ Pildoma tik sistemos naudotojo-tiekimo įmonės atveju

Prašymą pateikęs asmuo

Pareigos, vardas, pavardė	
El. paštas, telefonas, faksas	
Parašas	

**Prašymo dėl skirstymo paslaugos Nr.....
2 priedo 2 dalis**

Sistemos naudotojo.....

(įmonės pavadinimas)

prašomi skirstyti dujų kiekiai būtiniais vartotojams

20...-...-...

(data)

Eil. Nr.	Skirstymo sistema	Skirstymo kainų orninė Buitinių vartotojų skaičius skirstymo	20..... m. prašomi skirstyti dujų kiekiai (MWh)													Viso per metus	
			I ketvirtis			II ketvirtis			III ketvirtis			IV ketvirtis					
			Sausis	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis	Rugsėjis	Spalis	Lapkritis	Gruodis			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	15	17	
Iš viso..... skirstymo sistemoje																	
Iš viso..... skirstymo sistemoje																	
Iš viso																	

Prašymą pateikęs asmuo

Pareigos, vardas, pavardė	
El. paštas, telefonas, faksas	
Parašas	

**Prašymo dėl skirstymo paslaugos Nr.....
3 priedas**

Sistemos naudotojo.....

(įmonės pavadinimas)

objektų sąrašas, kuriems prašoma nutraukti (atjungti) / pajungti dujas

(data)

Eil. Nr.	Skirstymo sistema	Buitinis (B) Nebutinis (NEB)	Pristatymo vietos identifikacinis numeris	Pristatymo vietos adresas	Objekto identifikacinis numeris	Objekto adresas (gatvė, namo -buto Nr., pavardė arba įmonės pavadinimas ¹)	Vartotojo vardas, pavardė arba įmonės pavadinimas ¹	Vartotojo gimimo data/asmens kodas arba Vartotojo (ar kontaktinio asmens) telefonas	Vartotojo ar kontaktinio asmens el. paštas	Atjungti vartotojo objektą ir nutraukti skirstymo paslaugų pajungimą	Pajungti vartotojo objektą ir koreguoti skirstymo paslaugų pajungimą	Atjungimo ² /pajungimo ³ data (D/M/YS)	Pastabos	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Pastabos:

¹ Pildoma tik sistemos naudotojo-tiekimo įmonės atveju;

² Vartotojo dujų sistemos atjungimo priežastis nurodoma pagal klasifikatorių: vartotojo prašymu dėl el. viryklės (VEV), vartotojo prašymu dėl remonto – rekonstrukcijos (VR), vartotojo prašymu dėl dujotiekio demontavimo (VD), vartotojo prašymu dėl kitų priežasčių (VKT), dėl skolos (S); dėl kitų priežasčių (KT);

³ Skirstymo paslaugos atnaujinimas vartotojo dujų sistemai nurodomas pagal klasifikatorių: vartotojui sumokėjus skolą (SS), vartotojo prašymu po atlikto remonto-rekonstrukcijos (VR), vartotojo prašymu dėl kitų priežasčių (VKT), dėl kitų priežasčių (KTP).

Prašymą pateikęs asmuo

Pareigos, vardas, pavardė	
El. paštas, telefonas, faksas	
Parašas	

**Prašymo dėl skirstymo paslaugos Nr.....
4 priedas**

Sistemos naudotojo.....

(įmonės pavadinimas)

objektų, kuriems prašoma anuliuoti pateiktą užsakymą, sąrašas

20...-...-...

(data)

Eil. Nr.	Prašymo dėl skirstymo paslaugos pateikimo data (pateikto paslaugos užsakymo data)	Buitinis (B)/ Nebuitinis (NEB) vartotojas	Objekto identifikacinis numeris	Objekto adresas (gatvė, namo-buto Nr., miestas, gyvenvietė, rajonas)	Vartotojo vardas, pavardė arba vartotojo įmonės pavadinimas ¹	Buvo prašoma			Pastaba (užsakymo anuliavimo priežastis)
						Atjungti vartotojo objektą ir nutraukti skirstymo paslaugų sutartį (ATJ+S)/ atjungti vartotojo objektą, nekeičiant skirstymo paslaugų sutarties (ATJ)	Pajungti vartotojo objektą ir koreguoti skirstymo paslaugų sutartį (PAJ+S)/ pajungti vartotojo objektą, nekeičiant skirstymo paslaugų sutarties (PAJ)	Kiti atvejai	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Pastabos:

¹ Pildoma tik sistemos naudotojo-tiekimo įmonės atveju.

Prašymą pateikęs asmuo

Pareigos, vardas, pavardė	
El. paštas, telefonas, faksas	
Parašas	

**Prašymo dėl skirstymo paslaugos Nr.....
5 priedas**

Sistemos naudotojo.....

(įmonės pavadinimas)

vartotojo ir (ar) jo objekto duomenų pasikeitimas

20...-...-...

(data)

Vadovaujantis vartotojo pateiktu pranešimu ir/ar pastebėjus neatitikimą dėl vartotojo ar jo objekto pasikeitimo, prašome patikslinti gamtinių dujų skirstymo paslaugų sutartį/atnaujinti Registrą, įrašant teisingus duomenis.

Šiuo metu registre/skirstymo sutartyje esantys duomenys	Pasikeitę duomenys
---	--------------------

Eil. Nr.	Vartotojo pavadinimas	Pristatymo vietos identifika cinis numeris	Pristatymo vietos adresas	Objekto identifika cinis numeris	Objekto adresas	Pasikeitęs pristatymo vietos/objekto adresas, vartotojo ar objekto pavadinimas ar kt.
1	2	3	4	5	6	7

Prašymą pateikęs asmuo

Pareigos, vardas, pavardė	
El. paštas, telefonas, faksas	
Parašas	

**Paskirstytų gamtinių dujų kiekių
apskaičiavimo AB „Lietuvos dujos“
skirstymo sistemose metodika**

**PASKIRSTYTŲ GAMTINIŲ DUJŲ KIEKIŲ APSKAIČIAVIMO AB „LIETUVOS DUJOS“
SKIRSTYMO SISTEMOSE METODIKA**

1. BENDROJI DALIS

1.1. Paskirstytų gamtinių dujų kiekių apskaičiavimo AB „Lietuvos dujos“ skirstymo sistemose metodika (toliau – Metodika) taikoma paskirstytų gamtinių dujų (toliau – dujos) kiekiam AB „Lietuvos dujos“ (toliau – Operatorius) skirstymo sistemose apskaičiuoti. Paskirstytas dujų kiekis skaičiuojamas:

1.1.1. Sistemos balansavimo tikslais nebuitiniams vartotojams nekasdienėse apskaitos vietose;

1.1.2. Atsiskaitymų tikslais Sistemos naudotojo buitiniams vartotojams per ataskaitinį laikotarpį;

1.2. Paskirstytas dujų kiekis skaičiuojamas atskirai kiekvienoje konkrečioje skirstymo sistemoje ir paskirstomas kiekvienam skirstymo Sistemos naudotojui pagal jo vartotojus.

1.3. Per metus paskirstytas dujų kiekis apskaičiuojamas sumuojant per kiekvieną ataskaitinį mėnesį paskirstytą dujų kiekį.

1.4. Sistemos balansavimo tikslams Sistemos naudotojams yra taikomos Metodikos priedo 3,4,5,6 dalys.

1.5. Atsiskaitymų tikslams per ataskaitinį laikotarpį Sistemos naudotojams yra taikomos Metodikos priedo 7, 8 dalys.

2. METODIKOJE VARTOJAMOS SĄVOKOS

2.1. **Buitinis gamtinių dujų vartotojas** (toliau – buitinis vartotojas) – fizinis asmuo, perkantis gamtines dujas asmeninėms, šeimos ar namų ūkio reikmėms, nesusijusioms su ūkine komercine ar profesine veikla.

2.2. **Buitinių vartotojų dujų kiekių korekcija** – apskaičiuoto dujų kiekio patikslinimas ataskaitiniu laikotarpiu pagal užfiksuotus dujų kiekio matavimo priemonės rodmenis.

2.3. **Dujų kiekis technologinėms reikmėms dėl dujų kiekio matavimo paklaidų** – dujų suvartojimas technologinėms reikmėms neišleidžiant dujų į atmosferą. Jis apskaičiuojamas vadovaujantis „Gamtinių dujų suvartojimas technologinėms reikmėms AB „Lietuvos dujos“ dujų sistemose“ skaičiavimo metodika.

2.4. **Dujų kiekis technologinėms reikmėms, nesusijęs su dujų kiekio matavimo paklaidomis** – dujų suvartojimas technologinėms reikmėms, susijusioms su dujų išleidimu į atmosferą. Jis apskaičiuojamas vadovaujantis „Gamtinių dujų suvartojimas technologinėms reikmėms AB „Lietuvos dujos“ dujų sistemose“ skaičiavimo metodika.

2.5. **Nebuitinis gamtinių dujų vartotojas** (toliau – nebutinis vartotojas) – vartotojas, perkantis gamtines dujas naudoti ne savo namų ūkio reikmėms.

2.6. **Nebuitinio vartotojo dujų kiekio korekcija** – apskaičiuoto dujų kiekio tikslinimas, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui pagal Sistemos naudotojo deklaruotus nebutinio vartotojo dujų kiekio matavimo priemonės rodmenis, nedeklaravimo atveju pagal Operatoriaus apskaičiuotą dujų kiekį arba pagal Operatoriaus užfiksuotus dujų kiekio matavimo priemonės rodmenis.

2.7. **Santykinio suvartojimo dalis** – atitinkamoje vartotojų grupėje, suvartoto dujų kiekio santykinė dalis nuo bendro tos grupės suvartoto dujų kiekio.

3. PASKIRSTYTO DUJŲ KIEKIO NUSTATYMAS

3.1. Paskirstytų dujų kiekis Skirstymo sistemoje perdavimo sistemos balansavimo tikslais per parą nustatomas sumuojant paskirstytus dujų kiekius, naudojant šiuos duomenis:

3.1.1. per NVS gautus dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis iš kasdienės apskaitos vietų;

3.1.2. deklaruotus raštu (ESPS, elektroniniu paštu, faksu) dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis iš kasdienės apskaitos vietų, kai NVS neveikia arba pagal Operatoriaus apskaičiuotą 3 paskutinių parų suvartojimo vidurkį nedeklaravimo atveju;

3.1.3. pagal Operatoriaus apskaičiuotą per parą paskirstytą dujų kiekį nekasdienės apskaitos vietose. Nekasdienės apskaitos vietos priskiriamos nebuitiniams ir buitiniams vartotojams.

3.1.4. pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui Operatoriaus per parą apskaičiuoti dujų kiekiai koreguojami nekasdienėms apskaitos vietoms ir kasdienės apskaitos vietoms, kai NVS neveikia.

3.2. Balansavimo tikslais skirstomas paros dujų kiekis nekasdienėms apskaitos vietoms nustatomas iš į skirstymo sistemą perduoto dujų kiekio atėmus dujų kiekius gautus iš kasdienės apskaitos vietų ir dujų kiekius technologinėms reikmėms. Paskirstytas dujų kiekis nekasdienės apskaitos vietoms per parą apskaičiuojamas atskirai nebuitiniams vartotojams ir buitiniams vartotojams.

3.3. Paskirstytų dujų kiekis skirstymo sistemoje per ataskaitinį laikotarpį atsiskaitymui už skirstymo paslaugas Sistemos naudotojui nustatomas sumuojant paskirstytus dujų kiekius, naudojant šiuos duomenis:

3.3.1. per NVS gautus dujų kiekių matavimo priemonių rodmenis iš kasdienės apskaitos vietų;

3.3.2. Sistemos naudotojų raštu deklaruotus (ESPS, elektroniniu paštu, faksu) dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis iš kasdienės apskaitos vietų, kai NVS neveikia;

3.3.3. pagal Sistemos naudotojų ESPS deklaruotus priimtus (suvartotus) dujų kiekius iš nebuitinių vartotojų nekasdienės apskaitos vietų arba nedeklaravimo atveju pagal Operatoriaus apskaičiuotą dujų suvartojimą, kai faktinio suvartojimo duomenų Operatorius neturi;

3.3.4. pagal Operatoriaus apskaičiuotą dujų kiekį, priskiriamą buitiniams vartotojams, išskyrus buitinius vartotojus, kurie yra Sistemos naudotojai.

3.4. Pasibaigus parai, Operatorius iš kiekvienos kasdienės apskaitos vietos, kurioje fiksuojami paros rodmenys, surenka duomenis apie dujų suvartojimą per praėjusią parą. Kai NVS sistema neveikia, Sistemos naudotojai apskaitytą dujų kiekį ir dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis privalo pranešti (deklaruoti) iki 11 val. darbo dienos, einančios po praėjusios paros už kurią turi būti deklaruoti duomenys. Nedeklaravimo atveju, Operatorius apskaičiuoja dujų suvartojimą pagal 3 paskutinių parų suvartojimo vidurkį.

3.5. Kiekvieną parą iš perduoto į dujų skirstymo sistemą dujų kiekio atėmus kasdienių apskaitos vietų dujų kiekius ir apskaičiuotus technologinių reikmių dujų kiekius skirstymo sistemoje, nesusijusius su matavimo paklaidomis gaunamas nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekio likutis, kuris apskaičiuojamas pagal formulę:

$$V_{\text{nek.}} = V_{\text{SS}} - V_{\text{kasd.}} - V_{\text{tech. reikm. (be matavimo paklaidų)}}, m^3; (1)$$

kur:

V_{SS} – per dujų skirstymo sistemos įėjimo taškus arba jų grupę praėjęs dujų kiekis, m^3 ;

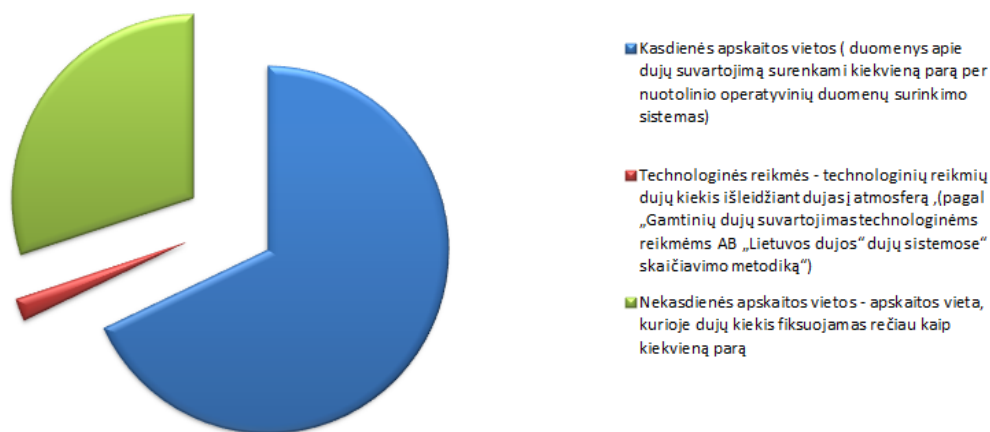
$V_{\text{kasd.}}$ – paskirstytas dujų kiekis kasdienėms apskaitos vietoms, m^3 ;

$V_{\text{tech. reikm. (be matavimo paklaidų)}}$ – technologinių reikmių dujų kiekis (be technologinių reikmių dėl matavimo priemonių paklaidų), m^3 (pagal „Gamtinių dujų suvartojimas technologinėms reikmėms AB „Lietuvos dujos“ dujų sistemose“ skaičiavimo metodiką“);

$V_{\text{nek.}}$ – nekasdienėms apskaitos vietoms paskirstytas dujų kiekis, m^3 .

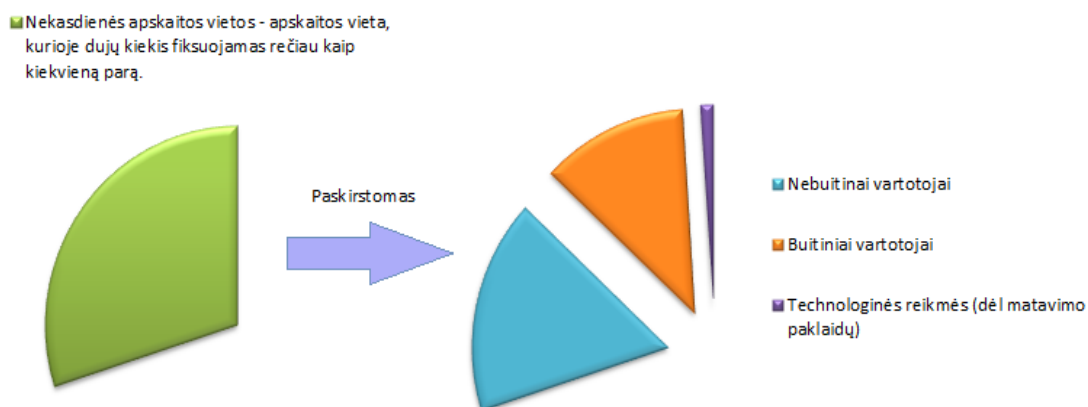
3.6. Per skirstymo sistemos įėjimo tašką gauto dujų kiekio paskirstymas pateikiamas 1 pav. ir 2 pav.

Per skirstymo sistemos įėjimo taškus gauto dujų kiekio paskirstymas

1 pav. Per skirstymo sistemos įėjimo tašką gauto dujų kiekio paskirstymas

Dujų kiekio paskirstymas nekasdienėms apskaitos vietoms

2 pav. Dujų kiekio paskirstymas nekasdienėms apskaitos vietoms

4. SANTYKINIO SUVARTOJIMO DALIES APSKAIČIAVIMAS (NEKASDIENĖMS NEBUTINIŲ VARTOTOJŲ APSKAITOS VIETOMS)

4.1. Santykinio suvartojimo dalis nekasdienėms nebutinių vartotojų apskaitos vietoms apskaičiuojama pagal vartotojo suvartotą dujų kiekį per atitinkamą laikotarpį dalinant iš to paties laikotarpio atitinkamoje skirstymo sistemoje paskirstyto dujų kiekio visoms nekasdienėms nebutinių vartotojų apskaitos vietoms.

4.2. Kiekvienam konkrečiam nebutiniam vartotojui santykinio suvartojimo dalis kiekvieną ataskaitinį laikotarpį (mėnesiui) apskaičiuojama pagal paskutinių 3 metų atitinkamo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) dujų kiekių vidurkį. Jeigu 3 metų atitinkamo laikotarpio faktinio suvartojimo duomenų Operatorius neturi, santykinio suvartojimo dalis apskaičiuojama pagal trumpesnio atitinkamo laikotarpio suvartotus faktinius dujų kiekius. Naujiems nebutiniams vartotojams santykinio suvartojimo dalis pirmą ataskaitinį mėnesį apskaičiuojama pagal vartotojo pateiktą, pagrįstą planą, tolesniu periodu apskaičiuojama pagal praėjusio ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) suvartotą dujų kiekį. Nebuitiniams vartotojams, kurių dujų sistema prijungta prie skirstymo sistemos po atjungimo, santykinio suvartojimo dalis apskaičiuojama pagal paskutinių 3 metų atitinkamo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) dujų kiekio vidurkį arba pagal praėjusio ataskaitinio laikotarpio

(mėnesio) suvartotą dujų kiekį. Vartotojams, kurių dujų sistema atjungta, santykinio suvartojimo dalis nepriskiriama.

4.3. Santykinio suvartojimo dalis nebutiniam vartotojui apskaičiuojama pagal formulę:

$$K_{1(\text{nebut.})} = \frac{V_{1(\text{nebut.})}}{(V_{1(\text{nebut.})} + V_{2(\text{nebut.})} + V_{3(\text{nebut.})} + \dots + V_{n(\text{nebut.})}) ;(2)$$

kur:

K_n – konkretaus nebutinio vartotojo santykinio suvartojimo dalis ataskaitiniam laikotarpiui (mėnesiui);

$V_{1(\text{nebut.})}$, $V_{2(\text{nebut.})}$, $V_{3(\text{nebut.})}$, $V_{n(\text{nebut.})}$ – nebutinių vartotojų paskutinių 3 metų arba trumpesnio laikotarpio, bet netrumpesnio nei vieneri metai atitinkamo skaičiuojamo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) suvartotas faktinis dujų kiekio vidurkis (pvz.: 2011 m., 2012 m. ir 2013 m. lapkričio mėnesių rezultatai). Jeigu dujų vartojimo laikotarpis trumpesnis nei vieneri metai, vertinamas paskutinio ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) suvartotas dujų kiekis. Jei dujų sistema prijungta prie skirstymo sistemos po vartotojo dujų sistemos atjungimo, vertinamas paskutinių 3 metų atitinkamo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) dujų kiekio vidurkis arba paskutinio ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) suvartotas dujų kiekis, m^3 .

Žemiau pateikiamas santykinio suvartojimo dalies nekasdienėms nebutinių vartotojų apskaitos vietoms skaičiavimo pavyzdys. Kiekvieno nebutinio vartotojo dujų kiekio vidurkio nustatymas pagal paskutinių trijų metų skaičiuojamojo mėnesio faktinį dujų suvartojimą pateikiamas 1 lentelėje.

1 lentelė. Nebutinio vartotojo dujų kiekio suvartojimo vidurkio nustatymas

Vartotojas	2011 m. lapkričio mėnesio faktinis dujų kiekis, m^3	2012 m. lapkričio mėnesio faktinis dujų kiekis, m^3	2013 m. lapkričio mėnesio faktinis dujų kiekis, m^3	Vidurkis, m^3
Nebuitinis 1	250	210	200	220
Nebuitinis 2	100	110	120	110
Nebuitinis 3	60	90	120	90

Santykinio suvartojimo dalies apskaičiavimas nebutiniam vartotojui nekasdienėse apskaitos vietose atliekamas pagal 1 formulę:

$$K_1 = \frac{V_1}{V_1 + V_2 + V_3} = \frac{220}{220 + 110 + 90} = 0,524;$$

$$K_2 = \frac{V_2}{V_1 + V_2 + V_3} = \frac{110}{220 + 110 + 90} = 0,262;$$

$$K_3 = \frac{V_3}{V_1 + V_2 + V_3} = \frac{90}{220 + 110 + 90} = 0,214.$$

Pastaba: $K_1 + K_2 + K_3 = (0,524 + 0,262 + 0,214) = 1$.

4.4. Kai prie skirstymo sistemos prijungiamas naujas nebutinis vartotojas su nekasdiene apskaitos vieta, pirmąjį ataskaitinį laikotarpį (mėnesį) jam dujų kiekis balansavimo tikslais nepriskiriamas.

4.5. Visų nebutinių vartotojų nekasdienės apskaitos vietų rinkos dalių suma yra lygi vienetui: $K_1 + K_2 + \dots + K_n = 1$

5. METINIŲ DUJŲ SUVARTOJIMO VIDURKIŲ IR SANTYKINIO SUVARTOJIMO DALIES APSKAIČIAVIMAS BUITINIAMS VARTOTOJAMS (NEKASDIENĖMS APSKAITOS VIETOMS)

5.1. Operatorius, buitiniams vartotojams, kurie dujas naudoja tik maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui vidutinį paros dujų suvartojimą apskaičiuoja kiekvienoje skirstymo sistemoje atskirai pagal paskutinių metų dujų kiekio paros vidurkį. Vartotojams, kurie dujas vartoja nepilnus metus, vidutinis paros dujų suvartojimas apskaičiuojamas pagal konkrečios skirstymo sistemos vartotojų grupės, kurie dujas naudoja tik maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui, vidutinį paros dujų suvartojimo vidurkį. Vartotojams, kurių dujų sistema atjungta, vidutinis paros dujų suvartojimas neskaičiuojamas.

5.2. Buitiniams vartotojams, kurie dujas naudoja maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui, paskirstytas dujų kiekis parai apskaičiuojamas pagal formulę:

$$Q_{n(buit.)} = \frac{V_{n(buit.)}}{365}, m^3; (3)$$

kur:

$Q_{n(buit.)}$ – buitinio vartotojo, kuris dujas naudoja maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui, vidutinis paros dujų suvartojimas;

$V_{n(buit.)}$ – buitinio vartotojo paskutinių metų suvartotų dujų kiekių vidurkis. Jei vartotojas dujas vartoja nepilnus metus, dujų kiekis nustatomas pagal atitinkamos grupės vidurkį, kurie dujas naudoja tik maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui.

Žemiau pateikiamas buitinių vartotojų, kurie dujas naudoja maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui, prognozuojamo dujų kiekio nustatymo parai pavyzdys.

Buitiniams vartotojams, kurie dujas naudoja maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui, prognozuojamas dujų kiekis parai nustatomas pagal paskutinių metų dujų kiekių suvartojimą (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Buitinių vartotojų suvartotas dujų kiekis praėjusiais metais

Vartotojas	Suvartotas dujų kiekis praeitais metais, m ³
Buitinis 1	219
Buitinis 2	146
Buitinis 3	73

Prognozuojamas kitos paros dujų kiekis apskaičiuojamas pagal 3 formulę:

$$Q_{1(buit.)} = \frac{V_{1(buit.)}}{365} = \frac{219}{365} = 0.6 m^3;$$

$$Q_{2(buit.)} = \frac{V_{2(buit.)}}{365} = \frac{146}{365} = 0.4 m^3;$$

$$Q_{3(buit.)} = \frac{V_{3(buit.)}}{365} = \frac{73}{365} = 0.2 m^3.$$

5.3. Buitiniams vartotojams, kurie dujas naudoja šildymui, ir (ar) papildomai vandens pašildymui, ir (ar) maisto ruošimui santykinio suvartojimo dalis apskaičiuojama kiekvienoje skirstymo sistemoje atskirai, pagal paskutinių 3 metų dujų kiekių vidurkius ir naudojama iki pirmos korekcijos, kuri atliekama Operatoriui patikrinus dujų kiekio matavimo priemonės rodmenis. Jeigu 3 metų faktinio suvartojimo duomenų Operatorius neturi, santykinio suvartojimo dalis priskiriama pagal trumpesnio laikotarpio, bet ne trumpesnio nei vieneri metai, suvartoto dujų kiekio vidurkį. Vartotojams, kurie dujas vartoja nepilnus metus, santykinio suvartojimo dalis priskiriama pagal

grupės, kurie dujas naudoja šildymui, ir (ar) papildomai vandens pašildymui, ir (ar) maisto ruošimui apskaičiuotą vidutinę santykinio suvartojimo dalį. Vartotojams, kurių dujų sistema atjungta, santykinio suvartojimo dalis nepriskiriama.

5.4. Santykinio suvartojimo dalis buitiniams vartotojams, kurie dujas naudoja šildymui, ir (ar) papildomai vandens pašildymui, ir (ar) maisto ruošimui apskaičiuojama pagal formulę:

$$K_{1(buit.)} = \frac{V_{1(buit.)}}{(V_{(tech.reikm.mat.priem.)} + V_{1(buit.)} + V_{2(buit.)} + V_{3(buit.)} + \dots V_{n(buit.)})}; \quad (4)$$

kur:

K_1 – konkretaus buitinio vartotojo rinkos dalis;

$V_{1(buit.)}$, $V_{2(buit.)}$, $V_{3(buit.)}$, $V_{n(buit.)}$ – buitinių vartotojų, kurie dujas naudoja šildymui, ir (ar) papildomai vandens pašildymui, ir (ar) maisto ruošimui Operatoriaus apskaičiuoti dujų kiekių vidurkiai, m^3 ;

$V_{(tech. reikm. mat. priem.)}$ – technologinės reikmės dėl dujų kiekio matavimo paklaidų pagal paskutinių 3 metų apskaičiuotą dujų kiekio vidurkį, m^3 .

Žemiau pateikiamas santykinio suvartojimo dalies nekasdienėms buitinių vartotojų apskaitos vietoms, kurie dujas naudoja šildymui ir (ar) vandens pašildymui skaičiavimo pavyzdys.

Kiekvieno buitinio vartotojo dujų kiekio vidurkio nustatymas pagal paskutinių trijų metų faktinį dujų suvartojimą pateikiamas 3 lentelėje.

3 lentelė. Buitinio vartotojo dujų kiekio suvartojimo vidurkio nustatymas

Vartotojas	2011 m. dujų kiekis, m^3	2012 m. dujų kiekis, m^3	2013 m. dujų kiekis, m^3	Vidurkis, m^3
Buitinis 1	250	210	200	220
Buitinis 2	100	110	120	110
Buitinis 3	60	90	120	90
Tech. reikm.	30	20	10	20

Pastaba: Tech. reikm. – technologinės reikmės dėl dujų kiekio matavimo paklaidų.

Santykinio suvartojimo dalies apskaičiavimas buitiniams vartotojams nekasdienėse apskaitos vietose, kurie dujas naudoja šildymui ir (ar) vandens pašildymui atliekamas pagal 4 formulę:

$$K_1 = \frac{V_1}{V_1 + V_2 + V_3 + V_{Tech.reikm.}} = \frac{220}{220 + 110 + 90 + 20} = 0,500;$$

$$K_2 = \frac{V_2}{V_1 + V_2 + V_3 + V_{Tech.reikm.}} = \frac{110}{220 + 110 + 90 + 20} = 0,250;$$

$$K_3 = \frac{V_3}{V_1 + V_2 + V_3 + V_{Tech.reikm.}} = \frac{90}{220 + 110 + 90 + 20} = 0,205;$$

$$K_{Tech.reikm.} = \frac{V_{Tech.reikm.}}{V_1 + V_2 + V_3 + V_{Tech.reikm.}} = \frac{20}{220 + 110 + 90 + 20} = 0,045.$$

Pastaba: $K_1 + K_2 + K_3 + K_{Tech.reikm.} = (0,500 + 0,250 + 0,205 + 0,045) = 1$.

6. PASKIRSTYTO DUJŲ KIEKIO APSKAIČIAVIMAS

6.1. Paskirstyti dujų kiekiai apskaičiuojami kiekvieną parą. Operatorius, kiekvieną parą apskaičiuoja, kokią paskirstyto dujų kiekio dalį nekasdienėse apskaitos vietose sudaro nebutiniai vartotojai:

$$K_{(nebut.bendr.)} = \frac{V_{nebut.vart.(x\ m\ \acute{e}n.)}}{V_{(SS-kasd.)x\ m\ \acute{e}n.}}; (5)$$

kur:

$K_{(nebut. bendr.)}$ – nekasdienėse apskaitos vietose paskirstyto dujų kiekio, nebutinių vartotojų dalis;

$V_{nebut. vart. (x\ m\ \acute{e}n.)}$ – visų nebutinių vartotojų paskutinių metų atitinkamo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) dujų kiekio vidurkis, m^3 ;

$V_{(SS - kasd.) x\ m\ \acute{e}n.}$ – skirtumas tarp per skirstymo sistemos įėjimo tašką perduoto dujų kiekio ir paskirstyto dujų kiekio kasdienėms apskaitos vietoms, kuris apskaičiuotas pagal paskutinių metų atitinkamo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) gautus ir paskirstytus dujų kiekius, m^3 ;

6.2. Kiekvienam nebutiniam vartotojui kiekvieną parą paskirstytas dujų kiekis apskaičiuojamas pagal formulę:

$$V_{n\ nebut.} = (V_{SS} - V_{kasd.}) \cdot K_{nebut. bendr.} \cdot K_{n\ (nebut.)}, m^3; (6)$$

kur:

$V_{n\ nebut}$ – skaičiuojamą parą paskirstytas dujų kiekis konkrečiam nebutiniam vartotojui, m^3 ;

V_{SS} – atitinkamą parą per skirstymo sistemos įėjimo tašką praėjęs dujų kiekis, m^3 ;

$V_{kasd.}$ – atitinkamą parą kasdienėms apskaitos vietoms paskirstytas dujų kiekis, m^3 ;

$K_{(nebut. bendr.)}$ – nekasdienėse apskaitos vietose paskirstyto dujų kiekio, nebutinių vartotojų dalis;

$K_{n\ (nebut.)}$ – konkretaus nebutinio vartotojo santykinio suvartojimo dalis.

6.3. Kiekvienam atskiram butiniam vartotojui, kuris dujas naudoja maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui, prognozuojamas dujų kiekis kitai parai apskaičiuojamas pagal 3 formulę.

6.4. Buitiniams vartotojams, kurie dujas naudoja šildymui, ir (ar) papildomai vandens pašildymui, ir (ar) maisto ruošimui kiekvieną parą paskirstytas dujų kiekis apskaičiuojamas pagal formulę:

$$V_{n\ buit.} = (V_{SS} - V_{kasd.} - V_{nebut. bendr. pr.} - V_{tech. reikm. (be\ matavimo\ paklaidų)} - Q_{(buit.)}) \cdot K_{n\ (buit.)}, m^3; (7)$$

kur:

$V_{n\ buit}$ – skaičiuojamą parą priskirtas dujų kiekis konkrečiam butiniam vartotojui, m^3 ;

V_{SS} – atitinkamą parą per skirstymo sistemos įėjimo tašką praėjęs dujų kiekis, m^3 ;

$V_{kasd.}$ – atitinkamą parą kasdienėms apskaitos vietoms paskirstytas dujų kiekis, m^3 ;

$V_{nebut. bendr. pr}$ – apskaičiuotas bendras paskirstytas dujų kiekis nebutiniams vartotojams su nekasdiene apskaitos vieta, m^3 ;

$V_{tech. reikm. (be\ matavimo\ paklaidų)}$ – technologinių reikmių dujų kiekis (be technologinių reikmių dėl dujų kiekio matavimo paklaidų), m^3 ;

$Q_{(buit.)}$ – skaičiuojamą parą paskirstytas dujų kiekis butiniams vartotojams, kurie dujas naudoja tik maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui m^3 ;

$K_{n\ (buit.)}$ – konkretaus butinio vartotojo santykinio suvartojimo dalis.

6.5. Jei butinis vartotojas turi apskaitos vietą, kurioje įrengtos dujų kiekio matavimo priemonės su nuotoliniu duomenų surinkimu ir dujų kiekio fiksavimu ne rečiau kaip kiekvieną parą, tai Operatorius atliekant atitinkamą parą paskirstyto dujų kiekio skaičiavimus, naudoja NVS dujų kiekius. Kai NVS neveikia ir Operatorius negauna duomenų apie paros dujų suvartojimą, tos paros dujų kiekis apskaičiuojamas pagal 3 paskutinių parų dujų suvartojimo vidurkį. Jei per 5 dienas nuo gedimo pradžios NVS nesutvarkoma, toliau paskirstytas dujų kiekis tam vartotojui skaičiuojamas pagal 6.3 ir 6.4 papunkčius.

6.6. Jei butinis vartotojas dujas naudoja tik šildymui, tai vasaros sezono metu nuo gegužės 1 iki rugsėjo 30 dienos jam dujų kiekis nepriskiriamas. Jei butinis vartotojas dujas naudoja ir šildymui

ir maisto ruošimui, tai vasaros sezono metu nuo gegužės 1 iki rugsėjo 30 dienos jam dujų kiekis paskirstomas ne pagal rinkos dalį, o pagal atitinkamą dujų vartojimo grupės vidurkį, kurie dujas naudoja tik maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui.

6.7. Technologinės reikmės atsiradusios dėl dujų kiekio matavimo paklaidų apskaičiuojamos pagal šią formulę:

$$V_{(\text{tech. reikm. mat. priem.})} = (V_{SS} - V_{\text{kasd.}} - V_{\text{nebut. bendr. pr.}} - V_{\text{buit. bendr. pr.}} - V_{\text{tech. reikm. (be matavimo paklaidų)}}), m^3; (8)$$

kur:

$V_{(\text{tech. reikm. mat. priem.})}$ – skaičiuojamą parą priskirtas dujų kiekis technologinėms reikmėms dėl matavimo priemonių netobulumo, m^3 ;

V_{SS} – atitinkamą parą per skirstymo sistemos įėjimo tašką praėjęs dujų kiekis, m^3 ;

$V_{\text{kasd.}}$ – atitinkamą parą kasdienėms apskaitos vietoms paskirstytas dujų kiekis, m^3 ;

$V_{\text{nebut. bendr. pr.}}$ – apskaičiuotas bendras paskirstytas dujų kiekis nebuitiniams vartotojams m^3 ;

$V_{\text{tech. reikm. (be matavimo paklaidų)}}$ – technologinių reikmių dujų kiekis be technologinių reikmių dėl dujų kiekio matavimo paklaidų, m^3 ;

$V_{\text{buit. bendr. pr.}}$ – apskaičiuotas bendras dujų kiekis paskirstytas buitiniams vartotojams m^3 .

7. PASKIRSTYTO DUJŲ KIEKIO KOREGAVIMAS PASIBAIGUS ATASKAITINIAM LAIKOTARPIUI

7.1. Paskirstyto dujų kiekio korekcija nebuitiniams vartotojams atliekama pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (mėnesiui). Sistemos naudotojai, apskaitos vietoje apskaitytą dujų kiekį ir dujų kiekio matavimo priemonių rodmenis privalo pranešti (deklaruoti) iš nebuitinių vartotojų nekasdienių apskaitos vietų – ne vėliau kaip antrąją darbo dieną iki 15 val., pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (mėnesiui). Jei Operatorius iki nustatyto termino iš Sistemos naudotojų negauna duomenų, tai pats apskaičiuoja atitinkamo vartotojo dujų suvartojimą per mėnesį pagal 6.2. papunktį. Jei Sistemos naudotojo už ataskaitinį laikotarpį (mėnesį) deklaruotas rodmuo yra mažesnis už Operatoriaus patikrinimo metu užfiksuotą dujų kiekio matavimo priemonės rodmenį, Operatorius einamąjį ataskaitinį laikotarpį (mėnesį) apskaičiuoja paskirstytą dujų kiekį, įvertindamas patikrinimo metu užfiksuotą rodmenį.

7.2. Operatorius, Sistemos naudotojo nebuitinių vartotojų deklaruotą parodymą (jei deklaruotas rodmuo yra didesnis už patikrinimo metu užfiksuotą) priima kaip faktą ir perskaičiuoja ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) dujų kiekio paskirstymą padieniui (išskyrus paskutinę ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) parą) pagal formulę:

$$V_{n. d. (nebut)} = \frac{(V_{n(SS)} - V_{n(kasd.)})}{(V_{m(SS)} - V_{m(kasd.)})} \cdot V_{m(nebut.fakt.)}, m^3; (9)$$

kur:

$V_{n. d. (nebut)}$ – skaičiuojamą parą priskirtas dujų kiekis nebuitiniam vartotojui, m^3 ;

$V_{n(SS)}$ – atitinkamą parą per skirstymo sistemos įėjimo tašką praėjęs dujų kiekis, m^3 ;

$V_{n(kasd.)}$ – atitinkamą parą paskirstytas dujų kiekis kasdienėms apskaitos vietoms, m^3 ;

$V_{m(SS)}$ – per ataskaitinį laikotarpį (mėnesį) praėjęs dujų kiekis per skirstymo sistemos įėjimo tašką, m^3 ;

$V_{m(kasd.)}$ – per ataskaitinį laikotarpį (mėnesį) paskirstytas dujų kiekis kasdienėms apskaitos vietoms, m^3 ;

$V_{m(nebut.fakt.)}$ – Sistemos naudotojo deklaruotas arba Operatoriaus apskaičiuotas nebuitinių vartotojų dujų kiekis už ataskaitinį laikotarpį (mėnesį), m^3 .

7.3. Paskutinę ataskaitinio laikotarpio parą paskirstytas dujų kiekis nebuitiniam vartotojui apskaičiuojamas pagal formulę:

$$V_{\text{pask. d. (nebut)}} = V_{\text{m(nebut. fakt.)}} - V_{\text{n. sum(nebut)}}, \text{ m}^3; \quad (10)$$

$$V_{\text{n. sum(nebut)}} = (V_1(\text{nebut}) + V_2(\text{nebut}) + V_3(\text{nebut}) + \dots + V_{n-1}(\text{nebut})), \text{ m}^3; \quad (11)$$

kur:

$V_{\text{n. pask.(nebut)}}$ – ataskaitinio laikotarpio paskutinei parai Operatoriaus paskirstytas dujų kiekis, m^3 ;

$V_{\text{m(nebut. fakt.)}}$ – deklaruotas arba Operatoriaus apskaičiuotas dujų kiekis už ataskaitinį laikotarpį (mėnesį), m^3 ;

$V_{\text{n. sum(nebut)}}$ – ataskaitiniu laikotarpiu (mėnesio) paskirstytas dujų kiekis iki paskutinės paros, m^3 .

$V_1(\text{nebut}), V_2(\text{nebut}), V_3(\text{nebut}), V_{n-1}(\text{nebut})$ – ataskaitiniu laikotarpiu (mėnesio) paskirstytas dujų kiekis kiekvieną parą, išskyrus paskutinę, m^3 .

7.4. Kai už ataskaitinį laikotarpį (mėnesį) deklaruotas rodmuo yra mažesnis už Operatoriaus patikrinimo metu užfiksuotą rodmenį, Operatorius einamąjį laikotarpį (mėnesį) apskaičiuoja paskirstytą dujų kiekį, įvertindamas patikrinimo metu užfiksuotą rodmenį pagal formulę:

$$V_{\text{n. d. (nebut)}} = \frac{(V_{n(SS)} - V_{n(kasd.)})}{(V_{x(SS)} - V_{x(kasd.)})} \cdot (X_{(\text{nebut.fakt.})} - J_{(\text{nebut.})}), \text{ m}^3; \quad (12)$$

kur:

$V_{\text{n. d.(nebut)}}$ – skaičiuojamą parą Operatoriaus paskirstytas dujų kiekis nebutiniam vartotojui, m^3 ;

$V_{n(SS)}$ – atitinkamą parą per skirstymo sistemos įėjimo tašką praėjęs dujų kiekis, m^3 ;

$V_{n(kasd.)}$ – atitinkamą parą paskirstytas dujų kiekis kasdienėms apskaitos vietoms, m^3 ;

$V_{x(SS)}$ – nuo mėnesio pradžios iki patikrinimo dienos praėjęs dujų kiekis per skirstymo sistemos įėjimo tašką, m^3 ;

$V_{x(kasd.)}$ – nuo mėnesio pradžios iki patikrinimo dienos paskirstytas dujų kiekis kasdienėms apskaitos vietoms, m^3 ;

$X_{(\text{nebut. fakt.})}$ – Operatoriaus patikrinimo metu užfiksuotas dujų kiekio matavimo priemonės rodmuo, m^3 ;

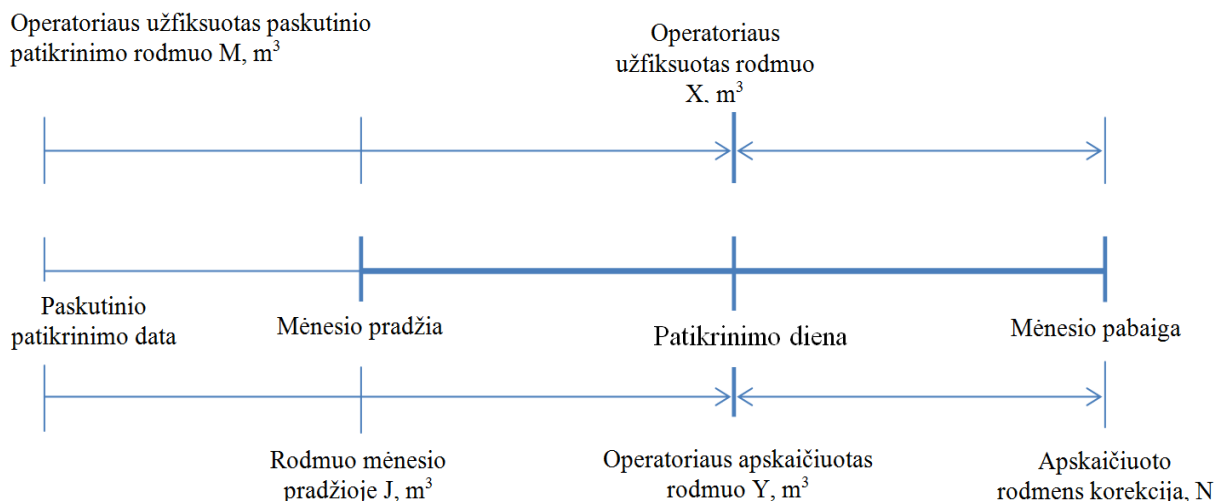
$J_{(\text{nebut.})}$ – Sistemos naudotojo nebutinio vartotojo dujų kiekio matavimo priemonės rodmuo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) pradžioje, m^3 .

Po nebutinio vartotojo dujų kiekio matavimo priemonės patikrinimo paskirstytas dujų kiekis iki ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) pabaigos apskaičiuojamas pagal 6.2. papunktį.

7.5. Pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (mėnesiui) ir atlikus nebutinių vartotojų dujų kiekių korekciją pagal Sistemos naudotojo deklaruotus nebutinių vartotojų nekasdienių apskaitos vietų rodmenis, buitiniams vartotojams perskaičiuojami paskirstyti dujų kiekiai per ataskaitinį laikotarpį.

7.6. Operatorius turi teisę naudoti Operatoriaus užfiksuotus dujų kiekio matavimo priemonių duomenis, kai šie duomenys yra gaunami teisės aktais reglamentuotos Skirstymo sistemos techninės priežiūros metu ir jeigu iš jų yra galimybė nustatyti per ataskaitinį laikotarpį Sistemos naudotojo vartotojams paskirstytą dujų kiekį.

7.7. Operatorius, skaičiuojamąjį mėnesį užfiksavęs (nuskaitęs) vartotojo dujų kiekio matavimo priemonės rodmenis, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (mėnesiui) perskaičiuoja santykinio suvartojimo dalį ir vidutinį paros dujų suvartojimą, kurie yra naudojami einamuoju ir tolesniu ataskaitiniu laikotarpiu (3 pav.).

3 pav. Buitinio vartotojo rinkos dalies ir vidutinio paros dujų suvartojimo perskaičiavimo schema po Operatoriaus dujų kiekio matavimo priemonės patikrinimo

7.8. Buitiniam vartotojui, kuris dujas naudoja maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (mėnesiui), paskirstytas dujų kiekis apskaičiuojamas pagal 5.2 papunktyje nustatytą paros suvartojimo vidurkį. Apskaičiuotas kiekvieno vartotojo paros suvartojimo vidurkis paskirstomas kiekvieną parą per visą ataskaitinį laikotarpį (mėnesį).

Žemiau 4 lentelėje pateikiamas paskirstyto dujų kiekio ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus skaičiavimo pavyzdys.

4 lentelė. Paskirstytas dujų kiekis ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus

Vartotojas	2014 m. sausis					Viso, m ³
	1 d.	2 d.	3 d.	...	31 d.	
Buitinis 1	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	18,6
Buitinis 2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	12,4
Buitinis 3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	6,2

7.9. Buitinio vartotojo, kuris dujas naudoja maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui vidutinio paros dujų kiekio perskaičiavimas, kai Operatorius užfiksuoja dujų kiekio matavimo priemonės rodmenis, apskaičiuojamas pagal formulę:

$$Q_{n(\text{buit.})} = \frac{(X - M_r)}{t}; \text{ m}^3; \quad (13)$$

kur:

$Q_{n(\text{buit.})}$ – buitinio vartotojo, kuris dujas naudoja maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui, patikslintas vidutinis dujų suvartojimas po dujų kiekio matavimo priemonės rodmenų patikrinimo;

X – ataskaitinį laikotarpį (mėnesį) patikrinimo metu Operatoriaus užfiksuotas dujų kiekio matavimo priemonės rodmuo, m³;

M_R – paskutinio patikrinimo metu Operatoriaus užfiksuotas rodmuo, jei paskutinis patikrinimas buvo atliktas vėliau nei prieš metus (365 dienas), skaičiavimuose naudojamas rodmuo, kurį Operatorius (365 dienų laikotarpyje) turi vėlyviausią, m³;

t – dienų skaičius.

Žemiau 4 lentelėje pateikiamas paskirstyto dujų kiekio ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus skaičiavimo pavyzdys.

5 lentelė. Paskirstytas dujų kiekis ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus

	Užfiksuotas rodmuo
Patikrinimo data 2014-10-01	574
Paskutinio patikrinimo data 2014-01-01	300

Konkreto buitinio vartotojo vidutinis dujų paros suvartojimas iki patikrinimo.

$$Q_1 = 0,6 \text{ m}^3$$

Patikslintas vidutinis dujų suvartojimas po dujų kiekio matavimo priemonės rodmenų patikrinimo, kuris bus taikomas einamuju ir tolesniu laikotarpiu:

$$Q_1 = (574 - 300) / (\text{dienų skaičius tarp patikrinimų}) = (574 - 300) / 274 = 1 \text{ m}^3.$$

7.10. Buitinio vartotojo, kuris dujas naudoja šildymui ir (ar) papildomai vandens pašildymui, ir (ar) maisto ruošimui, santykinio suvartojimo dalies perskaičiavimas po dujų kiekio matavimo priemonės rodmenų patikrinimo atliekamas pagal formulę:

$$K_{(\text{buit.korekc})} = \frac{(X - M)}{(Y - M)} \cdot K_{(\text{buit.})}, \text{ m}^3; \quad (14)$$

kur:

$K_{(\text{buit.korekc})}$ – buitinio vartotojo naujas santykinio suvartojimo dalies koeficientas.

X – ataskaitinį laikotarpį (mėnesį) patikrinimo metu Operatoriaus užfiksuotas dujų kiekio matavimo priemonės rodmuo, m^3 ;

M – paskutinio patikrinimo metu Operatoriaus užfiksuotas dujų kiekio matavimo priemonės rodmuo, m^3 ;

Y – ataskaitinį laikotarpį (mėnesį) patikrinimo datai Operatoriaus apskaičiuotas dujų kiekio matavimo priemonės rodmuo, m^3 ;

$K_{(\text{buit.})}$ – buitinio vartotojo santykinio suvartojimo dalis iki patikrinimo.

7.11. Ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) pabaigoje buitinio vartotojo rodmens korekcija atliekama pagal formulę:

$$N = L + (X - Y); \quad (14)$$

kur:

N – pakoreguotas buitiniam vartotojui dujų kiekio matavimo priemonės rodmuo.

X – ataskaitinį laikotarpį (mėnesį) patikrinimo metu Operatoriaus užfiksuotas dujų kiekio matavimo priemonės rodmuo, m^3 ;

Y – ataskaitinį laikotarpį (mėnesį) patikrinimo datai Operatoriaus apskaičiuotas dujų kiekio matavimo priemonės rodmuo, m^3 ;

L – Operatoriaus apskaičiuotas rodmuo mėnesio pabaigoje, m^3 .

7.12. Paskirstytas ataskaitiniu laikotarpiu (mėnuo) dujų kiekis buitiniam vartotojui (kuriam Operatorius užfiksavo dujų kiekio matavimo priemonės rodmenis) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$V_{\text{buit. su. korekc.}} = (N - J) / t, \text{ m}^3; \quad (15)$$

kur:

$V_{\text{buit. su. korekc}}$ – po Operatoriaus užfiksuoto dujų kiekio matavimo priemonės rodmens patikrinimo metu patikslintas paskirstytas dujų kiekis buitiniam vartotojui, m^3 . Paskirstytas dujų kiekis per ataskaitinį laikotarpį gali būti neigiamas.

N – pakoreguotas buitiniam vartotojui dujų kiekio matavimo priemonės rodmuo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) pabaigoje, m^3 ;

J – buitinio vartotojo dujų kiekio matavimo priemonės rodmuo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) pradžioje, m^3 .

t – dienų skaičius.

7.13. Po visų korekcijų patikslinami paskirstyti dujų kiekiai buitiniams vartotojams padieniui per ataskaitinį laikotarpį (mėnesį).

$$V_{n. \text{ buit.}} = (V_{SS} - V_{\text{kasd.}} - V_{m(\text{nebuit. fakt.})} - V_{\text{tech. reikm. (be matavimo paklaidų)}} - Q_{(\text{buit.})} \cdot K_{n(\text{buit.})} + V_{\text{buit. su. korekc}}, \text{m}^3; \quad (16)$$

kur:

$V_{n. \text{ buit.}}$ – skaičiuojamą parą paskirstytas dujų kiekis buitiniam vartotojui, m^3 ;

V_{SS} – atitinkamą parą per skirstymo sistemos įėjimo tašką praėjęs dujų kiekis, m^3 ;

$V_{\text{kasd.}}$ – atitinkamą parą paskirstytas dujų kiekis kasdienėms apskaitos vietoms, m^3 ;

$V_{m(\text{nebuit. fakt.})}$ – atitinkamą parą Operatoriaus paskirstytas dujų kiekis nebutiniams vartotojams, m^3 ;

$V_{\text{tech. reikm. (be matavimo paklaidų)}}$ – technologinių reikmių dujų kiekis (be technologinių reikmių dėl dujų kiekio matavimo paklaidų), m^3 ;

$Q_{(\text{buit.})}$ – skaičiuojamą parą paskirstytas dujų kiekis buitiniams vartotojams, kurie dujas naudoja tik maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui m^3 ;

$K_{n(\text{buit.})}$ – buitinio vartotojo santykinio suvartojimo dalis (išskyrus buitinius vartotojus, kurie buvo Operatoriaus patikrinti).

$V_{\text{buit. su. korekc}}$ – paskirstytas dujų kiekis buitiniams vartotojams, po užfiksuoto dujų kiekio matavimo priemonės rodmens patikrinimo metu, m^3 . Paskirstytas dujų kiekis gali būti neigiamas.

7.14. Apskaičiuojamos technologinės reikmės, atsiradusios dėl dujų kiekio matavimo paklaidų:

$$V_{(\text{tech. reikm. mat. priem.})} = (V_{SS} - V_{\text{kasd.}} - V_{m(\text{nebuit. fakt.})} - V_{n. \text{ buit.}} - V_{\text{tech. reikm. (be matavimo paklaidų)}}), \text{m}^3; \quad (17)$$

kur:

$V_{(\text{tech. reikm. mat. priem.})}$ – dujų kiekis technologinėms reikmėms dėl matavimo priemonių netobulumo, m^3 ;

V_{SS} – atitinkamą parą per skirstymo sistemos įėjimo tašką praėjęs dujų kiekis, m^3 ;

$V_{\text{kasd.}}$ – atitinkamą parą paskirstytas dujų kiekis kasdienėms apskaitos vietoms, m^3 ;

$V_{m(\text{nebuit. fakt.})}$ – atitinkamą parą Operatoriaus paskirstytas dujų kiekis nebutiniams vartotojams, m^3 ;

$V_{\text{tech. reikm. (be matavimo paklaidų)}}$ – technologinių reikmių dujų kiekis (be technologinių reikmių dėl dujų kiekio matavimo paklaidų), m^3 ;

$V_{n. \text{ buit.}}$ – apskaičiuotas bendras dujų kiekis paskirstytas buitiniams vartotojams m^3 .

7.15. Bendros technologinės reikmės suvartoto dujų kiekio nustatymas:

$$V_{(\text{bendr. tech. reikm.})} = V_{(\text{tech. reikm. mat. priem.})} + V_{\text{tech. reikm. (be matavimo paklaidų)}}, \text{m}^3; \quad (18)$$

kur:

$V_{(\text{bendr. tech. reikm.})}$ – bendras technologinių reikmių dujų kiekis, m^3 ;

$V_{(\text{tech. reikm. mat. priem.})}$ – apskaičiuotas paskirstytas dujų kiekis technologinėms reikmėms dėl dujų kiekio matavimo paklaidų, m^3 ;

$V_{\text{tech. reikm. (be matavimo paklaidų)}}$ – technologinių reikmių dujų kiekis (be technologinių reikmių dėl dujų kiekio matavimo paklaidų), m^3 ;

8. DUJŲ KIEKIO PASKIRSTYMAS SISTEMOS NAUDOTOJAMS

8.1. Paskirstyti dujų kiekiai Sistemos naudotojams apskaičiuojami pagal atskirus skirstymo sistemos įėjimo taškus ar jų grupes. Skaičiavimai atliekami sumuojant paskirstytus dujų kiekius kasdienėms ir nekasdienėms apskaitos vietoms:

$$V_{(\text{SN})n} = V_{\text{kasd.}} + (V_{\text{nebut. bendr. fakt.}} + V_{n \text{ buit}}) \geq 0, \text{ m}^3; \quad (19)$$

kur:

$V_{(\text{SN})n}$ – paskirstytas dujų kiekis Sistemos naudotojui, m^3 ;

$V_{\text{kasd.}}$ – paskirstytas dujų kiekis kasdienėms apskaitos vietoms, m^3 ;

$V_{\text{nebut. bendr. fakt.}}$ – paskirstytas faktinis arba apskaičiuotas (nedeklaravimo atveju) nebutinių vartotojų sunaudotas dujų kiekis, m^3 ;

$V_{n \text{ buit.}}$ – apskaičiuotas bendras dujų kiekis paskirstytas buitiniams vartotojams, m^3 .

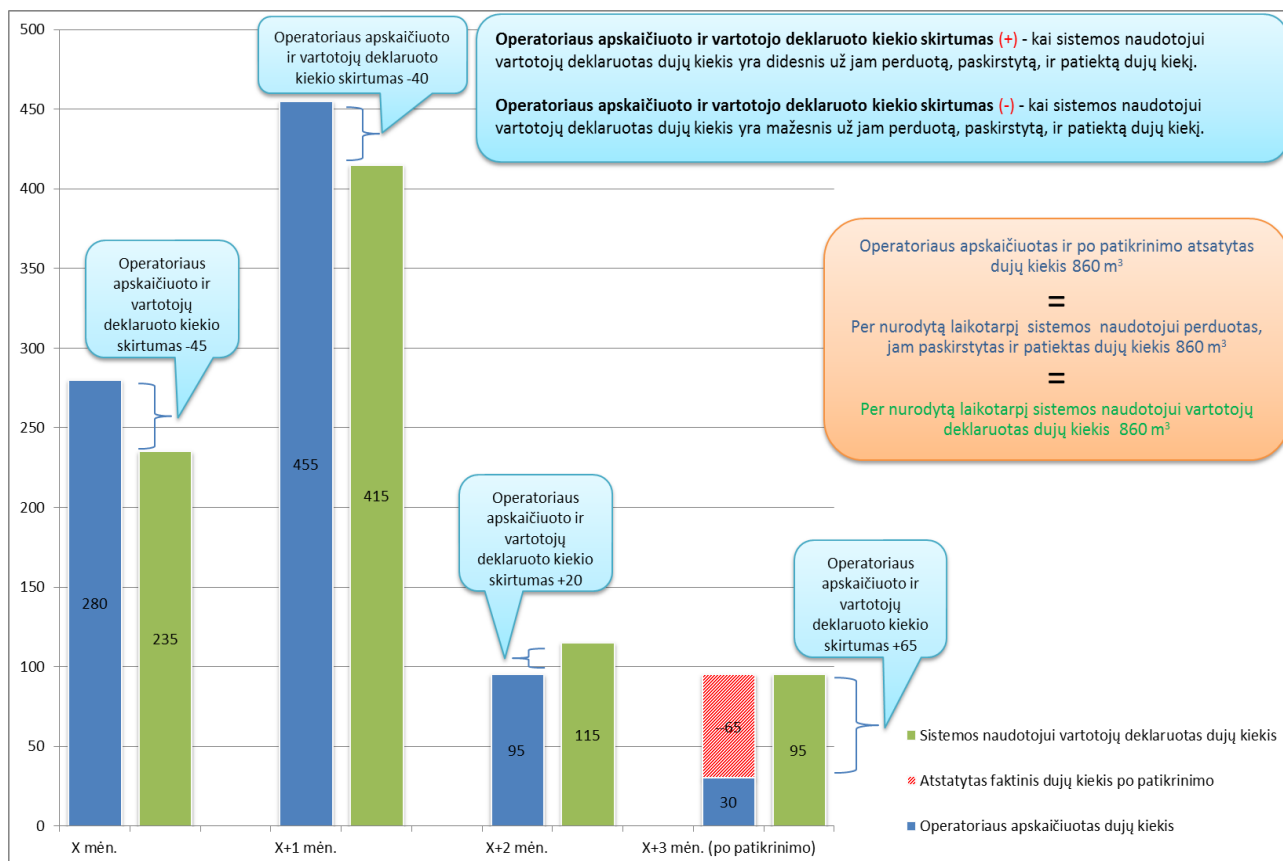
8.2. Dujų kiekio korekcija atliekama einamąjį ataskaitinį laikotarpį (mėnesį), kai dujų kiekio matavimo priemonės patikrinimo metu buvo užfiksuoti rodmenys. Jei Sistemos naudotojui konkrečioje skirstymo sistemoje paskirstytas paros dujų kiekis yra minusinis, tai tų parų kiekiai prilyginami nuliui, o neatstatytas dujų kiekis atstatomas tolesniu ataskaitiniu laikotarpiu.

8.3. Operatorius, Sistemos naudotojo-tiekimo įmonės vartotojui, kurio dujų kiekio matavimo priemonė buvo patikrinta, atlieka dujų kiekio korekciją. Vartotojui paskirstyto dujų kiekio korekcija patikrinimo mėnesį atliekama – prie Operatoriaus apskaičiuoto dujų kiekio pridendant patikrinimo metu Operatoriaus užfiksuoto ir tai pačiai datai Operatoriaus apskaičiuoto kiekio skirtumą. Tokiu atveju, fiksuojamas dujų matavimo priemonės rodmuo ir pakoreguotas kiekis bei atitinkamai patikslinamas šio vartotojo santykinio suvartojimo dalies koeficientas, kuris bus naudojamas apskaičiuojant ateinančių ataskaitinių laikotarpių dujų kiekį iki kito vartotojo dujų matavimo priemonės rodmenų patikrinimo. Tokiu būdu, Sistemos naudotojui atstatomas į sistemą perduotas ir paskirstytas dujų kiekis.

8.4. Operatoriaus apskaičiuotas paskirstytas dujų kiekis metų eigoje pastoviai tikslinamas, darant vartotojų dujų kiekio matavimo priemonių patikrinimus.

8.5. Faktinis konkretaus vartotojo suvartotas dujų kiekis atstatomas pagal Operatoriaus periodiškai atliekamų planinių ar neplaninių patikrinimų metu nustatytus dujų matavimo priemonės rodmenis.

8.6. Operatoriaus apskaičiuoto ir Sistemos naudotojo deklaruoto dujų kiekio išlyginimo po Operatoriaus dujų matavimo priemonių patikrinimo metu užfiksuotų rodmenų principinė schema pateikiama žemiau.

4 pav. Operatoriaus apskaičiuoto ir Sistemos naudotojų vartotojų deklaruoto dujų kiekio išlyginimas po Operatoriaus dujų matavimo priemonių patikrinimo metu užfiksuotų rodmenų

9. LITERATŪRA

1. Nico Keyaerts, Gas Balancing and Line – Pack Flexibility, Concepts and Methodologies for Organizing and Regulating Gas Balancing in Liberalized and Integrated EU Gas Markets, Belgium, 2012
2. Rules for Gas Transport Version 13.0, Network Code for the Danish Natural Gas System, Denmark, 2013
3. Dean Johnson, Requirement for Read Estimation & Proposed Methodology, Great Britain, 2013
4. FAR PROCEDURES – Forecasting, Allocation, Reconciliation, CER APPROVED, Version 3.0, Great Britain, 2013
5. Presentation. GB Allocation Overview, Great Britain, 2011
6. Eva Hennig. Presentation. Synthetic Load Profiles in Germany, Germany, 2011
7. Sallyann Blacket. Presentation. Allocation and Reconciliation Invoicing for NDM Supply Points, Great Britain. Prieiga per internetą: <http://www.nationalgrid.com/NR/rdonlyres/15DDE581-C875-4173-AAE2-74D7D95F4868/7868/NDM...>
8. Kersti Berge. Uniform Network Code (UNC) 204: Amendment to the Calculation of WCF (UNC204), Great Britain, 2008. Prieiga per internetą: <http://www.yumpu.com/en/document/view/20870571/uniform-network-code-unc-204-joint-office-of-gas-transporters>
9. Uniform Network Code – Transportation Principal Document Section H – Demand Estimation and Demand Forecasting. Prieiga per internetą: <http://www.gasgovernance.co.uk/TPD>
10. Transportation Principal Document, Version 4.08, 2013. Prieiga per internetą: <http://www.gasgovernance.co.uk/TPD>

Taisyklių 3 priedas
Ne kas parą matuojamo gamtinių dujų
kiekio prognozavimo AB „Lietuvos dujos“
skirstymo sistemose metodika

NE KAS PARĄ MATUOJAMO GAMTINIŲ DUJŲ KIEKIO PROGNOZAVIMO AB
„LIETUVOS DUJOS“ SKIRSTYMO SISTEMOSE METODIKA

1. BENDROJI DALIS

1.1. Vadovaudamasi Europos Komisijos 2014 m. kovo 26 d. reglamento (ES) Nr. 312/2014, kuriuo nustatomas dujų perdavimo tinklų balansavimo kodeksas (toliau – Reglamentas) nuostatomis, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisija 2015 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. O3-445 „Dėl prognozuojančios šalies paskyrimo“, paskyrė AB „Lietuvos dujos“ (toliau – Operatorius), prognozuojančia šalimi gamtinių dujų balansavimo tikslais.

1.2. Ne kas parą matuojamo gamtinių dujų kiekio prognozavimo AB „Lietuvos dujos“ skirstymo sistemose metodika (toliau – Metodika) taikoma Operatoriaus skirstymo sistemose gamtinių dujų (toliau – dujos) kiekių apskaičiavimui kitai dujų parai. Kitai dujų parai prognozuojamas dujų kiekis skaičiuojamas perdavimo sistemos balansavimo tikslais sistemos naudotojo vartotojo nekasdienėse apskaitos vietose.

1.3. Operatorius, kaip prognozuojančioji šalis, teikia savo skirstymo sistemoje esančių sistemos naudotojų nekasdienės apskaitos vietų (ne kas parą matuojamo dujų kiekio) kitos dujų paros prognozę, vadovaujantis Reglamento 3 straipsnio 21 dalimi.

1.4. Operatorius prognozuoja kitos paros dujų kiekius atskirai kiekvienoje konkrečioje skirstymo sistemoje ir juos priskiria kiekvienam skirstymo sistemos naudotojui pagal jo vartotojus.

2. PROGNOZUOJAMO DUJŲ KIEKIO NUSTATYMAS

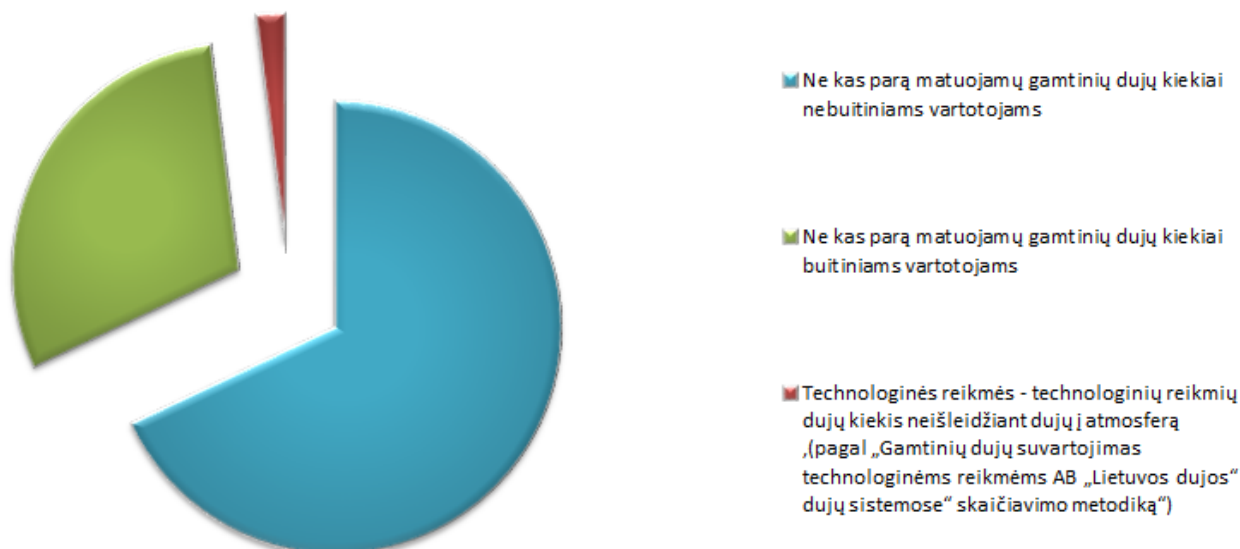
2.1. Prognozuojamas kitos paros nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis skirstymo sistemoje perdavimo sistemos balansavimo tikslais nustatomas pagal Operatoriaus apskaičiuotą dujų kiekį nekasdienėse apskaitos vietose. Nekasdienėms apskaitos vietoms priskiriami nebuitiniai ir buitiniai vartotojai, kurių suvartotas dujų kiekis fiksuojamas rečiau kaip kiekvieną parą.

2.2. Perdavimo sistemos balansavimo tikslais **laikotarpiu nuo spalio 1 iki balandžio 30 dienos** prognozuojamas kitos paros nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis nustatomas naudojant kitai parai prognozuojamą į skirstymo sistemą perduoti dujų kiekį, kuris nustatomas įvertinant praeitos paros į skirstymo sistemą perduotą dujų kiekį ir prognozinę kitos paros aplinkos temperatūrą.

2.3. Perdavimo sistemos balansavimo tikslais **laikotarpiu nuo gegužės 1 iki rugsėjo 30 dienos** prognozuojamas kitos paros nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis nustatomas vertinant praeitos paros paskirstytą dujų kiekį nekasdienėms apskaitos vietoms.

2.4. Dujų kiekio prognozavimas kitai parai nekasdienėms apskaitos vietoms pateikiamas 1 paveikslėlyje.

Ne kas parą matuojamų gamtinių dujų kiekių prognozavimas kitai parai

1 pav. Dujų kiekio prognozavimas nekasdienėms apskaitos vietoms

3. SANTYKINIO SUVARTOJIMO DALIES APSKAIČIAVIMAS NEKASDIENĖMS NEBUITINIŲ VARTOTOJŲ APSKAITOS VIETOMS

3.1. Santykinio suvartojimo dalis nekasdienėms nebuitinėms vartotojų apskaitos vietoms apskaičiuojama pagal vartotojo suvartotą dujų kiekį per atitinkamą laikotarpį dalinant iš to paties laikotarpio atitinkamoje skirstymo sistemoje paskirstyto dujų kiekio visoms nekasdienėms nebuitinėms vartotojų apskaitos vietoms.

3.2. Kiekvienam konkrečiam nebuitiniam vartotojui santykinio suvartojimo dalis kiekvieną ataskaitinį laikotarpį (mėnesiui) apskaičiuojama pagal paskutinių 3 metų atitinkamo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) dujų kiekių vidurkį. Jeigu 3 metų atitinkamo laikotarpio faktinio suvartojimo duomenų Operatorius neturi, santykinio suvartojimo dalis apskaičiuojama pagal turimus paskutinių 2 metų ar metų suvartotus faktinius dujų kiekius. Naujiems nebuitiniam vartotojams santykinio suvartojimo dalis pirmą ataskaitinį mėnesį apskaičiuojama pagal vartotojo pateiktą planą, tolesniu periodu – apskaičiuojama pagal praėjusio ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) suvartotą dujų kiekį. Nebuitiniam vartotojams, kurių dujų sistema prijungta prie skirstymo sistemos po atjungimo, santykinio suvartojimo dalis apskaičiuojama pagal paskutinių 3 metų atitinkamo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) dujų kiekio vidurkį arba pagal praėjusio ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) suvartotą dujų kiekį, jeigu dujų vartojimo laikotarpis trumpesnis nei vieneri metai. Vartotojams, kurių dujų sistema atjungta, santykinio suvartojimo dalis nepriskiriama.

3.3. Santykinio suvartojimo dalis nebuitiniam vartotojui apskaičiuojama pagal formulę:

$$K_{1(\text{nebut.})} = \frac{V_{1(\text{nebut.})}}{(V_{1(\text{nebut.})} + V_{2(\text{nebut.})} + V_{3(\text{nebut.})} + \dots + V_{n(\text{nebut.})})}; (1)$$

kur:

$K_{1(\text{nebut.})}$ – konkretaus nebuitinio vartotojo santykinio suvartojimo dalis ataskaitiniam laikotarpiui (mėnesiui);

$V_{1(\text{nebut.})}$, $V_{2(\text{nebut.})}$, $V_{3(\text{nebut.})}$, $V_{n(\text{nebut.})}$ – nebuitinėms vartotojams paskutinių 3 metų arba trumpesnio laikotarpio, bet netrumpesnio nei vieneri metai atitinkamo skaičiuojamo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) suvartotas faktinis dujų kiekio vidurkis (pvz.: 2011 m., 2012 m. ir 2013 m. lapkričio mėnesių rezultatai). Jeigu dujų vartojimo laikotarpis trumpesnis nei vieneri metai, vertinamas

paskutinio ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) suvartotas dujų kiekis. Jei dujų sistema prijungta prie skirstymo sistemos po vartotojo dujų sistemos atjungimo, vertinamas paskutinių 3 metų atitinkamo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) dujų kiekio vidurkis arba paskutinio ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) suvartotas dujų kiekis jeigu dujų vartojimo laikotarpis trumpesnis nei vieneri metai, m³.

Žemiau pateikiamas santykinio suvartojimo dalies nekasdienėms nebutinių vartotojų apskaitos vietoms skaičiavimo pavyzdys.

Kiekvieno nebutinio vartotojo dujų kiekio vidurkio nustatymas pagal paskutinių trijų metų skaičiuojamojo mėnesio faktinį dujų suvartojimą pateikiamas 1 lentelėje.

1 lentelė. Nebutinio vartotojo dujų kiekio suvartojimo vidurkio nustatymas

Vartotojas	2011 m. lapkričio mėnesio faktinis dujų kiekis, m ³	2012 m. lapkričio mėnesio faktinis dujų kiekis, m ³	2013 m. lapkričio mėnesio faktinis dujų kiekis, m ³	Vidurkis, m ³
Nebuitinis 1	250	210	200	220
Nebuitinis 2	100	110	120	110
Nebuitinis 3	60	90	120	90

Santykinio suvartojimo dalies apskaičiavimas nebutiniam vartotojui nekasdienėse apskaitos vietose atliekamas pagal 1 formulę:

$$K_1 = \frac{V_1}{V_1+V_2+V_3} = \frac{220}{220 + 110 + 90} = 0,524;$$

$$K_2 = \frac{V_2}{V_1+V_2+V_3} = \frac{110}{220 + 110 + 90} = 0,262;$$

$$K_3 = \frac{V_3}{V_1+V_2+V_3} = \frac{90}{220 + 110 + 90} = 0,214.$$

Pastaba: $K_1+K_2+K_3=(0,524+0,262+0,214)=1$.

3.4. Kai prie skirstymo sistemos prijungiamas naujas nebutinis vartotojas su nekasdiene apskaitos vieta, pirmąjį ataskaitinį laikotarpį (mėnesį) jam dujų kiekis balansavimo tikslais priskiriamas pagal sistemos naudotojo naujam nebutiniam vartotojui pateiktą planą.

3.5. Visų nebutinių vartotojų nekasdienės apskaitos vietų rinkos dalių suma yra lygi vienetui:
 $K_1+K_2+\dots+K_n = 1$

4. METINIŲ DUJŲ SUVARTOJIMO VIDURKIŲ IR SANTYKINIO SUVARTOJIMO DALIES APSKAIČIAVIMAS BUITINIŲ VARTOTOJŲ NEKASDIENĖMS APSKAITOS VIETOMS

4.1. Operatorius, buitiniams vartotojams, kurie dujas naudoja tik maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui vidutinį paros dujų suvartojimą apskaičiuoja kiekvienoje skirstymo sistemoje atskirai pagal paskutinių metų dujų kiekio paros vidurkį. Vartotojams, kurie dujas vartoja nepilnus metus, vidutinis paros dujų suvartojimas apskaičiuojamas pagal konkrečios skirstymo sistemos vartotojų grupės, kurie dujas naudoja tik maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui, vidutinį paros dujų suvartojimo vidurkį. Vartotojams, kurių dujų sistema atjungta, vidutinis paros dujų suvartojimas neskaičiuojamas.

4.2. Buitiniams vartotojams, kurie dujas naudoja maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui, prognozuojamas dujų kiekis kitai parai apskaičiuojamas pagal formulę:

$$Q_{n(\text{buit.})} = \frac{V_{n(\text{buit.})}}{365}, \text{ m}^3; (2)$$

kur:

$Q_{n(\text{buit.})}$ – buitinio vartotojo, kuris dujas naudoja maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui, vidutinis paros dujų suvartojimas, m^3 ;

$V_{n(\text{buit.})}$ – buitinio vartotojo paskutinių metų suvartotas dujų kiekis. Jei vartotojas dujas vartoja nepilnus metus, dujų kiekis nustatomas pagal atitinkamos grupės vidurkį, kurie dujas naudoja tik maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui, m^3 .

Žemiau pateikiamas buitinių vartotojų, kurie dujas naudoja maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui, prognozuojamo dujų kiekio nustatymo parai pavyzdys.

Buitiniams vartotojams, kurie dujas naudoja maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui, prognozuojamas dujų kiekis parai nustatomas pagal paskutinių metų dujų kiekių suvartojimą (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Buitinių vartotojų suvartotas dujų kiekis praėjusiais metais

Vartotojas	Suvartotas dujų kiekis praeitais metais, m^3
Buitinis 1	219
Buitinis 2	146
Buitinis 3	73

Prognozuojamas kitos paros dujų kiekis apskaičiuojamas pagal 2 formulę:

$$Q_{1(\text{buit.})} = \frac{V_{1(\text{buit.})}}{365} = \frac{219}{365} = 0,6 \text{ m}^3;$$

$$Q_{2(\text{buit.})} = \frac{V_{2(\text{buit.})}}{365} = \frac{146}{365} = 0,4 \text{ m}^3;$$

$$Q_{3(\text{buit.})} = \frac{V_{3(\text{buit.})}}{365} = \frac{73}{365} = 0,2 \text{ m}^3.$$

4.3. Buitiniams vartotojams, kurie dujas naudoja šildymui, ir (ar) papildomai vandens pašildymui, ir (ar) maisto ruošimui santykinio suvartojimo dalis apskaičiuojama kiekvienoje skirstymo sistemoje atskirai, pagal paskutinių 3 metų dujų kiekių vidurkius ir naudojama iki pirmos korekcijos, kuri atliekama Operatoriui patikrinus dujų kiekio matavimo priemonės rodmenis. Jeigu 3 metų faktinio suvartojimo duomenų Operatorius neturi, santykinio suvartojimo dalis priskiriama pagal trumpesnio laikotarpio, bet ne trumpesnio nei vieneri metai, suvartoto dujų kiekio vidurkį. Vartotojams, kurie dujas vartoja nepilnus metus, santykinio suvartojimo dalis priskiriama pagal grupės, kurie dujas naudoja šildymui, ir (ar) papildomai vandens pašildymui, ir (ar) maisto ruošimui apskaičiuotą vidutinę santykinio suvartojimo dalį. Vartotojams, kurių dujų sistema atjungta, santykinio suvartojimo dalis nepriskiriama.

4.4. Santykinio suvartojimo dalis buitiniams vartotojams, kurie dujas naudoja šildymui, ir (ar) papildomai vandens pašildymui, ir (ar) maisto ruošimui apskaičiuojama pagal formulę:

$$K_{1(\text{buit.})} = \frac{V_{1(\text{buit.})}}{(V_{(\text{tech.reikm.mat.priem.})} + V_{1(\text{buit.})} + V_{2(\text{buit.})} + V_{3(\text{buit.})} + \dots + V_{n(\text{buit.})}); (3)$$

kur:

K_1 – konkretaus buitinio vartotojo rinkos dalis;

$V_{1(\text{buit.})}$, $V_{2(\text{buit.})}$, $V_{3(\text{buit.})}$, $V_{n(\text{buit.})}$ – buitinių vartotojų, kurie dujas naudoja šildymui, ir (ar) papildomai vandens pašildymui, ir (ar) maisto ruošimui Operatoriaus apskaičiuoti dujų kiekių vidurkiai, m^3 ;

$V_{(\text{tech. reikm. mat. priem.})}$ – technologinės reikmės dėl dujų kiekio matavimo paklaidų pagal paskutinių 3 metų apskaičiuotą dujų kiekio vidurkį, m^3 .

Žemiau pateikiamas santykinio suvartojimo dalies nekasdienėms buitinių vartotojų apskaitos vietoms, kurie dujas naudoja šildymui ir (ar) vandens pašildymui skaičiavimo pavyzdys.

Kiekvieno buitinio vartotojo dujų kiekio vidurkio nustatymas pagal paskutinių trijų metų faktinį dujų suvartojimą pateikiamas 3 lentelėje.

3 lentelė. Buitinio vartotojo dujų kiekio suvartojimo vidurkio nustatymas

Vartotojas	2011 m. dujų kiekis, m^3	2012 m. dujų kiekis, m^3	2013 m. dujų kiekis, m^3	Vidurkis, m^3
Buitinis 1	250	210	200	220
Buitinis 2	100	110	120	110
Buitinis 3	60	90	120	90
Tech. reikm.	30	20	10	20

Pastaba: Tech. reikm. – technologinės reikmės dėl dujų kiekio matavimo paklaidų.

Santykinio suvartojimo dalies apskaičiavimas buitiniams vartotojams nekasdienėse apskaitos vietose, kurie dujas naudoja šildymui ir (ar) vandens pašildymui atliekamas pagal 3 formulę:

$$K_1 = \frac{V_1}{V_1 + V_2 + V_3 + V_{\text{Tech.reikm.}}} = \frac{220}{220 + 110 + 90 + 20} = 0,500;$$

$$K_2 = \frac{V_2}{V_1 + V_2 + V_3 + V_{\text{Tech.reikm.}}} = \frac{110}{220 + 110 + 90 + 20} = 0,250;$$

$$K_3 = \frac{V_3}{V_1 + V_2 + V_3 + V_{\text{Tech.reikm.}}} = \frac{90}{220 + 110 + 90 + 20} = 0,205;$$

$$K_{\text{Tech.reikm.}} = \frac{V_{\text{Tech.reikm.}}}{V_1 + V_2 + V_3 + V_{\text{Tech.reikm.}}} = \frac{20}{220 + 110 + 90 + 20} = 0,045.$$

Pastaba: $K_1 + K_2 + K_3 + K_{\text{Tech. reikm.}} = (0,500 + 0,250 + 0,205 + 0,045) = 1$.

5. KITAI PARAI PROGNOZUOJAMO DUJŲ KIEKIO APSKAIČIAVIMAS

5.1. Balansavimo tikslais laikotarpiu nuo **nuo spalio 1 iki balandžio 30 dienos** prognozuojamas kitos paros nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis nustatomas naudojant kitai parai prognozuojamą į skirstymo sistemą perduotą dujų kiekį, kuris nustatomas įvertinant praeitos paros į skirstymo sistemą perduotą dujų kiekį ir prognozinę kitos paros aplinkos temperatūrą:

$$V_{SS(\text{progn.})} = \frac{273,15}{273,15 + (t_{\text{progn.}} - t_{\text{fakt.}})} \cdot V_{SS(\text{fakt.})}, \text{m}^3; (4)$$

kur:

$V_{SS(\text{progn.})}$ – kitai parai prognozuojamas į skirstymo sistemą perduotas dujų kiekis, m^3 ;

$t_{\text{progn.}}$ – prognozuojama kitos paros aplinkos temperatūra;

$t_{\text{fakt.}}$ – faktinė, praeitos paros aplinkos temperatūra;

$V_{SS(\text{fakt.})}$ – praeitą parą į skirstymo sistemą perduotas dujų kiekis, m^3 .

Prognozinę kitos paros aplinkos temperatūrą Operatoriui teikia Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos. Prognozinė kitos paros aplinkos temperatūra atskiroms skirstymo sistemoms priskiriama ir apskaičiavimams taikoma pagal didžiųjų miestų temperatūrą, kaip nurodyta 4 lentelėje.

4 lentelė. Aplinkos temperatūrų priskyrimas skirstymo sistemoms

Miestas	Skirstymo sistema
Vilnius	Vilniaus SS, Šalčininkų SS, Jašiūnų SS, Maišiagalos SS, Pabradės SS, Grigiškių SS, Villon SS, Širvintų SS, Elektrėnų SS, Vievio SS, Nemenčinės SS, Švenčionių SS
Kaunas	Alytaus SS, Butrimonių SS, Kauno SS, Batniavos SS, Vandžiogalos SS, Zapyškio SS, Jonavos SS, Kaišiadorių SS, Žiežmarių SS, Pravienos SS, Marijampolės SS, Vilkaviškio SS, Prienų SS, Birštono SS, Šakių SS, Lekėčių SS, Jurbarko SS
Klaipėda	Klaipėdos SS, Gargždų SS, Kretingos SS, Palangos SS
Šiauliai	Šiaulių SS, Kužių SS, Radviliškio SS, Alksnupių SS, Akmenės SS, Papilės SS, Telšių SS, Plungės SS, Pakruojo SS, Bauskės SS, Rietavo SS
Panevėžys	Panevėžio SS, Gegužinės SS, Raguvos SS, Pasvalio SS, Pajiešmenių SS, Biržų SS, Anykščių SS, Utenos SS, Kėdainių SS, Ukmergės SS, Tauragės SS, Visagino SS, Piniavos SS

Pastaba: jei Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos nepateikia kitos paros aplinkos temperatūros, skaičiavimuose naudojama praeitos paros faktinė aplinkos temperatūra.

5.2. Ne kas parą matuojami dujų kiekiai kitai parai prognozuojami kiekvieną parą. Operatorius, kiekvieną parą apskaičiuoja, kokią į skirstymo sistemą prognozuojamo priimti dujų kiekio dalį sudaro nekasdienės apskaitos vietos.

$$K_{\text{nekasd.bendr.}} = \frac{V_{\text{nekasd.bendr.}(x \text{ mėn.})}}{V_{SS(x \text{ mėn.})}}; \quad (5)$$

kur:

$K_{\text{nekasd. bendr.}}$ – skirstymo sistemų įėjimo taškuose prognozuojamo gauti dujų kiekio nekasdienių apskaitos vietų dalis;

$V_{\text{nekasd. bendr.}(x \text{ mėn.})}$ – visų nekasdienių apskaitos vietų, paskutinių metų atitinkamo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) dujų kiekio vidurkis, m^3 ;

$V_{SS(x \text{ mėn.})}$ – per skirstymo sistemos įėjimo tašką gautas dujų kiekis, paskutinių metų atitinkamo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio), m^3 .

5.3. **Laikotarpiu nuo spalio 1 iki balandžio 30 dienos** prognozuojamas kitos paros bendras nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis nustatomas pagal formulę:

$$V_{\text{nekasd. bendr.}} = V_{SS(\text{progn.})} \cdot K_{\text{nekasd. bendr.}}, \text{m}^3; \quad (6)$$

kur:

$V_{\text{nekasd. bendr.}}$ – prognozuojamas kitos paros bendras nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis, m^3 ;

$K_{\text{nekasd. bendr.}}$ – skirstymo sistemų įėjimo taškuose prognozuojamo gauti dujų kiekio, nekasdienių apskaitos vietų dalis, m^3 ;

$V_{\text{SS (progn.)}}$ – kitai parai prognozuojamas į skirstymo sistemą perduoti dujų kiekis, m^3 .

5.4. Laikotarpiu nuo gegužės 1 iki rugsėjo 30 dienos prognozuojamas kitos paros bendras nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis yra lygus praeitos paros paskirstytiems dujų kiekiams nekasdienėms apskaitos vietoms.

$$V_{\text{nekasd. bendr.}} = V_{\text{nekasd. bendr.}(n-1)}, \text{m}^3; (7)$$

kur:

$V_{\text{nekasd. bendr.}}$ – prognozuojamas kitos paros bendras nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis, m^3 ;

$V_{\text{nekasd. bendr.}(n-1)}$ – praeitos paros paskirstytas dujų kiekis nekasdienėms apskaitos vietoms, m^3 .

5.5. Savaitgalio dienomis prognozuojamas kitos paros bendras nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis apskaičiuojamas pagal praeitos paros paskirstytą dujų kiekį nekasdienėms apskaitos vietoms, įvertinus paskirstytų dujų kiekių pasikeitimus pagal praeitą savaitgalį:

$$V_{\text{nekasd. bendr.}} = V_{\text{nekasd. bendr.}(n-1)} \cdot \frac{V_{\text{nekasd. bendr.}(n-7)}}{V_{\text{nekasd. bendr.}(n-8)}}, \text{m}^3; (8)$$

kur:

$V_{\text{nekasd. bendr.}}$ – prognozuojamas kitos paros bendras nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis, m^3 ;

$V_{\text{nekasd. bendr.}(n-1)}$ – praeitos paros paskirstytas dujų kiekis nekasdienėms apskaitos vietoms, m^3 ;

$V_{\text{nekasd. bendr.}(n-7)}$ – prieš 7 dienas paskirstytas bendras nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis, m^3 ;

$V_{\text{nekasd. bendr.}(n-8)}$ – prieš 8 dienas paskirstytas bendras nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis, m^3 ;

5.6. Operatorius, kiekvieną parą apskaičiuoja, kokią prognozuojamo paskirstyti dujų kiekio dalį nekasdienėse apskaitos vietose sudaro nebutiniai vartotojai:

$$K_{\text{nebut. bendr.}} = \frac{V_{\text{nebut. vart.}(x \text{ mėn.})}}{V_{\text{nekasd. bendr.}(x \text{ mėn.})}}; (9)$$

kur:

$K_{\text{nebut. bendr.}}$ – nekasdienėse apskaitos vietose prognozuojamo dujų kiekio, nebutinių vartotojų dalis;

$V_{\text{nebut. vart.}(x \text{ mėn.})}$ – visų nebutinių vartotojų paskutinių metų atitinkamo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) dujų kiekio vidurkis, m^3 ;

$V_{\text{nekasd. bendr.}(x \text{ mėn.})}$ – visų nekasdienių apskaitos vietų, paskutinių metų atitinkamo ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) dujų kiekio vidurkis, m^3 ;

5.7. Kiekvienam nebutiniam vartotojui kitai parai prognozuojamas dujų kiekis apskaičiuojamas pagal formulę:

$$V_{\text{n. nebut.}} = V_{\text{nebut. bendr.}} \cdot K_{\text{n.}(nebut.)}, \text{m}^3; (10)$$

kur:

$V_{n \text{ nebut.}}$ – kitai parai suprognuozuotas dujų kiekis konkrečiam nebutiniam vartotojui, m^3 ;
 $V_{\text{nekasd. bendr.}}$ – prognozuojamas kitos paros bendras nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis, m^3 ;

$K_n (\text{nebut.})$ – konkretaus nebutinio vartotojo santykinio suvartojimo dalis, apskaičiuojama pagal 1 formulę.

5.8. Kiekvienam atskiram butiniam vartotojui, kuris dujas naudoja maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui, prognozuojamas dujų kiekis kitai parai apskaičiuojamas pagal 2 formulę:

Pastaba: $Q_{n(\text{but.})}$ naudojamas praeitos paros dujų kiekis nustatytas pagal Naudojimosi AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų skirstymo sistema taisyklių 2 priedą.

5.9. Butiniams vartotojams, kurie dujas naudoja šildymui, ir (ar) papildomai vandens pašildymui, ir (ar) maisto ruošimui kitai parai prognozuojamas dujų kiekis apskaičiuojamas pagal formulę:

$$V_{n \text{ buit.}} = (V_{\text{nekasd. bendr.}} - V_{\text{nebut. bendr.}} - Q_{(\text{buit.})}) \cdot K_n (\text{buit.}), m^3; (11)$$

kur:

$V_{n \text{ buit.}}$ – kitai parai suprognuozuotas dujų kiekis konkrečiam butiniam vartotojui, m^3 ;

$V_{\text{nekasd. bendr.}}$ – suprognuozuotas kitos paros bendras nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis, m^3 ;

$V_{\text{nebut. bendr.}}$ – kitai parai suprognuozuotas bendras dujų kiekis nebutiniams vartotojams su nekasdiene apskaitos vieta, m^3 ;

$Q_{(\text{buit.})}$ – kitai parai suprognuozuotas dujų kiekis butiniams vartotojams, kurie dujas naudoja tik maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui m^3 ;

$K_n (\text{buit.})$ – konkretaus butinio vartotojo santykinio suvartojimo dalis.

Pastaba: $K_n (\text{buit.})$ naudojamas praeitos paros, nustatytas pagal Naudojimosi AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų skirstymo sistema taisyklių 2 priedą.

5.10. Jei butinis vartotojas dujas naudoja tik šildymui, tai **laikotarpiu nuo spalio 1 iki balandžio 30 dienos** jam dujų kiekis neprognuozuojamas. Jei butinis vartotojas dujas naudoja ir šildymui ir maisto ruošimui, tai **laikotarpiu nuo spalio 1 iki balandžio 30 dienos** jam dujų kiekis prognozuojamas ne pagal santykinio suvartojimo dalį, o pagal atitinkamą dujų vartojimo grupės vidurkį, kurie dujas naudoja tik maisto ruošimui ir (ar) vandens pašildymui.

5.11. Technologinės reikmės, atsiradusios dėl dujų kiekio matavimo paklaidų, apskaičiuojamos pagal šią formulę:

$$V_{(\text{tech. reikm. mat. priem.})} = (V_{\text{nekasd. bendr.}} - V_{\text{nebut. bendr.}} - V_{\text{buit. bendr.}}), m^3; (12)$$

kur:

$V_{(\text{tech. reikm. mat. priem.})}$ – kitai parai suprognuozuotas dujų kiekis technologinėms reikmėms dėl matavimo priemonių netobulumo, m^3 ;

$V_{\text{nekasd. bendr.}}$ – suprognuozuotas kitos paros bendras nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis, m^3 ;

$V_{\text{nebut. bendr.}}$ – kitai parai suprognuozuotas bendras dujų kiekis nebutiniams vartotojams su nekasdiene apskaitos vieta, m^3 ;

$V_{\text{buit. bendr.}}$ – kitai parai suprognuozuotas bendras dujų kiekis butiniams vartotojams, m^3 ;

6. KITOS PAROS DUJŲ KIEKIO PROGNOZĖS PRISKYRIMAS SISTEMOS NAUDOTOJAMS

6.1. Suprognuozuoti dujų kiekiai sistemos naudotojams priskiriami pagal atskirus skirstymo sistemos įėjimo taškus ar jų grupes. Skaičiavimai atliekami sumuojant suprognuozuotus dujų kiekius nekasdienėms apskaitos vietoms:

$$V_{(SN)n} = (V_{nebut. bendr.} + V_{n but.}) \geq 0, \text{ m}^3; \quad (13)$$

kur:

$V_{(SN)n}$ – suprognuozuotas nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis sistemos naudotojui, m^3 ;

$V_{nebut. bendr.}$ – kitai parai suprognuozuotas bendras dujų kiekis nebutiniams vartotojams su nekasdiene apskaitos vieta, m^3 ;

$V_{but. bendr.}$ – kitai parai suprognuozuotas bendras dujų kiekis butiniams vartotojams, m^3 ;

6.2. Operatoriaus suprognuozuotas kitos paros dujų kiekis parai pasibaigus tikslinamas pagal Naudojimosi AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų skirstymo sistema taisyklių 2 priedą.

7. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

7.1. Perdavimo sistemos balansavimo tikslais sistemos naudotojams suprognuozuotus kitos paros dujų kiekius nekasdienėse apskaitos vietose Operatorius perduoda Perdavimo sistemos operatoriui.

7.3. Įvykus prognozavimo sistemos gedimui ar prognozavimui reikalingų duomenų nepateikimo atvejui, prognozuojamas kitos paros nekasdienių apskaitos vietų dujų kiekis nustatomas naudojant praeitos paros paskirstytą dujų kiekį nekasdienėms apskaitos vietoms.

SUDERINTA

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2015-...-... nutarimu Nr....